

پایه نهم

سال ششم

شماره سیزدهم

بهار ۱۳۹۶

پوهنتون خاتم النبیین (ص)

شعبه غزنی

پیام دکتر عبدالقیوم سجادی رئیس دانشگاه خاتم النبیین (ص) به مناسبت جشن فراغت

پیام الحاج جواد محسنی نماینده تام الاختیار مؤسس و صاحب امتیاز ارشد

مصاحبه ویژه با دکتر حسین حبیبی ریاست شعبه غزنی

کیفیت، متضمن آینده نهادهای تحصیلی

شعبه او سنی یو وجود دی

دختر با حجاب

مدیریت زمان

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
د افغانستان اسلامی جمهوریت
د لویو زده کړو وزارت

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Higher Education

ریاست ارتقای کیفیت و اعتباردهی

امریت ارتقای کیفیت و اعتباردهی نهادهای تحصیلات عالی خصوصی

تاریخ: ۱۳۹۵/۳/۱۵

شماره ع ۱۴۲
۱۳۴

✓ به ریاست محترم پوهنتون (خاتم النبیین) با ادای احترامات فایقه و تضمینات نیک،

طوری که اطلاع دارید نهاد تحصیلی شما طی سال ۱۳۹۴ طبق روند برنامه‌های ارتقای کیفیت و اعتباردهی در سال اول مرحله اول نامزدی به اعتباردهی قرار داشتند (تمدید گردیده بود). نهاد تحصیلی شما توسط هیئت بازننگری مسلکی مورد بررسی قرار گرفت که در نتیجه یک گزارش از سطح کیفیت تحصیلی را تهیه داشته و نمره دهی نمودند. گزارش مورد نظر را به این ریاست ارایه نمودند که، از همکاری‌های شما با تیم بازننگر ابراز سپاس می‌نمایم. گزارش ارزیابی خودی نهاد تحصیلی شما نیز قبلاً توسط بورد ارتقای کیفیت و اعتباردهی بعد از بررسی دقیق و همه جانبه نمره دهی شده بود. بنابر گزارش‌های یاد شده، بورد ارتقای کیفیت و اعتباردهی وزارت تحصیلات عالی بعد از غور و بررسی‌های همه جانبه راجع به وضعیت تحصیلی پوهنتون‌های چهارگانه خصوصی (امریکایی افغانستان، خاتم النبیین، کاتب و کاردان)، مطابق بند دوم ماده نهم و بند اول ماده دهم لایحه تضمین کیفیت و اعتباردهی و طی جلسه مؤرخ ۱۳۹۵/۳/۱۲ فیصله نمودند که پوهنتون‌های ذیل:

۱. پوهنتون امریکایی افغانستان با اخذ نمره (۷۴،۴) هفتاد و چهار و چهاردهم؛
۲. پوهنتون خاتم النبیین با اخذ نمره (۷۱،۵) هفتاد و یک و پنج دهم؛
۳. پوهنتون کاردان با اخذ نمره (۷۱،۳) هفتاد و یک و سه دهم؛
۴. پوهنتون کاتب با اخذ نمره (۷۱) هفتاد و یک.

موفقانه از سال اول مرحله اول نامزدی به اعتباردهی به سال دوم مرحله اول نامزدی به اعتباردهی ارتقا نمود که این موفقیت را به هیئت رهبری نهاد محترم شما تبریک عرض نموده، امید داریم در امر بهبود کیفیت موفقیت‌های بیشتر داشته باشید. از همکاری‌های همیشگی شما ابراز امتنان می‌نماییم.

با احترام

پوهندوی دوکتور سید شیر شاه سادات

سرپرست ریاست ارتقای کیفیت و اعتباردهی

کاپی به مقام محترم معینیت علمی

پیام‌ها

سال ششم شماره سیزدهم بهار ۱۳۹۶
پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی

۲	سرمقاله
۴	پیام‌ها
۱۰	مصاحبه‌ها
۱۷	اساتید
۲۸	مقاله‌ها
۴۹	بزرگان غزنی
۵۶	فرهنگ و ادب
۶۱	خاطرات
۷۱	گزارش‌ها
۸۸	دانشجویان برتر
۹۶	فراغت به روایت تصویر
۱۰۲	جدول

صاحب امتیاز: شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین (ص)

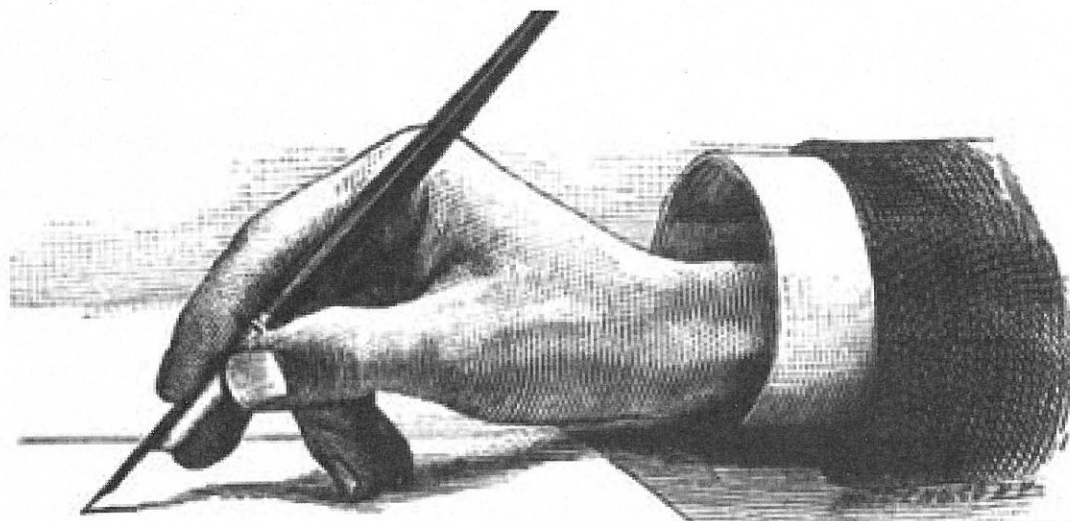
سردبیر: علیرضا ناصری
طرح و دبیران: اعتصام

مدیر مسئول: محمدضیا حسینی
مدیر اجرایی: محمدجلیل کریمی

آدرس: غزنی، پلان چهارم ۰۷۸۰۷۰۰۰۰۶ - کابل، کارته چهار، سرک اول ۰۷۸۷۷۰۰۷۰۰

جاغوری، بازار غجور، ۰۷۸۵۵۳۷۶۱۵
ایمیل: info.ghazni@khu.edu.af

وبسایت: www.khu.edu.af

سر مقالہ

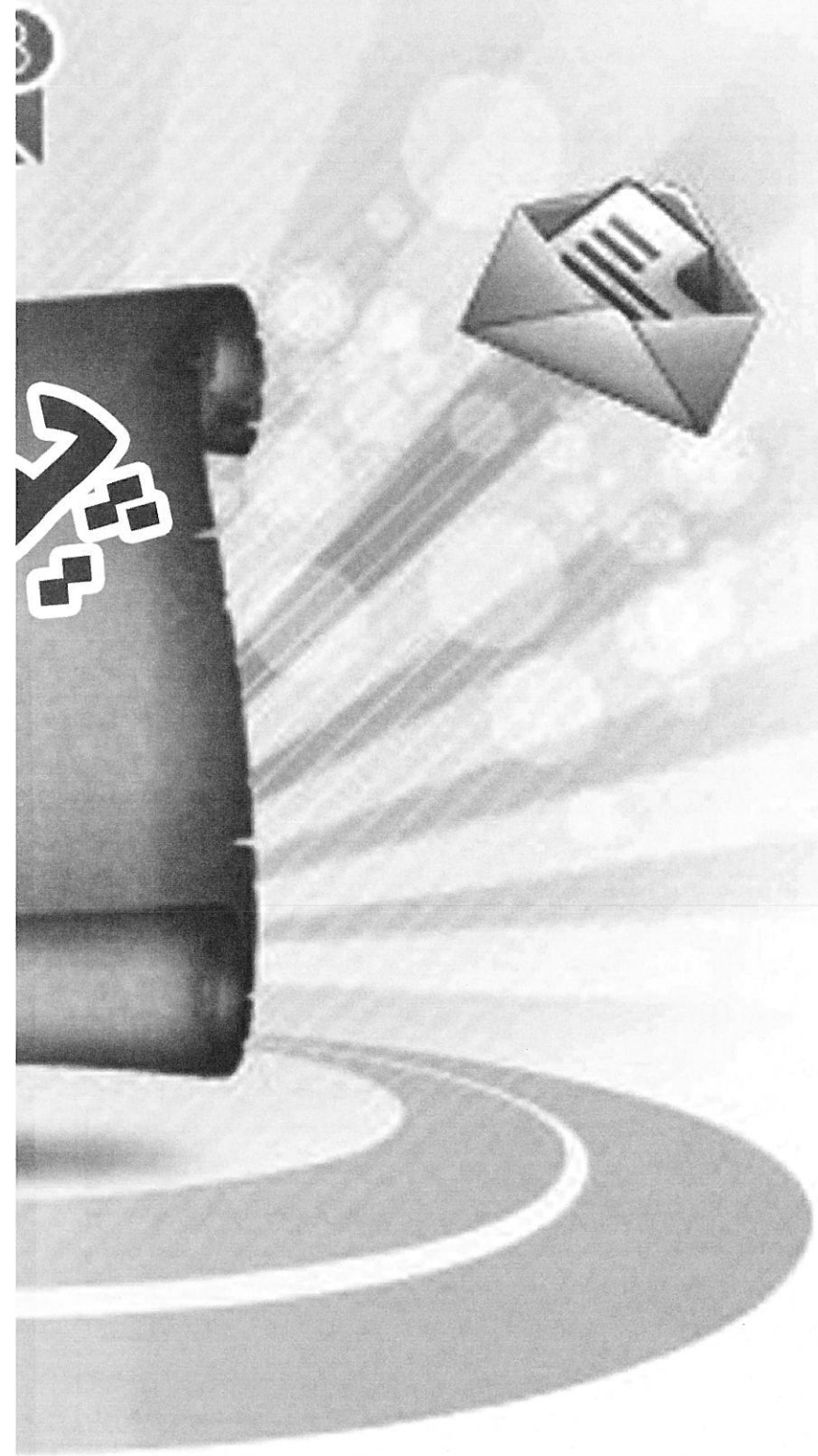
کنار هم قرار دهد.

پوهنتون خاتم النبیین برای تأمین همین هدف در شهر سنایی تأسیس شد؛ تا با استفاده از بهترین امکانات و اساتید توانمند و با شعار تخصص و تعهد بتواند قدمی هر چند کوچک را در این مسیر بردارد.

اینک افتخار دارد که دومین دوره فراغت خود را با تربیت کردن تعدادی نیروی انسانی تحصیل کرده و با انگیزه جشن گیرد. لذا ما نهایت تلاش را خواهیم کرد تا علم و آگاهی را در میان نسل جوان کشور آن هم در دیار علم پرور سنایی گسترش دهیم و کشور فرورفته در ظلمت جهل و نادانی را به وضعیت روشنی و روشننگری نزدیک ساخته و زمینه احیای دوباره تمدن قبلی و فراموش شده را فراهم سازیم.

افغانستان کشوری است که سال‌ها گرفتار بحران، جنگ و ناامنی همه جانبه بوده و پیامدهای ناگواری را در سطوح مختلف اقتصادی، فرهنگی، امنیتی، سیاسی و اجتماعی بر مردم رنج دیده افغانستان وارد کرده است. ریشه‌ها و دلایل این بحران هر چه باشد، اگر چه در جای خود مهم است؛ اما مهم‌تر از آن این است که صاحبان قلم و اندیشه چاره‌ای برای رفع این نابسامانی وسیع پیدا کرده و درد این مردم را التیام بخشند. بدون تردید، یکی از راهکارهای مهم برای مهار و از بین بردن این مشکل، تحصیل و آگاهی مردم نسبت به سبک زندگی و چگونه زیستن است که می‌تواند مشکلات را مدیریت نماید. به خصوص جامعه اسلامی و جوانان ما برای رسیدن به کمال و سعادت و انجام رسالت ملی نیازمند آگاهی و گسترش دانش و علوم زمان پیش از هر زمان دیگری است. حرکت به سمت ترقی و پیشرفت اجتماعی نیازمند ایجاد زیر ساخت‌های اجتماعی، توسعه فرهنگ، ارزش‌ها و باورهای جمعی جامعه است که آنان را به عنوان اعضای یک پیکر دور هم جمع می‌نماید. ارزش‌ها و باورهای مشترک فرهنگی و اعتقادی دین اسلام ما را به عنوان یک برادر در

لا

**پیام دکتر عبدالقیوم
سجادی، نماینده
مردم در پارلمان
و رئیس دانشگاه
خاتم النبیین (ص)
به مناسبت
جشنواره فراغت
دانشجویان پوهنتون
خاتم النبیین (ص)
در کابل، غزنی و
جاغوری**

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ
آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ
أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ

علم و دانش از ارزش‌های دینی و الهی است. ارزش‌گذاری انسان با معیار علم و دانش در کنار دینداری و ایمان بیانگر جایگاه بلند و رفیع علم در میان تمامی ارزش‌های انسانی است. جایگاه بلند علم در اندیشه دینی از یکسو ناظر به اهمیت خردورزی و معرفت انسانی در کمال معنوی و سعادت انسان و جوامع بشری است و از جانب دیگر نشان‌دهنده نقش دانش و معرفت در تأمین زندگی عزتمندانه است.

در تمدن و فرهنگ اسلامی علم‌اندوزی و خردگرایی به‌عنوان سنگ بنای کمال، ترقی و انکشاف جوامع بشری

است. از منظر اسلامی دانش‌اندوزی نه تنها ضرورت زندگی فردی و اجتماعی است، بلکه از مکلفیت‌ها و وجایب زنان و مردان جامعه اسلامی است. این تکلیف بیانگر مکلفیت انسان برای حرکت به سوی کمال و سعادت است که در فطرت الهی انسان ریشه دارد.

برای جامعه اسلامی گسترش علم و دانش و ضرورت دانش‌اندوزی به‌عنوان یک تکلیف الهی و وظیفه انسانی به‌منظور تأمین زندگی مطلوب و جامعه آرمانی اسلامی مورد توجه قرار می‌گیرد. علم و دانش سلاح برنده و منطق رسا و توانمندی برای قطع ریشه‌ها و عوامل نابسامانی و معضلات اجتماعی است. با علم و دانش توأم با ایمان و اخلاق می‌توان به سوی رقم زدن جامعه مطلوب و عاری از عناصر منفی و پدیده‌های ضد ارزشی حرکت نمود. جامعه‌ای نبوی که در فلسفه رسالت پیام‌آور وحی الهی مورد توجه و تأکید قرار گرفته است.

علم همراه با دین ستون اصلی استراتژی اسلامی برای تأمین زندگی عزتمندانه دنیوی و سعادت‌مندانانه اخروی است. این استراتژی در بیان دیگر قرآن کریم با عنوان تعلیم و تربیت مورد تأکید قرار گرفته است. استراتژی تعلیم علوم عصری و دینی توأم با تربیت اخلاقی فرزندان جوان

جامعه اسلامی افغانستان در نهایت به تأمین نیروهای جوان و کادری توانمند برخوردار از تخصص و تعهد می‌انجامد که از ضرورت‌های امروز و از مایه‌های امید فردای روشن جامعه ماست.

در جهان کنونی که توسعه اجتماعی و ترقی حیات مدنی انسان بر بنیان دانش و گسترش علم استوار است، جامعه اسلامی ما بیش از هر زمان و هر جامعه دیگر نیازمند تولید دانش و گسترش خردگرایی است. کشور اسلامی ما که روزگاری مهد تمدن، فرهنگ و ثقافت اسلامی بود طی سال‌های اخیر با عقب‌ماندگی‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی روبرو است. تحمیل جنگ و نفاق بیرونی بر این ملت و کشور اسلامی مانع جدی بر سر راه حرکت به سوی آینده روشن و همراه با رشد و توسعه اجتماعی است. تنها راه بیرون رفت از وضعیت نابسامان کنونی و تنها مسیر مقابله با توطئه‌های خارجی و تنها راهکار عینی برای تحکیم

برنده علم و دین، تعلیم و تربیت برای ساختن جامعه آباد و آزاد، جامعه عادلانه و انسانی و جامعه ارزش‌گرا و فارغ از هر نوع تبعیض و تعصب همت گمارند. امیدوارم نیروهایی که اینک با کوله باری از علم و دانش وارد عرصه خدمتگزاری به جامعه اسلامی می‌شوند، با موفقیت روزافزون و درک عمیق‌تر نسبت به مسئولیت و رسالت خویش بتوانند مصدر خدمتگزاری به جامعه اسلامی افغانستان قرار گیرد.

بار دیگر ضمن تبریک فراغت دانشجویان عزیز، از تلاش‌های بی‌وقفه و شبانه‌روزی همکاران فرهیخته و گرامی‌ام در دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی و به‌ویژه ریاست محترم این شعبه جناب استاد حبیبی صمیمانه ابراز سپاس و امتنان می‌نمایم. اساتید و همکاران عزیزم که با تمام محدودیت‌های زندگی و نگرانی‌های امنیتی با صبر و بردباری با انگیزه درونی برای خدمت و با ایمان دینی برای مجاهدت در راستای ترویج و گسترش علم، با درایت و دلسوزی تمام به تربیت نیروهای متعهد و متخصص همت گمارده‌اند که امروز ثمره زحمات چندین ساله‌شان به بار نشست است. امیدوارم با حمایت مردم عزیز و فرهنگ دوست کشور اسلامی و جدیت بیشتر دانشجویان و جوانان عزیز شاهد به بار نشستن درخت پرتوان و تنومند علم در کشور عزیز خود باشیم. به امید افغانستان آباد، آزاد و امن در پرتو حاکمیت ارزش‌های اسلامی.

اجتماعی و فردی جامعه ماست. جهل و تعصب، نگاه‌های تنگ‌نظرانه قومی، مذهبی و زبانی و درنهایت انحصار و تمامیت طلبی در عرصه‌های مختلف زندگی همه و همه ناشی از نبود علم و دانش و کمبود تعهد دینی و اخلاقی است و تنها راه بیرون رفت از نابسامانی‌های موجود گسترش علم و دانش همراه با دینداری و ایمان‌گرایی است. علم و دانش ما را کمک می‌کند که از تازه‌ترین تجربیات و دستاوردهای جوامع بشری برای حرکت به سوی انکشاف و توسعه و عبور از عقب‌ماندگی‌های موجود استفاده نماییم و تعهد دینی‌ما را برای آمدن بر

نگاه‌های متعصبانه و تنگ‌نظرانه قومی و مذهبی که کلیت یکپارچه امت اسلامی را پاره‌پاره می‌سازد، یاری می‌رساند. برای رقم زدن جامعه مطلوب و ارمانی متناسب با ارزش‌های اسلامی ما نیازمند رهبران جوان و کارگزاران متخصص و متعهدی هستیم که با برخورداری از توانمندی و ظرفیت علمی و اخلاقی و با استفاده از سلاح

اخوت و برادری اسلامی همانا گسترش علم و دانش همراه با ارزش‌های اخلاقی و اندیشه دینی است. از این روی با استناد به استراتژی پیامبر گرامی اسلام که قرآن کریم بر آن تأکید می‌نماید، تعلیم و تربیت تنها مسیر رقم زدن جامعه مطلوب و عاری از ظلم و بی‌عدالتی است. دانشگاه خاتم النبیین به‌عنوان یکی از مراکز علمی معتبر در کشور که در دهمین سال فعالیت علمی و اکادمیک خویش در جایگاه بلند و رتبه دوم پس از دانشگاه آمریکایی افغانستان قرار گرفت، افتخار دارد که ششمین دوره جشن فراغت دانشجویان خود را در کابل و دومین دوره جشنواره فارغ‌التحصیلی خویش را در پایتخت ثقافت و تمدن اسلامی غزنه باستان و اولین جشن فارغین خود را برای اولین بار در تاریخ در ولسوالی فرهنگ دوست و دانش‌اندوز جاغوری برگزار می‌نماید.

رویکرد دینی و عقلانی به فرایند تحصیلات عالی و توأمیت علم و دین درنهایت ما را در راستای انجام رسالت مهم که همان رقم زدن جامعه اسلامی و مطلوب که فارغ از جنگ و منازعه، دور از فقر و نابسامانی بوده و عاری از تعصبات خام و کور قومی، زبانی و مذهبی و بر مبنای اصل حاکمیت قانون و ارزش‌های اسلامی استوار است یاری می‌رساند.

به باور ما ریشه بخش عظیم نابسامانی‌های امروز جامعه ما نبود علم و آگاهی و کمبود حضور باورها و آموزه‌های دینی در عرصه‌های مختلف زندگی

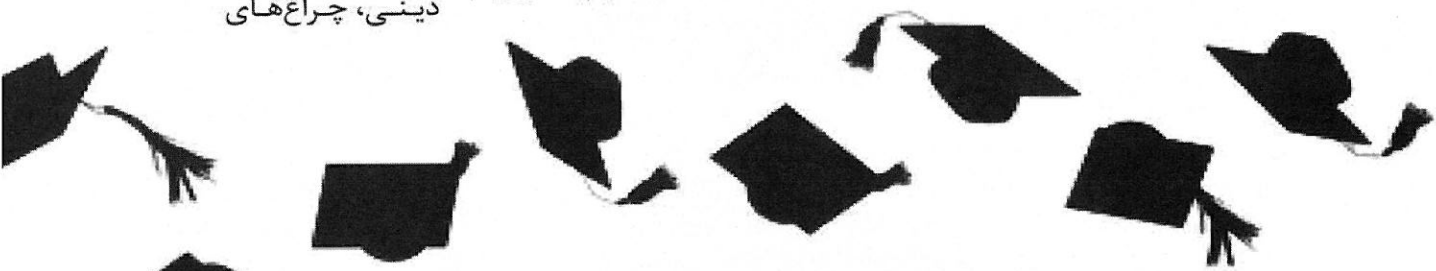
سلام خداوند بر آنانی که اکنون
بیشتر از گذشته می‌دانند و
با علم بیش‌تر از پیش به وجود
خداوند پی می‌برند. ششمین
دوره فراغت دانشجویان مرکز
دومین دوره فارغ التحصیلی
دانشگاه خاتم النبیین (ص)

شعبه غزنی، اولین دوره
فارغ التحصیلی در
جاغوری بر محصلان
و خانواده‌های معزز
آنها و همکاران و
اساتید عزیزم در آن

شعبه تبریک و تهنیت می‌گوییم.
جای بسی خوشحالی است که
خانواده بزرگ دانشگاه خاتم
النبیین (ص) دومین دوره فارغ
التحصیلی محصلان عزیز خود را
در غزنی در حالی به جشن نشسته
است که این دانشگاه نام آور، با
اعتقاد به این که ما ملزم به برتری
هستیم به عنوان

**پیام الحاج جواد
محسنی، نماینده
تام‌الاجتیار موسس
و صاحب امتیاز
ارشد پوهنتون
خاتم النبیین (ص)،
به مناسبت
جشنواره فراغت
دانشجویان پوهنتون
خاتم النبیین (ص)
در کابل، غزنی و
جاغوری**

برای مردم رنج دیده افغانستان به
عنوان جهاد دنبال می‌کنیم و راه
سعادت مردم افغانستان را ترویج
علم و فرهنگ توأم با ارزش‌های ناب
اسلامی می‌دانیم. امیدوارم فارغ
التحصیلان عزیز ما با به‌کارگیری
علم توأم با عمل، دانایی همراه
با تواضع، خدمت توأم با صداقت
و روشن فکری همگام با بصیرت
دینی، چراغ‌های

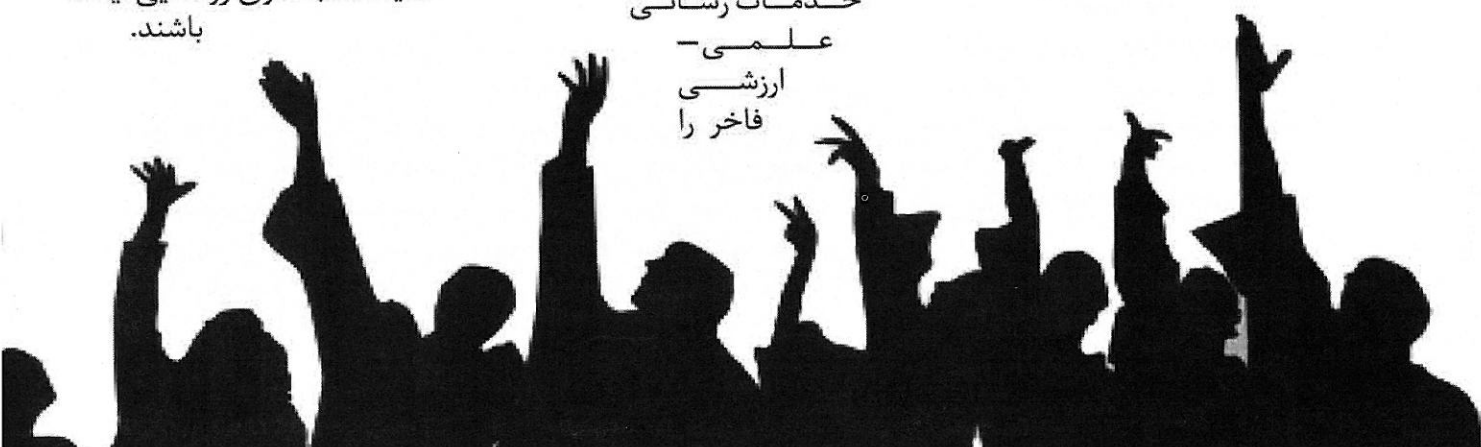

وَيَزِي الدِّينَ أَوْثَرًا
الْعِلْمَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَ
يَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ

کسانی که به ایشان علم داده شده، آنچه
را از سوی پروردگارت بر تو نازل شده
حق می‌دانند و به راه خداوند عزیز و
حمید هدایت می‌کنند.

دومین دانشگاه
خصوصی برتر کشور
مسئولیت‌های سنگینی را بر
دوش می‌کشد. من و همکارانم
در دانشگاه خاتم النبیین (ص)
خدمات رسانی
علمی -
ارزشی
فاخر را

فروزانی برای جامعه درد
کشیده ما به سوی روشنایی آینده
باشند.

اصلي توسعه علمي کشور در پوهنتون‌ها ريخته می‌شود و این فرآیند در قالب تربیت نیروی متخصص و آموزش دیده، یعنی دانشجو گسترش می‌یابد. دانشجو و دانش آموخته پوهنتون‌های کشور به همین دلیل، موثرترین و زیر بناترین قشر جامعه در فرآیند تحول و توسعه علم، فرهنگ و تکنولوژی محسوب می‌شوند، دانشجو از دانش فراگرفته خود در بهبود و رفاه فردی و جمعی بهره می‌جوید و رسالت اصلی خود را از این طریق به جامعه بشری به خصوص کشور افغانستان انجام می‌دهد. فرآیند آموزش در کشور دچار مشکلات فراوانی است، مهم‌ترین چالش نبود نیروی انسانی کافی و با سواد در بدنه معارف کشور است. محصلان و تمام کسانی که به نحوی در فرآیند آموزش و تربیت فرزندان این کشور سر و کار دارند، می‌توانند کمک شایانی در زیرساخت معارف مطابق با استانداردهای نوین نظام آموزشی داشته باشند و از این طریق بنیان اصلی تولید، گسترش، و توسعه پایدار را در افغانستان پایه ریزی نمایند.

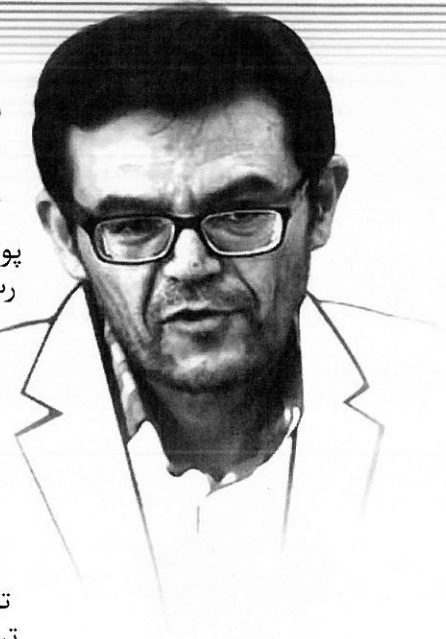
ترویج و تقویت حس وطن دوستی، عدم خشونت و تفکر انتقادی مبتنی بر دلیل و منطق آکادمیک، از جمله مواردی است که محصلان می‌توانند به آن پای بند باشند.

در پایان، برای تمام دانشجویان عزیز که امسال جشن فراغت می‌گیرند، تبریک گفته از خدای بزرگ موفقیت در مقاطع بالاتر علمی را آرزو مندیم.

با اندیشه‌های اندیشمندان و آموختن بهتر اندیشیدن می‌دانستند. انرژی و انگیزه خدمت‌گذاری مسؤولان این پوهنتون سبب گردید تا در انجام رسالت فرهنگی و اجتماعی‌شان در جهت بسترسازی متناسب با فرهنگ و آموزه‌های دینی و نیز تقویت روحیه ملی نه تنها در کابل در دو مقطع لیسانس و فوق لیسانس، همچنین در ولایت غزنی و جاغوری توفیق افتخار آفرینی داشته و در ترویج فرهنگ ارزش‌گرایي مصدر خدمت قرار گیرند.

شعبه غزنی این پوهنتون با برخورداری از تمام معیارهای موجود در پوهنتون مرکز، یکی از موفق‌ترین پوهنتون‌های خصوصی در کشور شمرده می‌شود. امکانات مناسب نظیر کتابخانه مجهز، لابراتوار و تجهیزات آموزشی، کادر علمی مجرب و محصلان پرتلاش و با انگیزه، از ویژگی‌های بارز این پوهنتون می‌باشد، حاصل این توفیق، فراغت محصلان پرتلاشی است که برای دومین بار به ثمر نشست‌ه‌اند و افتخاری برای تک تک مسؤولان این مرکز می‌باشد. این شعبه شایسته است در جذب و تربیت محصل در مقطع فوق لیسانس اقدام نماید و از این طریق نیازهای علمی متقاضیان شهر غزنی و سایر مناطق وابسته را برآورده نماید.

محصلان سرمایه‌های علمی و نیروی اصلی در پیشرفت و توسعه همه جانبه کشور محسوب می‌شوند، بنیان

پیام دکتر موسوی معاونت علمی-

تدریسی پوهنتون خاتم النبیین (ص)

به مناسبت

جشنواره فراغت

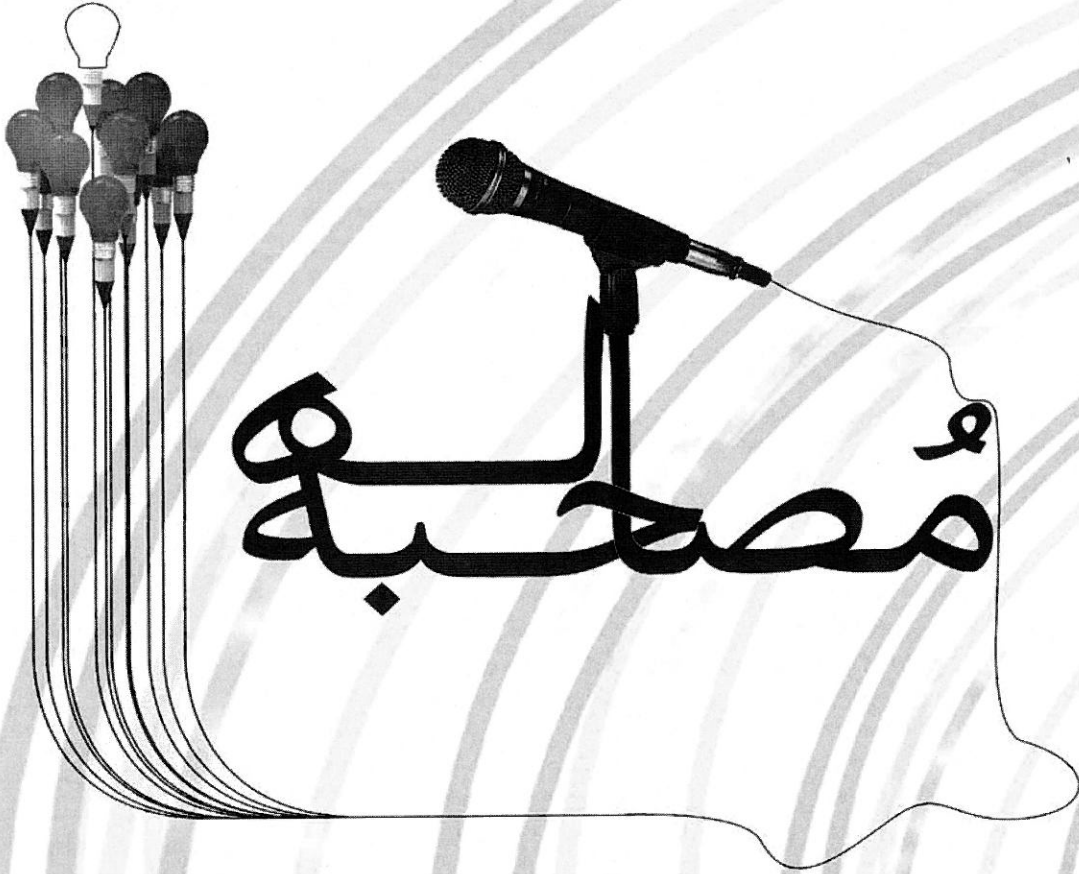
دانشجویان پوهنتون

خاتم النبیین (ص) در

کابل، غزنی و جاغوری

پوهنتون خاتم النبیین (ص) در سال ۱۳۸۶ توسط فقیه فرزانه، آکادمیسین کشور حضرت آیت‌الله العظمی محسنی و اندیشمند فرهیخته جناب دکتر عبدالقیوم سجادی در کابل تأسیس گردید و امروز ما با مدیریت و پشت کار مسؤولان این پوهنتون شاهد درخشندگی آن در راستای آرایه خدمات علمی در کشور می‌باشیم. این پوهنتون به عنوان یک نهاد علمی معتبر توانسته است جایگاه خود را در بررسی‌ها و ارزیابی‌های وزارت تحصیلات عالی کشور در صدر جدول حفظ نماید.

آغاز فعالیت این پوهنتون با شعار تعهد و تخصص اقدام نیکی بود برای به ثمر رساندن نو نهالان که بالندگی و تجلی اندیشه‌های دین مدارانه‌ی شان را در گرو دانش‌اندوزی و آشنایی

مصاحبه اختصاصی نشریه پیام خاتم با جناب دکتر سجادی نماینده مردم در مجلس و رئیس پوهنتون خاتم النبیین (ص)

پیام خاتم: از ریایی کلی شما از دانشگاه خاتم النبیین در ده سال فعالیت های موفق، چه گونه می باشد؟

دکتر سجادی: دانشگاه خاتم النبیین (ص) طی ده سال فعالیت علمی و آکادمیک خود امروزه در جایگاه یکی از برترین دانشگاه های کشور قرار دارد. این مرکز با همت و تلاش پیگیر و دلسوزانه ی مسؤولان و همکاران گرامی و با فعالیت های دلسوزانه ی اساتید فرهیخته و اعضای کادر علمی توانمند در مدت ده سال فعالیت خود از سیر صعودی و پیشرفت چشم گیر در بعد کمی و کیفی برخوردار می باشد. آغاز فعالیت این مرکز علمی با برکت و ارزشمند با جذب ۲۵۰ دانشجو و یک دانشکده (دانشکده حقوق) و استمرار این فعالیت تا رسیدن به بیش از ۵۰۰۰ دانشجو در یازده رشته تحصیلی بیانگر رشد و بالندگی بی بدیل این مرکز علمی است. ایجاد شعبه دانشگاه خاتم النبیین در مرکز غزنی و ولسوالی جاغوری که اینک پذیرای جمع زیادی از علاقه مندان تحصیلات عالی است، از دستاوردهای دیگر این مرکز می باشد.

پیام خاتم: دستاوردهای آموزشی، پژوهشی و اداری دانشگاه خاتم النبیین (ص) را از آغاز تا کنون چگونه ارزیابی می کنید؟

دکتر سجادی: این دانشگاه از نظر کمی در حال حاضر با داشتن بیش از هفتاد نفر کادر علمی

دهنده پایه گذاری تحصیلات عالی پژوهش محور و کاربردی محور است. انتظار می رود طی سال های آینده این دانشگاه بتواند سهم افغانستان را در تولید علم و تحقیقات علمی در عرصه جهانی تثبیت نماید.

امضای بیش از هشت تفاهم نامه همکاری علمی و فنی با دانشگاه های معتبر خارجی از کشورهای هند، اندونزی و ایران از دیگر دستاوردهای مهم این دانشگاه است. تفاهم نامه همکاری با دانشگاه جامع کاشان، دانشگاه امام صادق، دانشگاه اهل بیت (علیهم السلام)، دانشگاه مذاهب اسلامی و دانشگاه ادیان از کشور ایران، امضای تفاهم نامه با دانشگاه یونیورسیتاس از کشور اندونزی و مرکز پزشکی کشور هند از دستاوردهای ارزشمند این دانشگاه در عرصه مبادلات علمی است.

برگزاری دوره های فوق لیسانس حقوق جزا و جرم شناسی، حقوق بین الملل و روابط بین الملل که اینک بیش از ۱۷۰ تن از جوانان را تحت پوشش پست های زیر قرار داده است، از جمله رؤسای ادارات دولتی، قضات، وکلای مدافع،

از اساتید توانمند و برخوردار از درجه تحصیلی فوق لیسانس و دکتری جایگاه بلندی را در میان دانشگاه های دیگر به خود اختصاص داده است. هم چنین حضور بیش از ۵۴٪ دانشجویان از طبقه خاوران بیانگر اعتماد ارزشمند خانواده های محترم و مردم عزیز و متدین کشور به این مرکز علمی و معیاری است.

در بعد کیفی نیز این دانشگاه در مدت عمر ده ساله فعالیت علمی خویش توانست در اولین برنامه اعتباردهی وزارت محترم تحصیلات عالی کشور قرار گرفته و پس از دانشگاه امریکایی افغانستان در میان دانشگاه های داخلی در جایگاه اول و برتر قرار گیرد. این دانشگاه هم چنین با تقدیم بیش از پنج دوره فراغت در مقطع لیسانس و دو دوره فراغت در مقطع فوق لیسانس نقش ارزنده و مهمی در تامین کادرهای جوان و نیروهای متخصص و مذهبی دولتی ایفا نماید. پلان استراتژیک پنج ساله این دانشگاه که اینک در مرحله نهایی سازی قرار دارد، مسیر بالنده تر از قبل را در اختیار دانشجویان و اساتید این مرکز علمی قرار می دهد که خود نوید

سارنوالان، نویسندگان و محققان، از دیگر دستاوردهای ارزشمند و مهم این دانشگاه معیاری محسوب می‌گردد. هم‌چنین اعزام بیش از شصت تن از دانشجویان عزیز برای ادامه تحصیل در دوره فوق لیسانس و اعزام بیش از ده تن از اساتید برای ادامه تحصیل در دوره دکترای تخصصی به خارج از کشور بخش دیگری از کارنامه‌های درخشان این مرکز را به خود اختصاص می‌دهد.

ایجاد مرکز تضمین کیفیت به منظور معیاری سازی تحصیلات عالی در کشور و نیز حرکت به سوی تحصیلات پژوهش محور و کاربردی از برنامه‌های مهم وجدی این مرکز است که در دستور کار قرار دارد.

راه اندازی دوره فوق لیسانس در عرصه علوم پزشکی و علوم فنی (مدیریت و علوم کامپیوتر) که از ضرورت‌های امروز جامعه ما برای تربیت نیروهای متخصص برای اداره و حکومت داری است، از اولویت‌های آینده این دانشگاه محسوب می‌گردد. در این میان آمادگی برای برگزاری دوره دکتری تخصصی در عرصه حقوق و علوم سیاسی نیز از ضروریات امروز جامعه ماست که در دستور کار برنامه‌ها و نقشه‌های استراتژیک این دانشگاه قرار دارد.

تاکنون دانشگاه خاتم النبیین با تولید بیش از ده عنوان کتاب و اثر علمی در حوزه‌های حقوق، علوم سیاسی، مباحث اجتماعی و مورد نیاز جامعه یکی از پیشگامان تولید علم و دانش در جامعه اسلامی افغانستان بوده است.

برگزاری بیش از دهها سمینار علمی و تخصصی به منظور تحلیل مشکلات و مسایل اجتماعی و ارایه راهکارهای منطقی و مبتنی بر تازه‌ترین یافته‌های علمی از دیگر ابتکارات و دستاوردهای این مرکز علمی است. چاپ و نشر سه عنوان فصلنامه علمی و تخصصی

(اندیشه خاتم و پیام خاتم و فصلنامه علمی-پژوهشی علوم انسانی) از دیگر دستاوردها و بخش قابل توجهی از کارنامه علمی این مرکز محسوب می‌گردد.

به باور ما تولید علم و گسترش دانش ناظر به نیازهای امروز جامعه اسلامی افغانستان از اولویت‌ها و ضرورت‌های جامعه و دولت ما برای حرکت به سوی پیشرفت و توسعه اجتماعی و اقتصادی است و در این راستا، دانشگاه خاتم النبیین با برنامه علمی جدید و با استفاده از تجربیات جوامع توسعه یافته با ابتکارات تازه و نشاط علمی، بیش‌تر از قبل به سوی معیاری سازی تحصیلات عالی و کاربردی سازی تئوری‌های علمی گام برمی‌دارد. رسیدن به این هدف با برنامه‌ریزی و مدیریت کارآمد و نیروی انسانی توانمند و برخوردار از ظرفیت علمی ممکن و دست یافتنی خواهد بود.

پیام خاتم: دستاوردهای چندساله وکالت خود را در پارلمان چه گونه ارزیابی می‌نمایید؟

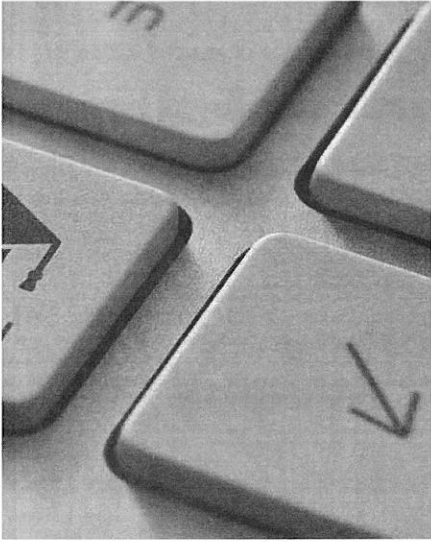
دکتر سجادی: طی سال‌ها خدمتگذاری به مردم شریف و مسلمان افغانستان و به ویژه مردم عزتمند ولایت غزنی در عرصه نمایندگی تلاش‌های جدی انجام یافته است. هر چند با توجه به شرایط و اوضاع عمومی کشور و به خصوص مشکلات امنیتی و چالش‌های اداری، ارایه خدمات گسترده و متناسب با انتظارات مردم عزیز ما صورت نگرفته، اما در مجموع با توجه به امکانات ملی و شرایط و اوضاع عمومی کشور در حد توان و قدرت، گام‌های نسبتاً خوبی برداشته شد که به اختصار یادآوری می‌گردد.

۱. در عرصه علمی و فرهنگی ارایه خدمات علمی و فرهنگی با توجه به نابسامانی‌های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی نسبت به دیگر

عرصه‌ها از اهمیت جدی برخوردار می‌باشد. به باور بنده ریشه اساسی مشکلات امروز جامعه ما از نبود امنیت تا فقر اقتصادی، فقدان عدالت تا رابطه گرابی و عدم حاکمیت قانون همه به فقدان سواد، تخصص، ظرفیت و فرهنگ مدرن و پیشرفته باز می‌گردد. از این رو، سرمایه‌گذاری برای نیروهای جوان از طریق گسترش علم و دانش و ارایه خدمات فرهنگی در جایگاه خاص و برتر قرار دارد. اینجانب با توجه به این اولویت در عرصه فرهنگی و علمی همواره حساس و جدی بوده‌ام.

ایجاد شعبه دانشگاه خاتم النبیین در مرکز ولایت غزنی به منظور تعلیم و تربیت فرزندان عزیز این ولایت در عرصه تحصیلات عالی، ایجاد حوزه خصوصی نور غزنی که اینک در چهار شعبه حیدرآباد، نوآباد، توحید آباد و شهرک مهاجرین بیش از سه هزار محصل را تحت پوشش دارد، تأسیس شعبه دانشگاه خاتم النبیین جاغوری که در سال جاری بیش از هفتاد تن از جوانان را در رشته‌های حقوق و علوم سیاسی و علوم پزشکی به عنوان فارغ التحصیل تقدیم جامعه خود می‌کند، بخشی از فعالیت‌هایی است که به یاری خداوند با موفقیت انجام یافته است.

بازسازی پنج باب مکتب با امکانات

و از سوی دیگر مشکلات امنیتی به عنوان مهم ترین مانع انجام وظیفه، مانع از تطبیق و اجرای برنامه ها و پروژه ها می گردد. امیدوارم با بهبودی وضع امنیتی کشور و با ایجاد اصلاحات در ادارات حکومتی شاهد تحرک بیش تر در امر خدمت رسانی به مردم و خدمت گذاری به ملت شریف افغانستان باشیم.

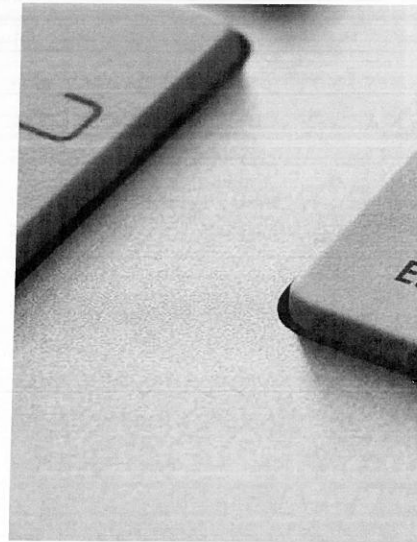
در پایان، از همه اساتید، به ویژه ریاست محترم شعبه غزنی جناب استاد حبیبی و تمام همکاران فرهیخته و گرامی که با مجاهدت علمی دلسوزانه و مسؤولانه خویش به صورت شبانه روزی تلاش دارند تا این مرکز علمی و اکادمیک را در جایگاه بلند خدمت گذاری رسانند، صمیمانه تشکر و سپاسگذاری می نمایم و موفقیت مزید شما را در راستای مسؤولیت شناسی و انجام رسالت علمی برای ترویج ایمان دینی و علوم و فنون بشری از خداوند متعال خواستارم. امریت فرهنگی - تربیتی غزنی

شفابخانه مرکز غزنی، ایجاد و مرمت شفابخانه ولسوالی های مختلف، تخصیص بودجه برای آغاز کار ساختمان کلینیک نیمه کاره سرنیک برجگی و لسوالی ناهور غزنی، تلاش جهت اخذ مجوز ساخت کلینیک ساحوی برای ولسوالی های مختلف و اقدام برای ارتقای برخی از مراکز طبی از دیگر اقدامات محسوب می گردد.

۳. در عرصه توسعه اجتماعی

توجه به توسعه اجتماعی به منظور تأمین نیازهای ترانسپورتی و خدماتی از دیگر بخش های فعالیت اینجانب بوده است. احداث حدود ۲۰۰ حلقه چاه آب آشامیدنی برای مکاتب، مساجد، روستاها و اخذ مجوز ساخت و راه اندازی پایگاه ها در ولسوالی های مختلف، احداث پل در مناطق مختلف، سنگفرش سرک های غجور و انگوری در ولسوالی جاغوری و ولایت غزنی، تلاش مشترک با سایر نمایندگان به منظور قرار دادن برخی پروژه های کلان در بودجه ملی (سرک قره باغ - جاغوری، سرک گیلان - جاغوری و سرک مرکز غزنی - گردیز و...) از دیگر اقدامات انجام یافته در مرحله توسعه اجتماعی است. اقدام برای بازسازی و ساخت سدهای آب زرد سنگ و زردالو در ولسوالی قره باغ، بند آب اشکه و بیلو در ولسوالی جاغوری، بند آب دغدغی در ولسوالی مالستان و... از دیگر اقداماتی است که در صورت امنیت نسبی و رفع چالش های امنیتی در دست اقدام قرار دارد.

لازم به یاد آوری است که تعداد زیادی از بندهای آب؛ از جمله بند آب سرخ دهک برجگی ناهور، بند آب حوتقول جاغوری، بند آب بوسنه قره باغ در دست اقدام و اخذ مجوز قرار دارد. اما متأسفانه از یکسو محدودیت های بودجه ملی و مسایل مالی و از جانب دیگر چالش ها و مشکلات اداری

جدید و مدرن در ولسوالی های قره باغ، مالستان و جاغوری و آغاز کار تعمیر پنج باب مکتب دیگر در ناهور، مالستان، جاغوری، قره باغ، جغتو و خواجه عمری و هم چنین تلاش برای بازسازی چند باب مکتب دیگر در ولسوالی های گیرو و اندر از دیگر تلاش ها و فعالیت هایی است که در این عرصه انجام یافته است. در کنار ساخت و تعمیر مکاتب، تلاش برای بازسازی دارالمعلمین ولسوالی قره باغ، ارتقای چندین باب مکتب در ولسوالی های مختلف، تأسیس چندین باب مکتب ابتدایی در ولسوالی های مختلف و بالاخره رسیدگی به مشکلات کمبود منابع، کمبود تجهیزات لابراتواری، کمبود میز، کتاب و کتابخانه و... از دیگر بخش های کاری در حوزه فرهنگی است.

۲. در عرصه طبی

به منظور حل مشکلات صحتی و ارایه خدمات طبی نیز تلاش های جدی صورت گرفته است. در این میان می توان به چند مورد اشاره کرد. ثبت و راه اندازی مرکز طبی منطقه مهاجران ولسوالی جاغوری، اقدام برای ساخت کلینیک شیرداغ در ولسوالی مالستان، تأسیس چندین مرکز فرعی در ولسوالی های مختلف و پیگیری کار بازسازی ساختمان

گفتگوی اختصاصی نشریه پیام خاتم با ریاست شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین، جناب دکتر حبیبی

**پیام خاتم: هدف از تاسیس
شعبه غزنی پوهنتون خاتم
النبیین را برای خوانندگان
نشریه پیام خاتم بیان کنید**

دکتر حبیبی: پوهنتون خاتم النبیین در سال ۱۳۹۱ همزمان با اعلان غزنی به عنوان مرکز فرهنگی جهان اسلام با تلاش جناب دکتر سجادی نماینده مردم در پارلمان و رئیس پوهنتون خاتم النبیین و الحاج جواد محسنی نماینده

نام الاختیار مؤسس و صاحب امتیاز ارشد، فعالیت‌های علمی و آکادمیک خود را در پایتخت فرهنگی جهان اسلام، آغاز نموده و با استقبال گسترده مردم فرهنگ دوست و متمدن غزنی مواجه شد و هم اکنون افتخار خدمت‌گزاری به هموطنان خوب و سرشار از استعداد غزنی را دارد.

هدف از تاسیس این پوهنتون در غزنی، علاوه بر تربیت نیروهای مسلکی، تقریب

مذاهب و اخوت اسلامی، آموزش معیاری همراه با پژوهش، عملی سازی شعار تعهد و تخصص، عرضه خدمات تحصیلات عالی برای مردم غزنی بوده است، این ولایت با سوابق درخشان علمی و فرهنگی که در سطح جهان دارد، نیاز مبرم به یک مرکز علمی و آکادمیک داشت که با درایت مسئولین این پوهنتون، هم اکنون پنج سال است که شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین تاسیس شده و در خدمت مردم می باشد.

**پیام خاتم: رشته‌های موجود در
پوهنتون خاتم النبیین غزنی و
دست آورد های این پوهنتون
را در این پنج سال فعالیت برای
خوانندگان ارائه دهید.**

دکتر حبیبی: این پوهنتون هم اکنون در رشته های فقه و حقوق، علوم سیاسی، اقتصاد و مدیریت، طب معالجوی و قابلیت فعالیت دارد که می توان موارد ذیل را به عنوان دست آورد این پوهنتون شمرد:

تقریب مذاهب و اخوت اسلامی، رهبریت و کدر سالم (حضرت آیت الله العظمی محسنی، دکتر عبدالقیوم سجادی، الحاج جواد محسنی و اساتید) تعهد و تخصص، شش دور فراغت لیسانس و دو دور فراغت ماستری در کابل، دو دور فراغت لیسانس در غزنی و یک دور فراغت

لیسانس در جاغوری، تلاش برای دوره ماستری در غزنی، دوره دکتری در کابل، ایجاد کمیته تضمین کیفیت، کسب رتبه دوم اعتبار دهی از سوی وزارت تحصیلات عالی، امضاء تفاهم نامه ها با پوهنتون های خارج از کشور، ایجاد شفاخانه کدري در غزنی و کابل، ارتقای ظرفیت اساتید که چهل درصد آن دکتری می باشد، لیلیه و ترانسپورت برای اناث، تفکیک صنف های ذکور و اناث، سیستم دانشگاهی سیب، آموزش پژوهش محور، ارتقای علمی ظرفیت کارمندان، تبدیل از موسسه به پوهنتون، تعداد ده بورسیه از نمره اول های مکاتب غزنی در سال ۱۳۹۲، تعداد دوصد نفر کدر علمی، هشت دانشکده و چهل دیپارتمنت، دوره ستاژ دانشجویان قابلیتگی و طب در خارج از کشور، کتابخانه مجهز که با بیش از ده هزار نسخه کتاب در موضوعات دینی، حقوقی، فقهی، اقتصادی، سیاسی، علوم طبی و... همراه با دو سالن مطالعه مجزا برای برادران و خواهران، انتشار نشریه های اندیشه خاتم و پیام خاتم را نام برد.

**پیام خاتم: تعداد کل محصلین،
فارغین سال ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ این**

پوهنتون را

ارائه دهید؟

دکتر حبیبی:

هم اکنون در

این پوهنتون

حدود ۱۴۰۰

محصل در رشته های فقه و حقوق، اقتصاد و مدیریت، علوم سیاسی، طب معالجوی و قابلیت مشغول تحصیل می باشند و سال ۱۳۹۴ تعداد ۲۶۷ محصل از رشته های اقتصاد و مدیریت، فقه و حقوق و علوم سیاسی فارغ شدند و در سال ۱۳۹۵ تعداد ۱۷۰ محصل از همان سه رشته علوم انسانی و قابلیت سند فراغت گرفتند.

پیام خاتم: تعداد اساتید و معیار

درجه تحصیل برای اساتید این

پوهنتون چه می باشد؟

دکتر حبیبی: در شعبه غزنی این پوهنتون تعداد ۱۴ استاد کدر علمی و دایمی و تعداد ۳۸ استاد قراردادی و مدعو مشغول تدریس می باشند. معیار درجه علمی برای تدریس در این پوهنتون، حد اقل ماستری می باشد و بسیاری از استادان در این پوهنتون درجه علمی دکتری دارند.

توسط

دانشجویان

دنبال شود.

محصلان باید از این فرصت

استثنایی در جهت رشد و تعالی

علمی و معنوی خود بهره گیرند.

نکته دیگری که قابل یادآوری می باشد

این است که تمام دانشجویان بدانند

پوهنتون خاتم النبیین در کنار تعلیم،

به تربیت و امور اخلاقی فرزندان وطن

نیز توجه جدی دارد؛ بنابراین برای

مسئولین این پوهنتون رعایت نظم

و انضباط، اخلاق و آداب اسلامی،

حجاب و وضعیت پوشش محصلان

از اهمیت بالایی برخوردار می باشد.

در پایان این نکته را اضافه کنم

ما تلاش داریم تا به زودی مقطع

ماستری در شعبه غزنی پوهنتون

خاتم النبیین راه اندازی شود که

محصلین

بتوانند تحصیلات تکمیلی خود

را در این پوهنتون دنبال نمایند،

همچنین توسعه رشته های

لیسانس را نیز در برنامه داریم که

به زودی اجرایی خواهد شد.

ما این افتخارات را در شعبه غزنی

پوهنتون خاتم النبیین، مدیون

توجهات هیئت رهبری وزارت

تحصیلات عالی، به خصوص

ریاست محترم موسسات تحصیلات

عالی خصوصی جناب آقای نذیر

احمد کامه وال، توجهات مقام

محترم ولایت غزنی و حمایت شعبه

مرکزی خاتم النبیین می دانیم.

پیام خاتم: در پایان، چه

گفتنی هایی برای دانشجویان

و مردم غزنی دارید؟

دکتر حبیبی: درد تحصیل لحظه ای

است و تمام می شود، اما بی توجهی

به تحصیل دردی است که تا پایان

عمر استمرار می یابد، لذا از همه

دانشجویان عزیز می خواهم که نگاه

ابزاری به درس و تحصیل نداشته

باشند. علم و معرفت خود شایسته

آموختن است و شخصی که برای

خود علم ارزش قایل باشد با جان و

دل در پی آن می رود، هیچ بهانه ای

اورا از تحصیل باز نمی دارد.

به همین جهت ما در این پوهنتون

تلاش می کنیم تا در کنار آموزش،

بحث پژوهش نیز به صورت جدی

مصاحبه اختصاصی نشریه پیام خاتم با ریاست مؤسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین (ص) جاغوری

از هزینه‌های گزاف تحصیل در شهرهای دوردست و از خطرات امنیتی، اخلاقی و تربیتی فرزندان خویش به خاطر تحصیل در مناطق دور بکاهند و به اصطلاح ((قدر آب پیش خانه)) را واقعا بدانند، هم‌چنین پیشنهادات خود را در ارائه خدمات علمی با کیفیت ارایه نمایند.

پیام خاتم: ارزیابی کلی شما از چهار سال فعالیت آموزشی مؤسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین (ص) جاغوری چگونه است؟

دکتر اصغری: ضمن این که صرف وجود مراکز علمی عالی و حضور فیزیکی اساتید دانشگاه در میان مردم باعث ارتقای دانش عمومی در اثر گفتگو با قشر فرهنگی آکادمیک می‌باشد؛ از نظر سیاسی و اجتماعی پیام مهم جناب دکتر صاحب سجادی رئیس عمومی دانشگاه خاتم النبیین (ص) در این زمینه بسیار بجا است که دانشگاه خاتم النبیین (ص) افتخار دیگری است که این خطه را شایسته اداره ولایتی می‌سازد. از لحاظ بسترسازی امنیتی می‌توان گفت که با احداث یک مرکز علمی عالی در یک زندان بسته می‌شود. زیرا جهل عمومی از عوامل مهم ارتکاب جرم و قانون شکنی به شمار می‌آید. از نظر توسعه آفرینی نیز می‌توان گفت که توسعه فرهنگی، مقدمه توسعه همه جانبه اقتصادی، فنی و سیاسی می‌باشد. دانشگاه خاتم النبیین (ص) جاغوری اولین گام‌های مهم و استوار خود را برداشته است.

دوستانی است که فرصت طلابی دانشگاه در منطقه را غنیمت شمرده با تحصیل در این دانشگاه به مدارج علمی بالاتر قدم گذاشته‌اند. خلاصه آمار فارغ التحصیلان به شرح زیر است:

فارغ التحصیلان سال ۱۳۹۴ در رشته قابلگی ۳۴ نفر، در سال ۹۵ در رشته اقتصاد و مدیریت ۱۷ نفر، در رشته حقوق (قضا و سارنوالی) ۳۲ نفر، در رشته نرسینگ ۱۱ نفر، در رشته قابلگی ۳۵ نفر. جمعا تاکنون ۱۲۹ نفر توانسته‌اند ظرفیت علمی خویش را بالا برده و از مزایای آن برای یافتن ثبات شغلی خویش بهره‌مند گردند.

پیام خاتم: برنامه بلندمدت برای بهبود وضعیت آموزشی-پژوهشی و برنامه‌های آکادمیک شما چگونه است؟

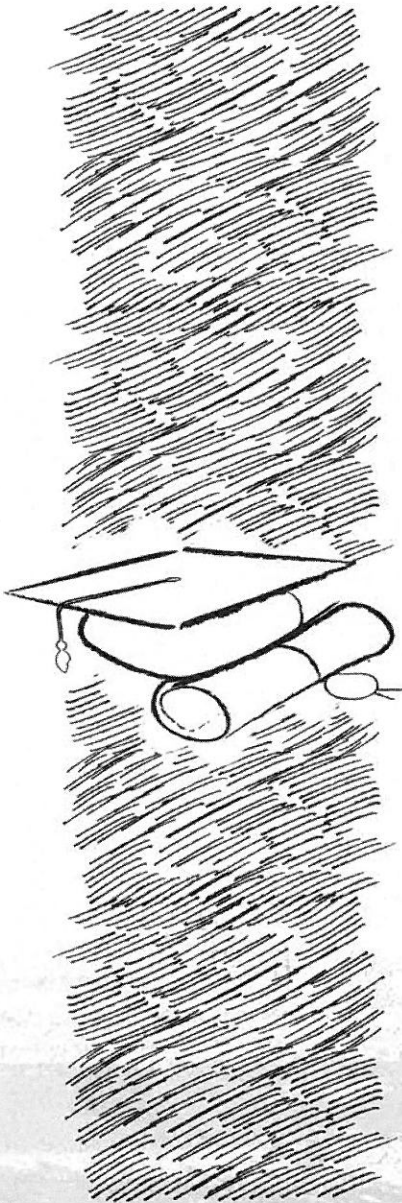
دکتر اصغری: با یاری خداوند و با حمایت مردم و بذل توجه مؤسسان محترم دانشگاه در نظر داریم با توسعه امکانات رفاهی-اداری، آموزشی-فرهنگی، به ویژه تجهیز کتابخانه و فعال نمودن بخش اطلاعاتی و در کل، توسعه و رشد همه جانبه دانشگاه، خدمات بهتری ارایه نماییم.

پیام خاتم: چه پیامی برای دانشجویان دارید؟

دکتر اصغری: از جوانان عزیز و خانواده‌های محترم خواهشمندیم که قدر حضور با برکت دانشگاه در منطقه را مغتنم شمرده و با حضور گسترده در این دانشگاه

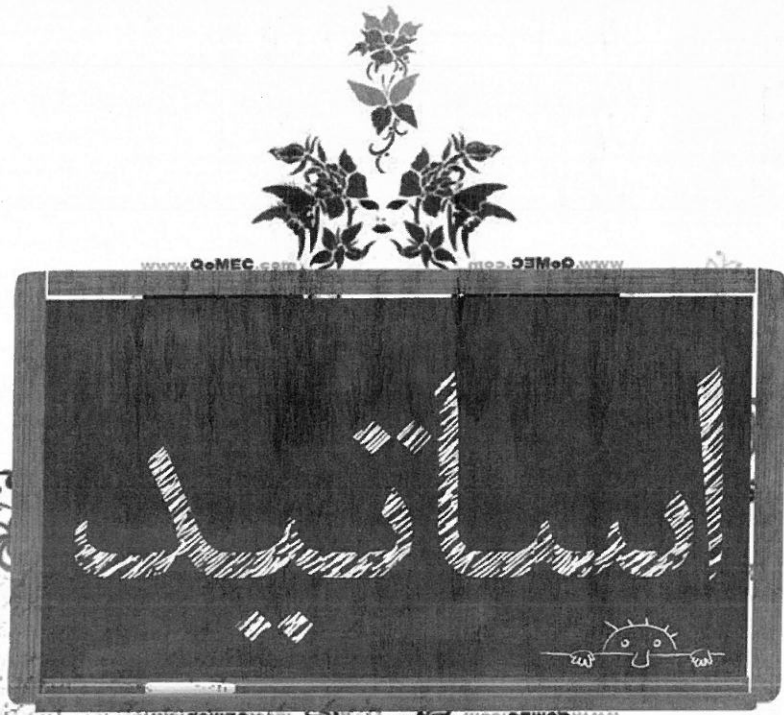
پیام خاتم: در اولین جشنواره فراغت دانشجویان جاغوری، تعداد فارغ التحصیلان امسال چقدر و از کدام رشته‌ها می‌باشند؟

دکتر اصغری: از ثمرات ارزشمند علمی این دانشگاه ارتقای علمی تعدادی از جوانان و فرهنگ

پوهنتون
حکومت المصنوع

دوره تحصیل، دوره کمال تدریجی انسان!

حاج محمد رحیمی

رئیس دانشکده علوم سیاسی شعبه غزنی

کارل پوپر در کتاب جامعه باز و دشمنانش انسان را حیوان مشکل گشا معرفی می کند و کمال آن را در آن می بیند که همیشه در صدد رفع عیوب خویش بوده و یک به یک مشکلات را از مسیر زندگی خود بردارد و خود را یک گام به کمال نزدیک تر سازد. او تأکید می کند که برای انسان کمال مطلوب و حد نهایی وجود ندارد و اگر هم داشته باشد به آن نخواهد رسید. در این مسیر انسانی موفق است که توانسته از مشکلات فرا راه زندگی خویش عبور نماید.

بر اساس این اصل، دوره تحصیلی یک دوره و مرحله ای از کمال تدریجی بوده و حد توفقی برای آن وجود ندارد. در این فراگرد آموزشی دانشجو و محصلی موفق است که توانسته با عبور از مشکلات زندگی مراحل مختلف تحصیلی را یکی پس از دیگری فتح نماید. معنای این سخن آن است که عنصری به نام فراغت از تحصیل اساساً وجود ندارد. از این جهت، فراغت به معنای پشت سر گذاشتن یک مرحله از تحصیل و آغاز مرحله جدید می باشد.

در فراگرد آموزش تنها چیزی که مهم است، نوع رابطه استاد و دانشجو در طول دوران تحصیل است. این رابطه به لحاظ رفتاری، آموزشی و پژوهشی می تواند در سرنوشت محصل به شدت اثر بگذارد. به همین دلیل می توان گفت که لحظه لحظه دوران تحصیل محصلان در دانشگاه می تواند خاطره باشد. از دیر آمدن دانشجو در دانشگاه گرفته تا نوع سمینارها و غیبت ها و بهانه های که برای خواندن منابع درسی و تکالیف خانگی دارند، همگی خاطره هستند.

قابلیگی لمس ثانیه های با شکوه یک تولد!

معصومه جلیلی

استاد گروه قابلیتگی شعبه غزنی

آن زمان که بزرگ ترین معجزه خداوند جان می گیرد، اولین نفری که شاهد این معجزه است تو هستی. «مامایی» لمس ثانیه های با شکوه یک تولد است، قابلیتگی چیزی جز عشق نیست، نوزاد اولین نگاه معصومانه اش را به تو هدیه می کند و تو اولین کسی هستی که گریه او را صبوری می کنی. پس تو ای دانشجوی قابلیتگی، باید لیاقت این معجزه و این لحظه را داشته باشی. این لیاقت میسر نمی شود، مگر با داشتن مهارت و این مهارت تنها با داشتن علم کافی به دست می آید. دستان پر مهر تو هنگام تولد اولین نوازشگر هدیه الهی است. پس با غنیمت شمردن این لحظات نابی که به عنوان دانشجو در اختیار داری ارزش و توانمندیت را به همه اثبات کن.

سند افتخار چهار سال تلاش!

دکتر محمد حسین عرفانی
رئیس دانشکده طب شعبه غزنی

۱۹

دومین جشنواره فارغ التحصیلی دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین (ص) غزنی را به همه اساتید، بویژه رئیس پوهنتون جناب استاد حبیبی، همه دانش آموختگان سخت کوش که سند افتخار چهار سال تلاش در راه کسب دانش را به دست آورده‌اند و به خانواده‌های محترمشان از صمیم قلب تبریک عرض می‌نمایم.

دوستان دانش آموخته، شما برای شروع فصل جدید از زندگی آماده می‌شوید تا وارد عرصه خدمت به جامعه شوید. البته در این راه با موانع، دل شکستگی و مشکلات بسیار برخورد خواهید کرد، ولی به یاد داشته باشید که تنها راه حل آن ایستادگی و مقاومت در برابر آن است و بر آن عقیده باشید که همیشه برای هر مشکل یک راه حل وجود دارد و برای رسیدن به آن هیچ وقت ناامید نشوید. یک انسان نمی‌تواند بدون تجربه و اشتباه، زندگی را طی کند. بنابراین تحمل کنید و با تدبیر و تفکر پیش بروید و مطمئن باشید با اتکا به خداوند و دانسته‌های خود موفقیت را به دست خواهید آورد.

کشور ما با مشکلات فراوان روبرو است و همه ما باید خود را در قبال آن مسؤولان بدانیم و همه با هم در جهت رفع مشکلات تلاش کنیم و در این میان شما عزیزان دانش آموخته با وارد شدن به بطن جامعه، تلاش و خوبی‌های استادانتان را جبران کنید، سرچشمه و مبلغ وحدت، برادری، ایستادگی در مقابل افراط‌گرایی و طرفداری از شایسته‌سالاری و اعتدال باشید.

برای موفقیت و ترقی همیشه محصل بمانید، چون دانش اندوزی فراغت ندارد. و برای آنکه باقی بمانید و پیشرفت کنید، شما باید آموزش و یادگیری را در طول عمر همراه خود داشته باشید.

و در نهایت، باید به یاد داشته باشید، جایگاهی که اکنون به آن دست یافته‌اید، را مدیون زحمات و دلسوزی‌های بی‌منت پدر، مادر، و استادانی هستید که وجودشان مصداق بی‌ریای سخاوت است.

اگر احساس کنید که پایان کار است، آغاز بزرگی را از دست داده‌اید!

دکتر علی احمد مکارم ناصری بختیاری

رئیس دانشکده طب پوهنتون خاتم النبیین (ص) شعبه کابل

در گذر زمان، لحظه‌ها به خاطره و خاطرات به گذشته پرفراز و نشیب تبدیل می‌شود. پس از گذشت سال‌ها کنار هم جمع شدید تا سوگندی به عظمت وجدان انسانی به جا آورید. وجدان انسانی که شما را واداشت تا سپید جامگانی شوید که هزاران چشم امید، چشم انتظار شما هستند.

زندگی شان را در دستان

حضرت حق

نمایید.

دل‌هایی که امیدشان را از شما می‌خواهند و شادی شما می‌بینند و این وجدان شماست که آنرا در پیشگاه قاضی قرار داده تا چگونه تاثیرگذار شوید و بدان عمل دانش آموخته‌گان عزیز: شما به مرحله‌ای رسیده‌اید که گویا پایان کار است، اما بدانید که همیشه باطن با ظاهر یکسان نیست، اگر احساس کنید که پایان کار است، آغاز بزرگی را از دست داده‌اید، آغازی که همانند پایان پرفراز و نشیب است.

آرزو در پیشرفت بیش‌تر، یا ماندن در همین سطح و یا غرق شدن در قهقرای روزمرگی. انتخاب در دست شماست که افرادی باشید در پی روزمرگی و معاش و یا کسانی با انگیزه و تلاش بیش‌تر از گذشته راه را ادامه داده تا به قله‌های موفقیت بیش‌تر دست یابید

و بروید به دنیای تاثیرها با قبول تاثیر، علاوه بر تسکین دردهای انسان‌های رنجور و دردمند تاثیرگذار بیش‌تری باشید تا شاید زمانی فرا رسد که زبان، نژاد، ملیت و حتی مرز و خط، بشریت و انسانیت را از هم جدا نکند و همگان دوشادوش هم، در خدمت هم، هم کلام و هم نفس در هم اندیشی و تبادل افکار به سوی انسانیت مطلق در حرکت باشیم و با همت و الاریویای شیرین انسانیت را به آرزو، و آرزو را به هدف و هدف را جامعه عمل پیوشانیم.

پهنت وون زین
خاتم النبیین

توانا بود هر که دانا بود

اسحاق علی فهیمی

عضو هیأت علمی دانشکده اقتصاد و مدیریت غزنی

۲۱

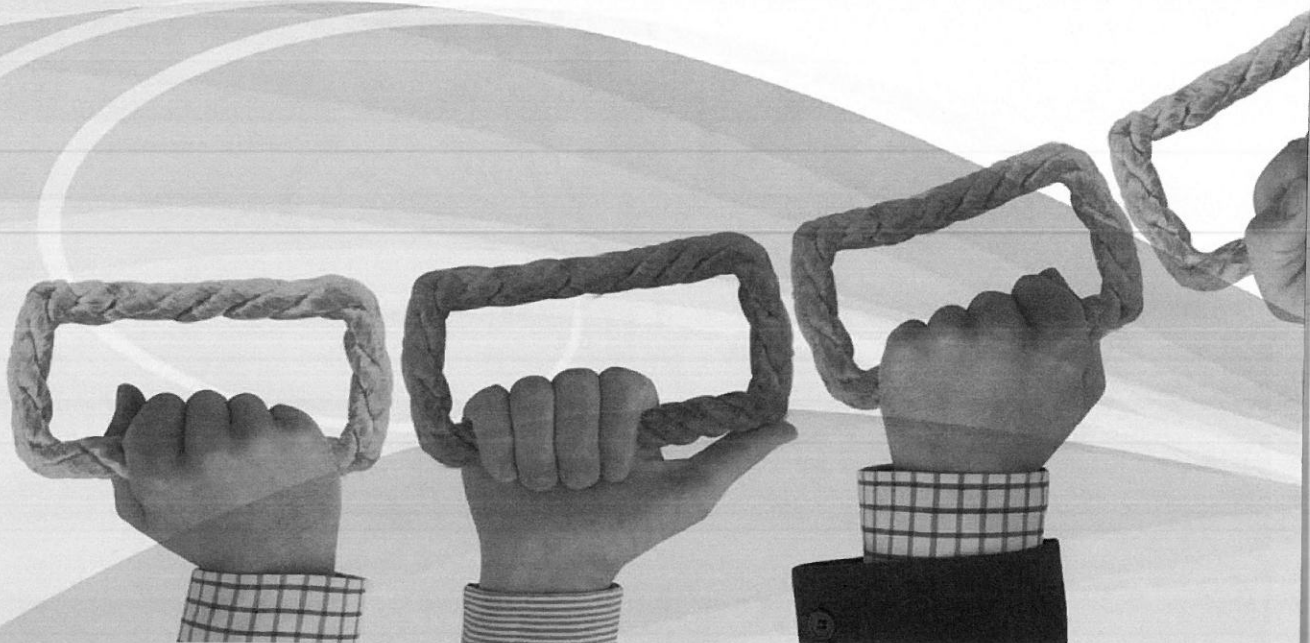
پس از سال‌ها تحصیل در خارج از کشور یکی از آرزوهای همیشگی بنده خدمت به مردم، جامعه و فرزندان این سرزمین بود که با تحولات دهه هشتاد و فراهم شدن زمینه تحقق آرزوهای دیرینه‌ام. با ایجاد مؤسسات و دانشگاه‌های خصوصی در کنار دانشگاه‌های دولتی به وجود آمد که یکی از این دانشگاه‌های پر آوازه خصوصی دانشگاه پر افتخار خاتم النبیین (ص) می‌باشد و خدای سبحان را سپاس گذارم که برای این جانب این توفیق فراهم شد که در محروم‌ترین نقطه این سرزمین یعنی ولسوالی جاغوری و مردم علم دوست آن دیار در دانشگاه خاتم النبیین (ص) جاغوری در خدمت فرزندان آن سرزمین باشم. به خصوص که در سال جاری این توفیق بیش‌تر نیز گردیده است که هم در شعبه غزنی و هم در شعبه جاغوری بتوانم مشغول تعلیم و آموزش دانشجویان خوب و عزیز این دو منطقه باشم و این یکی از بهترین دوران‌های زندگی و عمرم محسوب می‌شود. امیدوارم که دانشجویان با صبر و شکیبایی و آینده‌نگری و تلاش مضاعف مسیر کمال جویی، ترقی و تعالی و... را به جدیت بیش‌تر ادامه داده و به پیش ببرند. زیرا آینده از آن کسانی است که دانایی و اندوخته‌های علمی‌اش بیشتر باشد.

اگر هر فرد به وظیفه خود عمل کند

نعمت الله محقق

ریاست دانشکده فقه و حقوق شعبه غزنی

یکی از آرزوهای اینجانب این است که در تمام سطوح کشور، هر فردی به وظیفه دینی و ملی خود عمل نماید که در این صورت، همه چیز در جایگاه اصلی خود قرار خواهد گرفت و اعتماد متقابل در میان آحاد ملت به وجود خواهد آمد و آنگاه فرد فرد ما یک زندگی توأم با آرامش و احساس سعادت و خوشبختی را تجربه خواهیم نمود.

پهنتون
خاتم النبیین

۲۳

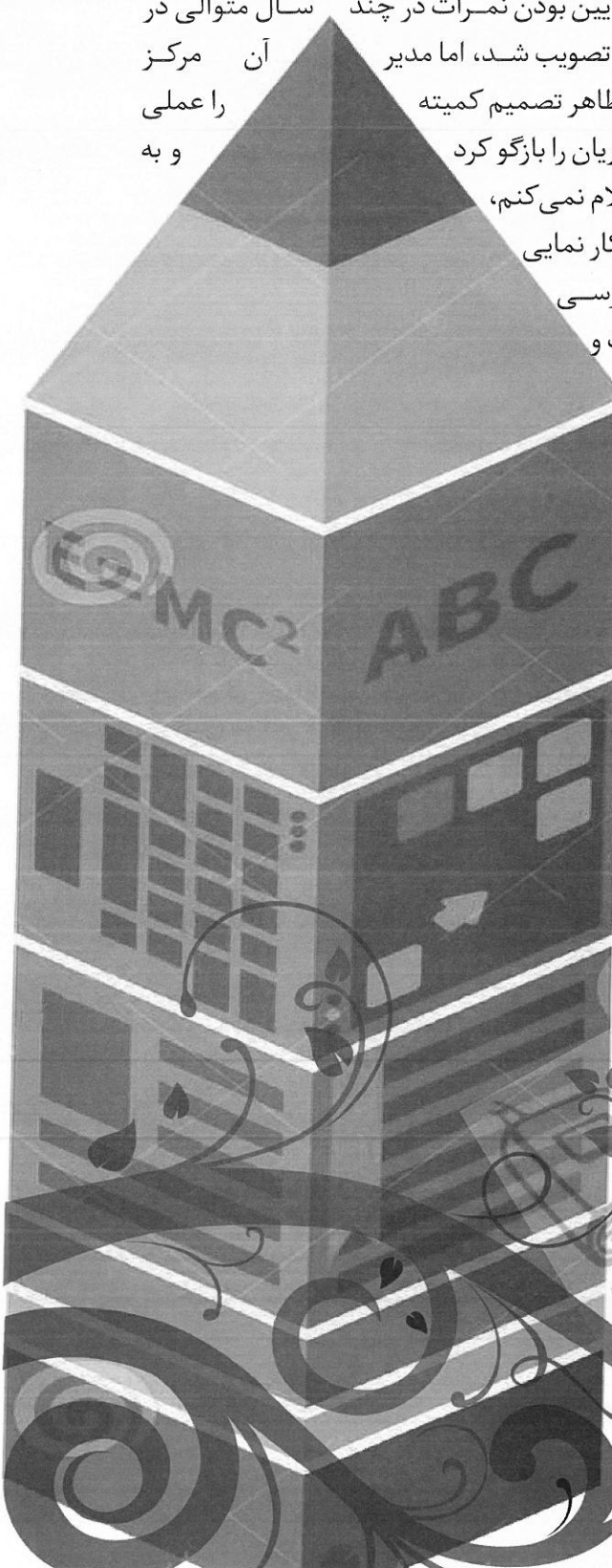
قدر نعمت را بدانیم

محمد رحیم اصغری

رئیس موسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین جاغوری

محصلی داشتم به نام سید میر مجید، وی پسر بزرگ خانواده بود و با ناز و نعمت بزرگ شده بود. متأسفانه قدر زحمات پدرش را نمی دانست و خوب درس نمی خواند به دلایل پایین بودن نمرات در چند سال متوالی در نهایت از سوی کمیته انضباطی و علمی با اتفاق آراء حکم اخراجش تصویب شد، اما مدیر آن مرکز علمی دوست نداشت سید اولاد پیغمبر (ص) را اخراج نماید. لذا در ظاهر تصمیم کمیته نمود و نامبرده را اخراج نمود، اما در خفا پدرش را احضار نمود و جریان را بازگو کرد پدرش گفت من پرونده سید میر مجید را معلق می گذارم و به مرکز اعلام نمی کنم، اما یک شرط دارد و آن اینکه در تابستان پیش رو باید آن چنان سرش کار نمایی که معنای زندگی و قدر درس خواندن را بفهمد و من هم از نزدیک بررسی می کنم و بدین صورت پدرش تعهد داد و بعد از چند ماه مدیر رفت و واقعا پدرش تعهد قولش را عملی نمود و سید میر مجید را در بیابان مشغول کار کرد، در حالی که لبانش از فرط خستگی خشکیده بود، با دیدن مدیر اشک از چشمانش جاری شد و بسیار ابراز پشیمانی نمود و مدیر نوازشش کرد و وعده داد که مشکلاتش را حل کند به شرط اینکه این دفعه که می آید با تمام وجود درس بخواند. سید میر مجید که معنای زندگی و مشکلات آن را فهمیده بود، وقتی درس ها شروع شد این بار آمده بود که واقعا درس بخواند و تلاش می نمود و شبها تا نیمه های شب در حالی که دیگران در خواب بودند او مطالعه می کرد تا ظرفیت علمی خود را بالا ببرد و در نتیجه به موقع مصدر خدمات علمی، فرهنگی در جامعه قرار گرفت و از موقعیت خوبی در جامعه بهره مند گشت، اما متأسفانه در یک حادثه ترافیکی در حالی که پدرش در کنارش بود در اثر تصادف ندای حق را لبیک گفت و همه اساتید و دوستانش را در غم و اندوه فرو برد. جایش در بهشت برین و یادش جاویدان باد.

از شما دانشجویان عزیز تقاضا دارم که قدر زحمات خانواده تان را بدانید و کوشش کنید تا یک شخص مفید با تلاش فراوان به آنچه شایسته شماست برسید.

شناسایی توان فکری، جسمی و روحی دانشجو!

عبدالصیر نبی زاده

آمریت تحقیقات علمی پوهنتون خاتم النبیین شعبه کابل

در جامعه آفت زده و رنج دیده افغانستان، به نظر من دانشجوی موفق کسی است که با درک شرایط نابسامان و نیازمندی های کشور، خوب درس بخواند؛ با تجزیه و تحلیل هویت فرهنگی اصیل اسلامی - افغانی و مظاهر فرهنگ وارداتی بیگانه، رفتار و کردار متناسب با اخلاق اسلامی داشته باشد. با شناخت دشمن پنهان و بنیان برانداز اعتیاد خوب آشنا شود و به ورزش بپردازد. از این رو؛ من برای دانشجوی موفق، سه شاخص دارم. البته ممکن است یک جوان موفق در خانه، یک کاسب موفق در بازار، یک کارمند موفق در اداره، و... معیارهای دیگری هم داشته باشد؛ اما دانشجوی موفق، با حیثیت دانشجویی، این است: که باید خوب درس بخواند، به اخلاق و تهذیب نفس بپردازد و ورزش نماید. بدین ترتیب، یک دانشجوی متحرک، فعال؛ دانشجویی که نیرو و توان فکری، جسمی و روحی خودش را به خوبی شناخته است و از سوی دیگر؛ نیازمندی ها، شرایط زمان و جایگاه اجتماعی خود را با خردمندی و اخلاق مداری درک کرده است، می تواند برای پیشرفت، آبادانی، توسعه کشور در عرصه های مختلف موثر بوده و حرفی برای گفتن داشته باشد.

برف سرتان باشد!

نجیبه شریفی

آمریت دیپارتمنت قابلگی

سه سال با سرعت باد گذشت، سه سال تدریس همراه با روزهای تلخ و شیرین. اما زندگی خواه تیره، خواه روشن، زیباست، یادم است یک روز در زمستان، اولین برف زمستانی و رسم شیرین برف سرتان باشد، با دانشجویان ترم ششم صحبت شد. از آن روز به بعد منتظر بودم، منتظر اولین برف سال، بالاخره برف آمد و زمان عملی شدن برنامه، غذاهای دلخواهم را در کاغذی سفید نوشتم، به سلف داخل شدم؛ دخترا چه خبره، چرا سر و صدا می کنید، لطفا بنشینید. محبوبه رضانی کجاست. دانشجویان گفتند به کتابخانه رفته است. راحله رمزی گفت استاد اگر برگه مربوط به محبوبه است، من به محبوبه می رسانم. خودم را جدی گرفتم، ادامه دادم، اما باید توجه داشته باشید که این برگه متعلق به تمامی دانشجویان سلف است. برگ کاغذ را به راحله دادم، گفتم دخترا برف سرتان باشد و فورا از سلف خارج شدم، شانس آوردم گیر نیفتادم.

یادش بخیر، چقدر دانشجویان دوره شش صفا و صمیمت داشتند. چند روز بعد یک مهمانی مفصل یا بهتر بگویم یک روز خاطره انگیز را اساتید و دانشجویان مامایی در گروه مامایی سپری کردند. هم اکنون دانشجویان ترم شش، ترم هشتم شدند و آماده فراغت از تحصیل.

بله دنیا گذرا است. دوران دانشجویی هم با خاطرات تلخ و شیرین می گذرد. امروز دانشجویان گرامی ما زیستن، تلاش و تکاپو را برای التیام رنج ها و دردها آغاز می کنند.

دانشجویان شما امروز به عنوان افرادی ارزشمند و مقدس وارد جامعه می شوید تا نور امید را بر چشم هایی که نگرانند، قلب هایی که لبریز از اضطرابند و پیکر هایی که درد را تحمل می کنند، هدیه دهید. بنده به عنوان دوست همیشگی شما با کاروانی از دعای خیر شما را بدرقه می کنم و چشم به راه موفقیت های روز افزون شما هستم.

فارغ التحصیلان، آموخته‌های علمی خود را به صورت عملی و کاربردی در جامعه پیاده می‌نمایند

دکتر بینش

مسئول تحصیلات تکمیلی

پوهنتون و دانشگاه برای دانشجوی یک بستر است تا آنچه که می‌خواهد یاد بگیرد. منتهی کسانی که فارغ التحصیل می‌شوند، باید سعی کنند آموخته‌های خود را به صورت عملی و کاربردی در جامعه پیاده کنند. فارغ التحصیلان دوره لیسانس وظیفه‌شان به عنوان یک عضو با سواد جامعه این است که با تعهد و اخلاق از تخصص خود استفاده کنند. هم چنین تا جایی که می‌توانند از ادامه تحصیلات غافل نشوند.

تحصیلات تکمیلی پوهنتون خاتم النبیین (ص) نیز در سال ۱۳۹۲ بعد از شش دوره فراغت دوره لیسانس، آغاز به کار کرد. دو رشته حقوق و علوم سیاسی با زیرشاخه‌های آن در مقطع فوق لیسانس ایجاد شد که دانشجویان زیادی در حال تحصیل هستند.

تحصیلات تکمیلی این پوهنتون در نظر دارد تا در سال‌های آینده در صورت همکاری وزارت تحصیلات رشته‌هایی نظیر اقتصاد، مدیریت دولتی، مهندسی و طب را نیز راه اندازی نماید.

هم چنین این بخش پژوهش را در رأس کار خود قرار داده است. زیرا ما به این باوریم که صرف آموزش کافی نیست و برای داشتن تولیدات معتبر علمی، برنامه‌های پژوهشی ضروری می‌باشد.

آموختن، پایان ندارد!

رحیمزاده

آمریت فرهنگی - تربیتی پوهنتون خاتم النبیین، شعبه کابل

علم، نور است و وجود ما آدمیان نیازمند آن. نور، نه باعث دل‌زدگی می‌گردد و نه باعث دل‌مردگی. نور که به قلب نتابد، خانه قلب تاریک و چراغ آن، میرا و دوام آن، پایان خواهد پذیرفت. با این حساب، فراغت، پایان نیست.

فراغت، آغاز است.

آغاز یک دوره آموختن جدید.

آغاز یک تجربه شیرین.

تجربه‌ها، سامان وجود را پویا و چشم او را بینا می‌سازد.

نباید فراغت را «آغاز فصل سرد» انگاشت.

فراغت «پایان یک آغاز» است. روزی «ابتداییه» را آغاز کردیم و روز دیگر، آن را به پایان رساندیم. «متوسطه» را نیز آغاز کردیم و به پايانش بردیم و اینک، در «پایان یک آغاز دیگر» قرار گرفته‌ایم. گویی آدمی آفریده شده تا آغاز کند و به پایان رساند. این «سرنوشت محتوم» ماست. چه خوب است که هم آغازمان خوب باشد و هم پایان‌مان. چرا که «آموختن، پایان ندارد».

فراغت دانشجو؛ یعنی گذر از مقطعی به مقطع دیگر

علی احمد رضایی

عضو هیأت علمی دانشکده حقوق شعبه کابل

به نام آنکه جان را فکرت آموخت چراغ دل به نور جان بر افروخت
 به نام خداوندی که قلم را آفرید و آن را شایسته سوگند خویش قرار داد. به نام یگانه آفریدگاری که انسان را به زیور «اندیشه» و «تفکر» آراست و او را امانتدار این ودیعه الهی قرار داد و با سلام و درود به اصحاب فکر و فرهنگ و پیشتازان علم و معرفت، بار دیگر فصل امید و نوید آینده روشن، جشن فارغ التحصیلی دانش آموختگان عزیز فرارسید.

فارغ التحصیلی هرگز به معنای پایان دوره علم اندوزی نیست. فارغ التحصیل شدن از یک مقطع به معنی فارغ شدن از تحصیل نیست، بلکه به معنی دانش آموخته یک مقطع تحصیلی می باشد، زیرا یک دانشجو هیچ زمان فارغ التحصیل نمی شود، بلکه از مقطعی به مقطع دیگر ارتقا می یابد و سطح علم و دانش خود را افزایش می دهد. بنابراین شما دانشجویان عزیز دانش آموخته اید. عارفی را پرسیدند:

زندگی به "جبر" است یا به "اختیار"؟

پاسخ داد:

امروز را به "اختیار" است...

تا چه بکارم ...

اما

فردا "جبر" است..

چرا که به "اجبار" باید درو کنم هر آنچه را که دیروز به "اختیار" کاشته ام!

آغازها و پایانها در دوره تحصیل!

غلامرضا شفق

استاد شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین (ص)

با وجودی که دوران تحصیل و تعلیم سراسر خاطره است، اما بعضی مقاطع آن مهم تر از زمان های دیگر است. یکی از خاطرات ایام مهم تحصیل آغاز و پایان آن است، وقتی کاری را آغاز می کنیم دلهره، اضطراب و گاهی تشویش یا غم دارد، اما در پایان احساس متفاوتی داریم. مخصوصاً درس هایی که کار عملی دارد و در وقت شروع کار عملی احساس نگرانی داریم، اما در پایان یک نوع احساس پیروزی می کنیم به عنوان مثال، وقتی حل یک فرمول ریاضی را شروع می نماییم خسته کننده است، اما زمانی که مساله ما حل شد یک شیرینی خاص دارد. یکی دیگر از مقاطع مهم تحصیل یافتن دوستان جدید و در بعضی مواقع پایان یافتن دوستی ها است، از نظر احساس گاهی فشار بسیار زیادی از این جهت احساس می کنیم به طور کلی، به معنای آشنایی دایمی با امور جدید است و این مساله لذت خاصی دارد که با هیچ چیز دیگری قابل مقایسه نیست.

تلاش کنیم بیشتر و بهتر خدمت گذار این دیار و مردم باشیم

آصف لعلی

معاونت دانشکده طب شعبه غزنی
 تدریس در دانشگاه خاتم النبیین (ص) به خصوص در غزنی، دیار با صفای سنایی و مرکزیت فرهنگی جهان اسلام، به انسان انگیزه و انرژی می دهد تا شبانه روز بدون وقفه برای خدمت به این دیار تلاش نماییم، اما بدون شک سختی هایی نیز وجود دارد، چالش های امنیتی و نگرانی ها از محرومیت مردم و عدم امکانات، ولی توجه جدی مسؤلان محترم دانشگاه و مردم علم دوست و با فرهنگ غزنی، این خستگی ها را می زداید، و مایه دلگرمی بیش تر برای ما می شود.
 امیدوارم که بتوانم هر چه بیش تر و بهتر خدمت گذار این دیار و مردم دوست داشتنی آن باشم.

مدیریت زمان!

محمدضیاء حسینی

آمریت فرهنگی - تربیتی شعبه غزنی

ما در حال داد و ستد با زمان هستیم، عمر خود را صرف می کنیم، ولی چه نتیجه ای می گیریم؟ پیترا دراکر: «زمان نادرترین منبعی است که در اختیار انسان قرار دارد و موفقیت هر فرد به نحوه استفاده و اداره درست آن بستگی دارد». فخر رازی می گوید: «یکی از بزرگان می گفت، شخصی را دیدم که یخ می فروخت و مکرر فریاد می زد، از حَمُوا من یدوب راس ماله؛ رحم کنید به کسی که سرمایه اش آب می شود».

انسانی که روز به روز از عمرش کاسته می شود و در برابر آن، فضایی کسب نمی کند، مانند یخی است که آب می شود و هیچ می گردد. نه می توان زمان را خرید و نه می توان قرض گرفت. فرصتی که به رایگان در اختیار ما قرار گرفته، بخشش الهی است و به قدری با ارزش است که هیچ چیز با آن برابری نمی کند. با مواظبت، دقت، تلاش، استقامت و استفاده درست از این هدیه الهی می توان بسیاری از بهره های مادی و معنوی را به دست آورد، ولی با هیچ وسیله ای نمی توان فرصت از دست رفته را بازگرداند.

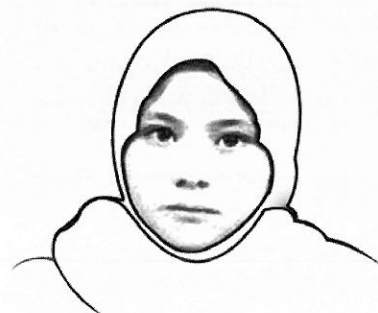
بزرگی در مقام نصیحت به فرزند خود گفت، ضربان قلب و دقایق حیات، هر کدام شماره معین دارد، نه کم می شود و نه زیاد. همین که پیمانۀ عمر لبریز شد، ندای کوچ در می دهند. پس حساب گرانه زندگی کنیم. از روزهای کوتاه عمر بهترین استفاده را ببریم و کارهای بزرگ و مفید انجام دهیم.

هر دقیقه که از عمر می گذرد، فرصتی از دست می رود که هیچ وقت به دست نمی آید. لحظه ای که به کارهای مفید صرف شود، بذری است که می روید و بزرگ می شود و روزی ثمر می دهد، زندگی کوتاه تر از آن است که لحظات آن را تلف کنیم. پس بر دقایق حیات خود حریص باشیم و روزهای گران بهای عمر را بی جا صرف نکنیم که آب رفته به جوی باز نمی گردد و زمان به عقب بر نمی گردد. به فرموده امام علی (ع) «الْفَرْصَةُ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ»؛ فرصت ها همچون ابر در گذرند.

دانشجوی عزیز گذشته ها گذشته است و آینده هنوز معلوم نیست، پس فرصت حال را مغتنم شمار، امروز فراغت شما به معنی گذر از یک مرحله زندگی است، توقف در آن درست نیست، باید با بهترین برنامه های زندگی زمان را مدیریت کرد.

معیارهای بانکداری اسلامی در افغانستان

فارغ التحصیل دانشکده اقتصاد پوهنتون خاتم النبیین (ص)
 ریحانه نبی زاده

چکیده

بانکداری اسلامی عبارت است از فعالیت‌های بانکداری در قالب قوانین و هنجارهای اسلامی (با رعایت اخلاق اسلامی و عدالت اجتماعی). هدف اصلی و اساسی آن را ارضای نیازهای حقیقی و فطری انسان تشکیل می‌دهد. از جمله مهم‌ترین پایه‌های اقتصاد اسلام حرمت ربا است. آنچه که اقتصاد اسلامی و نیز بانکداری اسلامی را از غیر اسلامی متمایز می‌سازد، حرام بودن ربا و بهره از پیش تعیین شده در قانون بانکداری است. براساس آیات قرآن و منابع اسلامی این دو پدیده حذف و به جای آن از معاملاتی چون قرض الحسنه، مضاربه، مشارکت، مزارعه، مساقات، معاملات سلف، اجاره به شرط تملیک و فروش اقساطی استفاده می‌شود.

واژگان کلیدی: پول، بانک، ربا، بانکداری اسلامی، افغانستان.

مقدمه

اگر پول را به‌مثابه خون در بدنه اقتصاد بدانیم، بانک نقش قلب را بازی می‌کند. در غیاب بانک، گردش پول در تمام بخش‌های اقتصاد امکان‌پذیر نیست. سرعت گردش پول و نقش کارآمد آن، وابسته به کارایی صحیح بانک و نظام بانکی است. پول و بانک، دو عضو مکمل نظام بانکی است. فلسفه وجودی بانک، پول است. از سوی دیگر، بانک تنها نهادی است که مدیریت پول را به عهده

دارد. در این تحقیق، وضعیت پول و بانکداری از زمان نشر اولین اسکناس در افغانستان مورد بررسی قرار گرفته است.

در سال‌های اخیر با روی کار آمدن دولت جدید و استوار شدن نظام اقتصاد بازار آزاد، همه بانک‌هایی که دولتی بودند خصوصی شدند، به غیر از «د افغانستان بانک» که بانک مرکزی کشور است و طبق قانون جدید بانکداری بسیاری از بانک‌های خصوصی دیگر ایجاد شدند. بر این اساس، بانک‌های ملی افغان و پشتنی بانک، خصوصی شدند و برخی از بانک‌ها که قبلاً وجود داشتند امکان توسعه و گسترش پیدا کردند، ضمن اینکه در این چند سال اخیر کشور شاهد تأسیس بانک‌های خصوصی جدید هم بوده است. برای تحلیل الگوی مناسب بانکداری اسلامی در افغانستان ضروری است که معیارها و اصول تحول نظام بانکداری را در نظر بگیریم.

اصول و معیارهای تحول در سیستم بانکداری

الگوی بانکی کارآمد، به الگویی گفته می‌شود که تسهیلات اعطایی آن به رشد و پیشرفت اقتصادی کشور کمک نماید و لازمه رشد و پیشرفت اقتصادی، داشتن الگوی مناسب بانکداری اسلامی است که بتواند در چارچوب قوانین اسلامی با در نظر داشتن هزینه‌ها و منابع بهتر تجهیز و تخصیص شود.^۱ برای نهادینه ساختن الگوی مناسب از بانکداری اسلامی اصول و معیارهای زیر باید در نظر گرفته شود.

۱. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، پژوهشکده پولی و مالی، بانکداری اسلامی، ویرایش دوم، چاپ سوم، سال ۱۳۸۱.

۱. اصل سود

کسب سود و درآمد از اندوخته‌های مالی، حق شرعی و عقلائی هر فرد است. علاوه بر این، رعایت اصل سود در معاملات بانکی؛ یک ضرورت اقتصادی است که در اینجا از دو جهت مورد مطالعه قرار گرفته است:

الف) کسب سود از نظر اسلام: اسلام نه تنها استفاده از اموال منقول و سرمایه‌گذاری را نشانه ایمان^۲ و جوانمردی^۳ و بی‌نیازی^۴ دانسته و راکد گذاشتن آن را مذموم می‌شمارد.^۵ بلکه توجه به کیفیت به‌کارگیری اموال را نیز مدنظر داشته و تخصیص بهینه منابع را در نظر دارد. به طوری که، امام صادق (ع) در روایتی می‌فرماید: «به‌درستی که بقای اسلام و مسلمانان در این است که اموال نزد کسانی باشد

که حق آن را می‌دانند و می‌توانند به نحو صحیح از آن استفاده کنند و همانا فناء اسلام و مسلمانان در این است که اموال آنان در اختیار کسانی باشد که حق آن را نمی‌شناسند و نمی‌توانند به روش صحیح از آنها بهره‌برداری کنند.^۶ (ب) ضرورت اقتصادی سود: در بانکداری سنتی، پرداخت بهره برای سپرده‌های پس‌انداز و مدت‌دار باعث جذب پس‌اندازهای مردم به سمت بانک و مؤسسات پولی غیر

۲. امام صادق (ع) می‌فرماید: «اصلاح المال من

الایمان»، وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۴۰.

۳. پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «من المروه

استصلاح المال»، وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۴۴.

۴. امام صادق (ع) می‌فرماید: «علیک با الصلاح

المال فان فیه منبهه للکریم استغناء عن اللئیم»،

وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۴۰.

۵. امام صادق (ع) می‌فرماید: «ما یخلف الرجال

بعده شیئاً اشد من المال الصامت»، وسائل

الشیعه، ج ۱۲، ص ۲۶، حدیث ۱.

۶. وسائل الشیعه، ج ۱۱، ص ۵۲۱.

بانکی می‌گردد. چنانچه، دریافت بهره از متقاضیان اعتبارات بانکی، باعث تعدیل آنها می‌گردد. اگر بهره حذف شود و هیچ نوع سودی در کار نباشد؛ از یک سو منابع بانک به شدت کاهش می‌یابد، زیرا به فرض هم اصل پس‌انداز تحت تأثیر آن است و در نتیجه مردم یا اصلاً پس‌انداز خود را به بانک نمی‌دهند و یا در نهایت، پول‌های خود را در حساب‌های جاری که کمتر قابل برنامه‌ریزی است، نگهداری می‌کنند. از سوی دیگر، با حذف بهره و سود تقاضای تسهیلات بانکی، به میزان زیادی افزایش می‌یابد، چون هر تولیدکننده و مصرف‌کننده‌ای حاضر است که از این منابع کمیاب و مجانی، استفاده کند. بر این اساس، «نظریه قرض الحسنه» نمی‌تواند جایگزین مناسبی برای «نظام بهره» باشد.

۲. اصل کارایی

نظامی که جایگزین بهره می‌شود، علاوه بر اینکه برای آن دسته از سپرده‌گذاران بانک که به دنبال سود و درآمد هستند، سود تأمین کند؛ بایستی از جهت کمیت و کیفیت سوددهی و از جهت نحوه تخصیص منابع نیز کارا باشد. اگر نظام بانکی در تجهیز پس‌اندازها کارا عمل نکند و نتواند برای سپرده‌گذاران سود مورد قبولی را تدارک ببیند، معمولاً پس‌اندازهای بزرگ را از دست می‌دهد. در نتیجه، معیارهای اقتصادی در گزینش طرح‌های سرمایه‌گذاری جای خود را به روابط شخصی و نظم و ترتیب اداری می‌دهد. براین اساس، «نظریه تعدیل سپرده‌ها و اعتبارات بر اساس نرخ تورم» نمی‌تواند جایگزین مناسبی برای نظام بهره باشد.

۳. اصل نقدینگی

چنانچه صاحبان سپرده به دلایل مختلف - گاه و بیگاه - به بانک مراجعه کرده و وجوه خود را مطالبه کنند. بانکداری سنتی برای جواب‌گویی به مراجعات احتمالی، تدابیر مختلفی را اتخاذ نموده است

که اهم آنها عبارت می‌باشند از: «نگهداری ذخایر احتیاطی و قانونی، اختصاص بخشی از منابع به اعتبارات کوتاه مدت، خرید و فروش اوراق بهادار با نقدینگی بالا، تغییر دادن نرخ‌های بهره سپرده‌های مختلف و جابه‌جایی وجوه از حساب‌های جاری به مدت‌دار و بالعکس و در دهه‌های اخیر و استفاده از بازارهای ثانوی خرید و فروش گواهی‌های سپرده». بانکداری در نظام سرمایه‌داری، با استفاده از ترکیبی از تدابیر فوق، عرضه و تقاضای وجوه را مدیریت کرده و برای مراجعات احتمالی سپرده‌گذاران آماده‌اند. بنابراین، نظامی که به عنوان جایگزین بهره ارایه می‌شود؛ بایستی به اصل مهم نقدینگی توجه داشته باشد و الا با تعلق در پرداخت اولین مراجعات، بانک اعتبار خود را نزد سپرده‌گذاران از دست داده و خطر ورشکستگی و تعطیلی، بانک را تهدید خواهد نمود. براساس این اصل، رابطه حقوقی وکالت که در سپرده‌های بلندمدت به کار گرفته می‌شود، در شرایط کنونی اقتصاد، نقدینگی لازم را ندارد. چرا که این رابطه حقوقی قابلیت ایجاد بازار ثانوی برای سپرده‌های مدت‌دار را ندارد. امروزه مهم‌ترین ابزار برای تحقق اصل نقدینگی، استفاده از بازار ثانوی است.

۴. اصل فراگیر بودن معاملات

خانوارها و بنگاه‌های اقتصادی که با مازاد پولی مواجه می‌شوند، به اهداف و دلایل مختلف، آنها را نگهداری می‌کنند. گاهی هدف، حفظ کوتاه‌مدت آن است تا در معامله‌ای استفاده کنند و یا از بابت بدهی و یا به هر دلیلی به کسی واگذار نمایند. گاهی هدف، نگهداری میان مدت آن است تا در حوادث یا معاملات پیش‌بینی نشده، استفاده کنند و گاهی هدف حفظ بلندمدت آن به عنوان سرمایه نقدی و استفاده از درآمد آن است. در نقطه مقابل، خانواده‌ها و مؤسسات اقتصادی - که با کمبود

پول مواجه می‌شوند - گاهی جهت خرید مسکن، کالاهای بادوام و یا دیگر ضروریات مصرفی، تقاضای وام می‌کنند. زمانی به عنوان سرمایه و برای تبدیل به کالاهای سرمایه‌ای نیاز به پول دارند و این نیاز گاهی به صورت کوتاه‌مدت و مقطعی است، زمانی میان‌مدت و یا بلندمدت است، چنانچه از جهت مقدار گاهی نسبت به سرمایه بنگاه قابل توجه است و زمانی اندک و جزئی است. بانکداری سنتی با استفاده از نظام بهره - چه در جانب جذب سپرده‌ها و چه در جانب تجهیز منابع با طراحی حساب‌های جاری، پس‌انداز و سپرده‌های مدت‌دار، اهداف صاحبان وجوه مازاد را تأمین کرده و در جهت اعطای تسهیلات نیز با قطع نظر از غرض متقاضی، به او وام با بهره می‌دهد. بنابراین لازم است؛ نظامی که می‌خواهد جایگزین بهره شود - چه از جهت عرضه‌کنندگان و چه از جهت متقاضیان وجوه - فراگیر باشد. شایان ذکر است که در نظام اسلامی، علاوه بر اهداف مذکور، هدف دیگری نیز برای برخی صاحبان وجوه مطرح است و آن رسیدن به اجر و ثواب معنوی اعطای قرض الحسنه است و از آنجایی که بعضی از این افراد نمی‌خواهند مستقیماً درگیر پرداخت و دریافت آن باشند، وجود مؤسساتی چون بانک‌ها یا صندوق‌های قرض الحسنه که عهده‌دار گردش این وجوه باشد کارساز خواهد بود. چنانچه در نظام اسلامی یکی از مسؤولیت‌های دولت، حمایت از اقشار مستضعف و آسیب‌پذیر جامعه است و یکی از راه‌های حمایت از این اقشار، اعطای قرض الحسنه به آنان است. بانک‌ها و صندوق‌های قرض الحسنه به جهت برخورداری از شعبات گسترده و دارا بودن ابزارهای مناسب پرداخت و دریافت، بهترین مجری برای چنین حمایتی خواهند بود.

۵. اصل روان بودن معاملات

غالب معاملات بانک‌های سنتی

نظام بهره تبعیت می‌کنند. با حذف بهره، تنها ابزار مهم تغییرات، نرخ ذخیره قانونی است که اولاً، در کوتاه‌مدت جواب نمی‌دهد و ثانیاً، این ابزار بر مبنای حذف بخشی از منابع بانک استوار شده که اعمال بیشتر آن، کارایی بانک‌های تجاری را پایین می‌آورد.

فهرست منابع و مآخذ

۱. قرآن کریم
۲. وزارت امور اقتصادی و دارایی، آشنایی با بانک توسعه اسلامی، تهران ۱۳۸۳.
۳. اداره بررسی‌ها، اسلامی کردن بانک‌ها در پاکستان، یونایتد بانک لیمیتد، ۱۹۸۴.
۴. استفاده از اسناد دفتر و مصاحبه مستقیم با امر مالی بانک کابل، اولین بانک قرضه‌های کوچک، ۱۳۸۵.
۵. استفاده از بروشورها، بانک الفلاح لمیتد، راپور سالانه و مصاحبه با منیجر ساحوی مارکیتنگ بانک در کابل، ۱۳۸۵.
۶. راپور فعالیت مالی، بانک توسعه صادرات، کابل، سال ۱۳۸۳.
۷. بخش فرهنگی جامعه مدرسنین حوزه علمیه قم، ربا؛ قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۱ ش.
۸. لایحه فعالیت‌های بانکی، پشتنی تجاری بانک، کابل، ۱۳۸۵.
۹. شبان، محمد انور، امکانات استفاده از نظریات و سیاست پول و بانکداری در افغانستان، پشاور، ۱۳۷۵.
۱۰. صدر، سید محمدباقر؛ البنك اللاروی فی الاسلام؛ بیروت، دارالتعارف للمطبوعات، ۱۴۱۰ ق.
۱۱. عارف، عبدالقیوم، سیستم بانکی افغانستان، مجله علمی پوهنتون کابل شماره (۱-۲)، کابل، ۱۳۸۵.
۱۲. عاملی، حرّ، وسایل الشیعه؛ بیروت، مؤسسه آل‌البیت A لإحياء التراث العربی، اول، ۱۴۱۳ ق.
۱۳. غنی نژاد، موسی و سیدعباس موسویان؛ بهره یاربا؛ تهران، نگاه معاصر، ۱۳۸۴.
۱۴. فرجی، یوسف، پول، ارز، بانکداری، شرکت چاپ و نشر بازرگانی، چاپ هفدهم، سال ۱۳۷۷.
۱۵. فنایی، سیدمجتبی، ذاکری، ناصر؛ روزبهان محمود و پیغامی عادل، اقتصاد، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۱.
۱۶. لافروشین وی، پول، (کریدت، بانک‌ها) به زبان روسی (مسکو)، ۲۰۰۴.
۱۷. مجتبی، زمانی فراهانی، پول ارز و بانکداری، ایران ۱۳۷۸.
۱۸. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، بیروت، داراحیاء التراث العربی، سوم ۱۴۰۳ ق.
۱۹. موسویان، سیدعباس، انواع بانک‌های بدون ربا؛ فصلنامه تخصصی اقتصاد اسلامی؛ ش ۱۱، پاییز ۱۳۸۲ ش.
۲۰. میر جلیلی، سیدحسین، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ۱۳۸۴.

ارتباطی ندارد و این رابطه حقوقی بین کارفرما و صاحب سرمایه آثار سوء اجتماعی و اقتصادی دارد^۱ و به دلیل این امر است که دین مقدس اسلام، همانند سایر ادیان الهی، نظام بهره را تحریم کرده و از آن به عنوان «ظلم»^۲ «سحت»^۳، «اکل مال به باطل»^۴ «بدترین شغل‌ها»^۵ و «خبیث‌ترین راه‌های کسب درآمد»^۶ یاد کرده و «عامل به آن را دشمن خدا و رسول خدا می‌داند»^۷ و «رباخوار و ربا دهنده و نویسنده قرارداد و شاهد‌های آن را لعنت می‌کند».

۷. اصل قابلیت برای سیاست پولی

امروزه بانک‌ها فراتر از بنگاه‌های اقتصادی مطرح‌اند و نقش مهمی را در تنظیم متغیرهای کلان اقتصادی ایفا می‌نمایند. بانک‌های مرکزی با استفاده از ابزارهای به وجود آمده در سایه نظام بهره، حجم پول و نرخ بهره را تغییر داده و بر سرمایه‌گذاری، اشتغال، سطح عمومی قیمت‌ها، تراز پرداخت‌های خارجی و دیگر متغیرهای اقتصادی اثر می‌گذارند. تغییر نرخ تنزیل مجدد و خرید و فروش اوراق قرضه، از جمله ابزارهای مهم سیاست پولی محسوب می‌شوند و هر دو از

یا از نوع آرایه خدمات در مقابل کارمزد بانکی است و یا از نوع قرض با بهره می‌باشد و این دو در طول تاریخ پیوسته در روابط مبادلاتی مردم حضور داشته و برای همگان شناخته شده است؛ به این جهت، معاملات بانک‌های سنتی - چه در مرحله قوانین بانکی و چه در مرحله آیین‌نامه‌های اجرایی - کاملاً روشن و قابل فهم برای بانک و مشتری است. عواملی چون: روان نبودن معاملات، قابل فهم نبودن عقود بانکی، شفاف نبودن حقوق بانک و مشتری، باعث رکود و کندی چرخش وجوه و در نتیجه موجب ناکارآمدی و عدم استفاده به موقع از منابع می‌گردد.

۶. اصل اجتناب از حقیقت بهره

محور اصلی معاملات بانک‌های سنتی، نظام بهره است هم چنان نرخ بهره در بازارهای واقعی، تحت تاثیر عوامل مختلفی، از جمله: رفتارهای بورس بازان و توأم با احتکار سرمایه است و این باعث می‌شود که در کشورهایی چون آلمان در مدت بیش از بیست سال نرخ بهره بانکی به کمتر از سه درصد و گاهی کمتر از یک درصد بوده است. اگر از این واقعیت هم بگذریم، حتی در ایده‌آل‌ترین نظریه بهره که از آن کلاسیک‌های خوشبین است و معتقدند که نرخ بهره صد درصد حاکی از اقتصاد واقعی است و از تقاطع میل نهایی به پس‌انداز و بازدهی نهایی سرمایه به دست می‌آید؛ باید قبول کرد که این نظریه بر فرض هم که صحیح باشد (که نیست) نسبت به اقتصاد در زمان حال است، اما نسبت به سال‌های آینده - خصوصاً در مورد بنگاهی که می‌خواهد با اعتبار بانکی سرمایه‌گذاری کند - کاملاً برون‌زا است. تولیدکننده‌ای که با گرفتن وام چند ساله با نرخ بهره معین اقدام به سرمایه‌گذاری می‌کند، پرداخت هزینه مشخص و قطعی را متعهد شده که به شرایط اقتصادی جامعه در سال‌های آینده و به میزان موفقیت بنگاه مربوطه، هیچ

۱. اقتصاددانان برای بهره آثار سوء اقتصادی ذیل را یادآوری نموده‌اند نظیر: بهره، عامل انحراف پس‌اندازها از سرمایه‌گذاری - بهره، عامل محدودیت سرمایه‌گذاری - بهره، عامل ورشکستگی بنگاه‌ها و مؤسسات پولی و بانکی - بهره عامل تورم - بهره، عامل تشدید ادوار تجاری - بهره، عامل تخصیص نامطلوب منابع - بهره، عامل توزیع نامطلوب درآمد و ثروت.
۲. سوره بقره، ۲۷۹.
۳. امام جواد(ع) می‌فرماید: «السحت الزبا»، وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۴۲۷، حدیث ۲۰.
۴. امام رضا در حدیث طولانی ربا را اکل مال به باطل می‌دانند، وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۴۲۵.
۵. پیامبر اکرم(ص) می‌فرماید: «شر المکاسب کسب الزبا»، وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۴۲۶، حدیث ۱۲.
۶. امام باقر(ع) می‌فرماید: «اخبث المکاسب کسب الزبا»، وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۴۲۳، حدیث ۲.
۷. قرآن کریم، سوره بقره، آیه ۲۷۸.

سیاست‌های پولی در افغانستان

قیام الدین نظری

فارغ التحصیل دانشکده اقتصاد و مدیریت پوهنتون خاتم النبیین (ص)

چکیده

ثبات پولی و ثبات اقتصادی دوروی یک سکه‌اند، یعنی هر بی‌ثباتی اقتصادی همراه با بی‌ثباتی پولی است و بالعکس. سیاست‌های بانک مرکزی می‌تواند در این راستا نقش اساسی داشته باشد. لازمه درک این مسأله، مفهوم پول، وظایف بانک مرکزی و سیاست‌های پولی بانک مرکزی می‌باشد. سپس مطالعه تفصیلی ثبات اقتصادی و شاخص‌های تأثیرگذار بر ثبات اقتصادی، موضوع را روشن می‌سازد. شاخص‌های تأثیرگذار بر ثبات اقتصادی عبارت است از شاخص‌های کلان اقتصادی همانند نرخ تورم، نرخ بیکاری، سیاست‌های مالی دولت و همچنین ثبات ارزش پول. ثبات پولی که موضوع محوری بحث را تشکیل می‌دهد، خود به عواملی نظیر نرخ بهره، قدرت خرید و نرخ ارز بستگی دارد.

واژگان کلیدی: پول، بانک مرکزی، ثبات اقتصادی، نرخ تورم، نرخ بیکاری، ثبات پولی.

مقدمه

بنا به اظهار لنین بهترین شیوه برای نابود کردن نظام سرمایه‌داری، فاسد

کردن سیستم پولی آن است. قطعاً حق با لنین است. هیچ طریقه‌ای زیرکانه‌تر و مطمئن‌تر از فاسد کردن سیستم پولی برای واژگون ساختن پایه‌های اصلی اقتصاد یک جامعه نیست که به منظور اجرای این هدف، به کارگیری نیروهای نامربی اقتصاد در ویرانگری است که هیچ فردی در توده میلیونی امکان تشخیص آن را نخواهد داشت.^۱

از این نقل قول می‌توان به اهمیت و جایگاه پول در یک نظام اقتصادی، به خصوص نظام اقتصاد سرمایه‌داری پی برد. اما اینکه پول از نقطه نظر علم اقتصاد به چه معناست مسلماً با برداشت عامه مردم از «پول» متفاوت می‌باشد. از این رو، ما در بخش مفاهیم، تعریف تخصصی اقتصادی از پول را در کنار دیگر مفاهیم لازم ارایه می‌کنیم.

مفهوم پول

مفهوم پول را در اقتصاد به سادگی نمی‌توان درک کرد. آن گونه که اکثر افراد واژه «پول» را استفاده می‌کنند، با تعریف پول در اقتصاد هم‌خوانی ندارد. پول از نگاه علم اقتصاد یعنی: «کالا یا وسیله‌ای که به عنوان وسیله پرداخت در مقابل کالا و خدمات مورد پذیرش عموم واقع شود».^۲

هر چند امروزه پول اشکال مختلف را به خود گرفته است که به طور کلی می‌توان سکه، اسکناس، سپرده‌های بانکی و... را بر شمرد. پول که بدون ارزش ذاتی باشد را پول رایج اعتباری می‌گویند، زیرا این نوع پول از طرف دولت یک کشور منتشر شده که با حکم و تضمین دولتی در میان مردم

۱. منکیو گریگوری، تئوری کلاسیک اقتصاد در بلندمدت، فصل چهارم پول و تورم، اقتصاد کلان انتشارات ورث، (۲۰۰۹)، ص ۷۹.

۲. پیتر جاجومزین، اصول اساسی اقتصاد کلان، www.bookboon.com، چاپ اول، (۲۰۱۰)، ص ۲۳.

اعتبار می‌یابد.

به ارزش رقمی کل پول موجود در کشور در نقطه‌ای از زمان، عرضه پول گفته می‌شود که یکی از مهم‌ترین متغیرهای کلان اقتصادی به شمار می‌آید و دلیل اهمیت آن به خاطر سنجش اندازه میزان موجودی نقدی برای مصرف آنی در کشور می‌باشد.

مفهوم بانک مرکزی

بانک مرکزی عبارت از نهاد دولتی است که مسؤلیت کنترل سیستم پولی و سیاست‌های پولی یک کشور یا یک اتحادیه پولی را به عهده دارد.^۳ برخی از بانک‌های مرکزی مهم جهان کنونی عبارتند از بانک مرکزی اروپا،^۴ بانک مرکزی ایالات متحده آمریکا به نام فدرال رزرو آمریکا،^۵ بانک مرکزی انگلستان به نام بانک انگلیس^۶ و بانک مرکزی ژاپن به نام بانک ژاپن^۷ هستند.

در سال ۱۶۰۹ میلادی اولین بانک به نام بانک آمستردام تأسیس شد که پیشرو در بانکداری مرکزی نوین محسوب می‌شود. در سال ۱۶۹۴ بانک مرکزی انگلستان به نام بانک انگلیس احداث شد. در ۲۳ دسامبر ۱۹۱۳ ایالات متحده آمریکا بانک مرکزی این کشور را به نام فدرال رزرو تأسیس کرد. در کشورهای استرالیا، کلمبیا، مکزیک و شیلی به ترتیب در سال‌های ۱۹۲۰، ۱۹۲۳ و ۱۹۲۵ بانک‌های مرکزی تأسیس گردیده است. کانادا و نیوزیلند بانک‌های مرکزی خود را در پی سپری نمودن

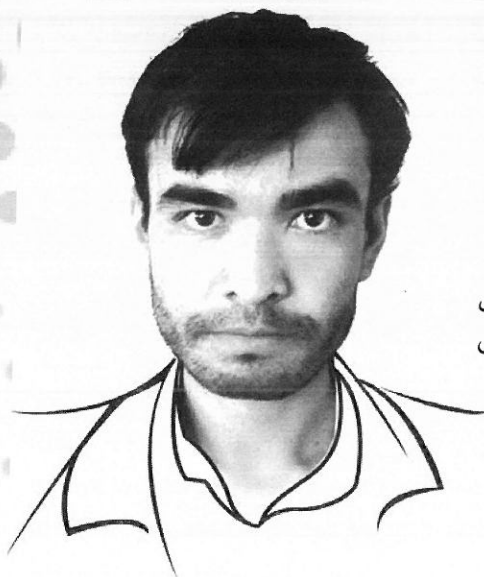
3. Prof. Dr. Faure AP, Central Banking & Monetary Policy: An Introduction, Quoin Institute (Pty) Limited & www.bookboon.com 1st edition, 2013, P 3.

4. European Central Bank

5. Federal Reserve of the United State

6. Bank of England

7. Bank of Japan

ناخالص داخلی حدود ۲۰/۳۱ میلیارد دلار^۶ و رشد آن حدود ۲/۵٪ درصد در سال ۲۰۱۵ تخمین زده شده است.^۷ در نیمه اول سال ۲۰۱۵ روندهای فعالیت‌های اقتصادی ضعیف بود آن هم به دلیل بدتر شدن اوضاع امنیتی و سیاسی و کشمکش‌هایی که در دولت وحدت ملی وجود داشت که باعث تضعیف اعتماد سرمایه‌گذاران و مصرف‌کنندگان شد. تولیدات کشاورزی بنا به پیش‌بینی‌های اولیه از برداشت محصولات گندم، میوه و سبزیجات نظر به سال ۲۰۱۴ بهتر بوده است، اما فعالیت‌های ساخت و ساز، تجارت و خدماتی در حالت رکود به سر می‌برد. طبق اداره آیسا (سازمان حمایت سرمایه‌گذاری افغانستان) سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی ۳۰٪ در نیمه اول سال ۲۰۱۵ کاهش یافته است. به علاوه، بنا به اطلاعات ارایه شده توسط اتاق‌های صنایع و تجارت در ماه آگوست، وضعیت کسب و

6. From trading economics: <http://www.tradingeconomics.com/afghanistan/gdp>
7. Asian Development Bank: <http://www.adb.org/countries/afghanistan/economy>

اقتصادی یکی از عوامل اصلی رشد اقتصادی به شمار می‌رود، زیرا اکثر معاملات در درون یک اقتصاد از طریق سیستم مالی آن صورت می‌گیرد. در صورت عدم ثبات سیستم مالی در یک اقتصاد، بانک‌ها تمایل به تکمیل پروژه‌ها، به خصوص پروژه‌های سودمند را ندارند و قیمت‌ها هم از حالت تعادلی خود منحرف می‌گردند. بنابراین ثبات در سیستم مالی یک اقتصاد حافظ اعتماد در آن می‌باشد، زیرا در صورت عدم آن؛ ورشکستگی بانکی، تورم شدید یا سقوط بازار سهام اتفاق خواهد افتاد.

نگاهی اجمالی بر وضعیت اقتصادی افغانستان

اقتصاد افغانستان بر اثر جنگ‌های چندین ساله، به خصوص بر اثر جنگ‌های داخلی از هم پاشیده بود و تا سال ۱۹۹۲ نزول چشمگیری داشت و بین سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۱ کاملاً سقوط نمود، به طوری که بر اثر آن مشکلاتی همچون عدم تعلیم و تربیت اطفال، شیوع امراض، گرسنگی، عدم احترام به حقوق انسان‌ها و صدها مسایل دیگر بروز نموده بود. اما بعد از سال ۲۰۰۲ به نسبت کمک‌های بین‌المللی که به مبلغ ۹۷ میلیارد دلار آمریکایی که در کنفرانس شهر بن صورت گرفت، نظام زندگی و به خصوص اقتصاد این کشور دگرگون شد.

درآمد ناخالص داخلی افغانستان ۲۷/۳۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۰ بوده است و رشد درآمد ناخالص داخلی ۸/۳٪ در همان سال اعلام گردید.^۵ در سال ۲۰۱۴ درآمد

۵. از ویکی‌پدیا، دانشنامه آزاد: <https://fa.wikipedia.org>

بحران بزرگ در سال ۱۹۳۴ تأسیس نموده‌اند. دافغانستان بانک (بانک مرکزی افغانستان) در دوران حکومت محمدظاهر شاه در سال ۱۳۱۳ هجری شمسی در کابل افتتاح و در سال ۱۳۱۸ مصادف با ۱۹۳۹ میلادی بازگشائی شده است.^۱

مفهوم ثبات در اقتصاد

ثبات در لغت به معنی «پایدار بودن، دوام یافتن، استقامت و پایداری»^۲ آمده است. در اقتصاد ثبات را چنین تعریف می‌نمائیم: «عدم نوسانات شدید در سطح اقتصاد کلان»^۳ و بنا به تعریف دیگر «ثبات اقتصادی اصطلاحی است برای بیان وضعیت سیستم مالی یک کشور که حاکی از نوسانات خفیف در رشد تولید و نشانگر نرخ مداوم پایین تورم باشد».^۴ یک اقتصاد با نرخ رشد نسبتاً ثابت تولید و تورم پایین و پایدار به عنوان اقتصاد با ثبات تعریف می‌گردد. اقتصادی که اغلب دچار رکودهای شدید، تورم خیلی بالا و یا اغلب دچار بحران‌های مالی می‌گردد را اقتصادی ثبات می‌نامیم.

سیستم مالی باثبات توانایی خنثی نمودن عدم تعادل مالی که بر اثر عوامل بیرونی ایجاد می‌شود را دارد. در حالت ثبات، سیستم مالی یک اقتصاد به نحوی عمل می‌کند که شوک‌های وارده بر اثر عوامل بیرونی را، از طریق مکانیزم اصلاحی خود خنثی نموده و از سرایت آن به دیگر بخش‌های اقتصادی جلوگیری می‌نماید. ثبات مالی در یک نظام

1. the Economists, www.economists.com

۲. فرهنگ فارسی معین.

3. From Wikipedia, the free encyclopedia, "Economic Stability", https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Economic_stability&oldid=661809408

4. From the same "Economic stability" article, from Wikipedia, the free encyclopedia.

کار از ماه ژانویه الی ژوئن ۲۰۱۵ به طور چشمگیری رو به وخامت نهاده است.

شاخص قیمت مصرف کننده که به صورت ماهانه اعلام می گردد، در ماه ژوئن ۲۰۱۵ نظر به یک سال قبل ۲/۸٪ کاهش یافته است. این در حالی است که در سال قبل ۵/۶٪ افزایش داشت. شاخص قیمت غذایی ۳/۳٪ تا ماه ژوئن ۲۰۱۵ کاهش داشت؛ یک روند معکوس شدید نسبت به ژوئن ۲۰۱۴ که ۹/۷٪ افزایش داشت. شاخص های قیمت غیر مواد غذایی ۲/۲٪ نسبت ۱/۲٪ افزایش سال قبل، کاهش یافته است.

از ماه ژانویه الی ژوئن ۲۰۱۵ پول افغانی در مقابل دلار ۵/۷٪ ارزش خود را کاهش داد، که این روند کاهش ارزش از سال ۲۰۱۱ به بعد ادامه داشته است. ورود سرمایه به داخل کشور رو به کاهش و خروج سرمایه در حال افزایش می باشد. تقاضا برای پول افغانی هم در این مدت ضعیف بوده است. علت اصلی تمامی این روند؛ کاهش در شاخص های قیمت، کاهش ارزش پول افغانی و خروج سرمایه از کشور به دلیل وخامت اوضاع سیاسی و امنیتی می باشد.^۱

سازمان برنامه توسعه یا^۲ (UNDP) در گزارش توسعه انسانی تحت عنوان «ترقی نیم کره جنوبی: پیشرفت انسانی در یک جهان متنوع» در سال ۲۰۱۳ طبق شاخص توسعه انسانی در یک رده بندی افغانستان را با داشتن درآمد ناخالص ملی سرانه ۱۰۰۰ دلار در سال ۲۰۱۲ و با ۴۹/۱ سال امید به زندگی در بدو تولد در رده یکصد و هفتاد و پنجمین

1. Asian Development Bank: <http://www.adb.org/countries/afghanistan/economy>

2. United Nations Development Program

کشور جهان رده بندی کرده است. که طبق این رده بندی افغانستان در جمع کشورهای توسعه نیافته به شمار می رود.^۳

بانک مرکزی افغانستان (د افغانستان بانک)

بانک مرکزی افغانستان به نام «د افغانستان بانک» در تاریخ ۱۳۱۸/۱۱/۱۷ با سرمایه ابتدایی ۱۲۰ میلیون افغانی در شهر کابل تأسیس شد که سال ۱۳۵۴ سرمایه آن به یک میلیارد افغانی ارتقا پیدا کرد. بعد از تأسیس «د افغانستان بانک» وظایف بانکداری دولتی به این بانک واگذار گردید. چاپ و نشر پول از بانک ملی افغان به «د افغانستان بانک» سپرده شد.^۴ این بانک در حال حاضر ۴۷ شعبه در سرتاسر کشور دارد که پنج شعبه آن به شمول مرکزیت آن موقعیت دارد. وظایف د افغانستان بانک عبارتند از:^۵

طرح، اتخاذ و اجرای سیاست پولی افغانستان؛

حفظ و مدیریت ذخایر اسعاری افغانستان؛

چاپ و نشر اسکناس ها و سکه های افغانی؛

انجام وظایف بانکداری دولتی به عنوان یک سازمان مالی مستقل دولت؛

صدور جواز و کنترل و نظارت بانک ها، صرافان و ارایه کنندگان خدمات پولی؛

انتشار اوراق سرمایه و حفظ و مراقبت از سیستم پرداخت و انتقال برای

3. *The Rise of the South: Human Progress in a Diverse World*, by the United Nations Program (UNDP), 1 UN Plaza New York, NY 10017, USA 2013, P 146

۴. قنبرعلی حسینی، «آشنایی با بانک های افغانستان»، پیام خاتم، پاییز ۱۳۹۴، سال چهارم، شماره دهم، ص ۲۵.

5. From Wikipedia, the free encyclopedia: <https://en.wikipedia.org>

اورق سرمایه منتشر شده توسط دولت و افغانستان بانک؛

صدور جواز فعالیت برای بانک های خارجی در افغانستان.

ثبات پولی در افغانستان و عملکرد بانک مرکزی در این زمینه

ثبات پولی

را به معنی ثبات در ارزش پول در سه مورد، قدرت خرید پول، نرخ بهره و نرخ ارز تعریف نمودیم. برای بررسی ثبات پول افغانی مانیا به بررسی دو مورد یعنی قدرت خرید پول و نرخ ارز داریم، زیرا در اقتصاد کنونی افغانستان نرخ بهره عملکرد اساسی را ایفا نمی کند، و یا نیمه فعال بودن بازارهای مالی کشور؛ بازارهای فروش اوراق سهام، بورس و غیره می باشد. و همچنان به نحوه عملکرد نه چندان گسترده و فعال بانک ها هم می توان اشاره کرد. در حال حاضر، عده کمی از جمعیت کشور از سیستم بانکی برای

تأثیر شدید بر ثبات اقتصادی داشته و وضعیت بی‌ثباتی آن را تشدید می‌نماید. به خصوص در اقتصاد باز افغانستان. همان طور که در بیانات بانک مرکزی می‌خوانیم که اقتصاد افغانستان نسبتاً باز و دچار کسری تجاری است ثبات قیمت‌های داخلی از نوسانات نرخ مبادله ارز تأثیرپذیر می‌باشد.

فهرست منابع و مآخذ

۱. ایسینگ، اوتمار، سیاست اقتصادی عمومی، ترجمه دکتر هادی صمدی، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، چاپ اول، تابستان ۱۳۷۸.
۲. جوزدانی، نسیم، «بررسی شاخص‌های مؤثر بر ثبات اقتصاد کلان»، نشریه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان، سال ۱۳۹۲، بهمن و اسفند، سال چهاردهم، شماره ۶۷.
۳. میشکین، فردریک، پول، ارز و بانکداری، دکتر علی جهان‌خانی و دکتر علی پارسائیان، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، چاپ یازدهم، ۱۳۹۰.
۴. حسینی، قنبرعلی، آشنایی با بانک‌های افغانستان، پیام خاتم، سال چهارم، شماره دهم، پاییز ۱۳۹۴.
5. Mankiw N. Gregory, (2012), *Principles of Macroeconomics*, Canada, South-Western, Cengage Learning, 6th Edition, 2012.
6. Mankiw N. Gregory, (2009), *Macroeconomics*, 41 Madison Avenue, New York, USA, Worth Publishers.
3. Jochumzen Peter, *Essentials of Macroeconomics*, www.bookboon.com.
7. Smaghi Lorenzo Bini, (1993), "Monetary stability: pre-condition for monetary stability in the European Union", http://www.ecu-activities.be/documents/publications/publication/1994_1/bini.html.
8. Prof. Dr. Faure AP, *Central Banking & Monetary Policy: An Introduction*, Quoin Institute (Pty) Limited & www.bookboon.com 1st edition.
9. *The Rise of the South: Human Progress in a Diverse World*, by the United Nations Program (UNDP), 1 UN Plaza New York, NY 10017, USA.
10. Sanjay Rode, *Macroeconomics*, ebook edition, www.bookboon.com, first edition

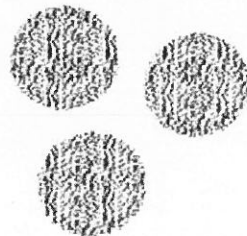
گونه تغییر در نرخ ارز تأثیر مستقیم بر ثبات قیمت در داخل کشور دارد. ایجاد ثبات قیمت در داخل کشور که یکی از اهداف اصلی بانک مرکزی کشور است. که این امر بدون ثبات پولی امکان‌پذیر نیست. کاهش ارزش یکنواخت پول افغانی در مقابل ارزهای خارجی به خصوص دلار آمریکایی به نحوی باعث ایجاد بی‌ثباتی پولی در کشور شده و بر ثبات اقتصادی کشور تأثیر منفی می‌گذارد. هر چند که بانک مرکزی از سیستم نرخ ارز شناور مدیریت شده استفاده می‌کند و در صورت لزوم در بازار تبادل اسعار مداخله می‌نماید، ولی از آنجایی که این مسأله ریشه سیاسی دارد تنها با ایجاد ثبات سیاسی امکان‌پذیر و میسر می‌گردد.

نتیجه‌گیری

بنابه قول معروف پول نقابی است بر چهره اقتصاد، هر گاه نقاب بلرزد یعنی که اقتصاد به خشم آمده است. این یعنی اینکه پول یکی از متغیرهای مهم اقتصادی به خصوص در کوتاه‌مدت به شمار می‌رود. مباحث نظری و علمی که شامل نرخ تورم، نرخ بیکاری، سیاست‌های مالی دولت و ثبات پولی می‌گردند. تمام شاخص‌های ذکر شده شاخص اصلی در به وجود آوردن ثبات اقتصادی هستند. ثبات پولی که یکی از این شاخص‌هاست محور اصلی بحث را تشکیل می‌دهد که به نوبه خود به عواملی همچون نرخ بهره، قدرت خرید پول، نرخ تورم و نرخ ارز بستگی دارد.

در یک نتیجه کلی می‌توان گفت که اقتصاد افغانستان فعلاً به دلیل تنش‌های سیاسی دچار بی‌ثباتی اقتصادی می‌باشد و هر بی‌ثباتی اقتصادی همراه با بی‌ثباتی پولی می‌باشد و از آن سو، بی‌ثباتی پولی

پس انداز خود استفاده می‌کنند و از طرف دیگر حتی عده خیلی کمتری از بانک‌های تجاری و وام‌بانکی برای سرمایه‌گذاری دریافت می‌نمایند. و در اکثر ولایات کشور هیچ کس حاضر به

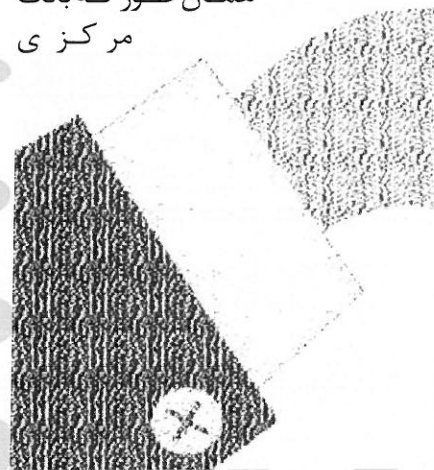
و ا م
بانکی

برای

سرمایه‌گذاری نیست. بنابراین نرخ بهره نقش خاص را در حال حاضر ایفا نمی‌کند. پس در نتیجه بررسی دو مورد دیگر یعنی قدرت خرید پول و نرخ ارز وضعیت ثبات پول افغانی را برای مارویشن می‌سازد.

همان طور که بانک

مرکزی

یکی

از اهداف اصلی

خود را حفظ ثبات قیمت‌ها در کشور عنوان می‌کند نظر به این گزارش تا حدی هم در این زمینه موفق بوده است. زیرا نرخ تورم در کشور در طی سه سال گذشته حالت یک رقمی داشته است و نشان می‌دهد که بانک مرکزی پایه پولی را در یک حد نسبتاً ثابت حفظ کرده است. اقتصاد افغانستان یک اقتصاد باز و دارای کسری تجاری است، هر

اقسام و شرایط اسناد حقوقی

محمد کاظم سروری

فارغ التحصیل دانشکده فقه و حقوق پوهنتون خاتم النبیین (ص)

چکیده

قانون اصول محاکمات مدنی در ماده ۲۸۲ اسناد را از لحاظ اعتبار به اسناد رسمی و عادی تقسیم کرده است. حقوق دانان مهم ترین شرایطی را که برای اسناد بر شمرده اند عبارتند از: نوشته بودن، قابل استناد بودن و وجود مهر، امضاء و اثر انگشت. نباید فراموش کرد که این شرایط عمومی اسناد است و اسناد هر کدام شرایط به خصوص خود را دارند. در مورد اعتبار اسناد باید بدانیم که معمولاً اعتبار اسناد نسبت به طرفین و شخص سوم مطرح می شود. براساس حقوق افغانستان اسناد رسمی نسبت به طرفین معتبر است و تا زمانی که خلاف آن ثابت نشود و اثبات خلاف اسناد رسمی جز با ادعای جعل، امکان پذیر نیست.

واژگان کلیدی: سند، سند رسمی، سند عرفی، اقسام سند، شرایط سند.

مقدمه

اسناد در جریان دعوی حقوقی از جایگاه خاصی برخوردار می باشند. عظمت اعتبار سند رسمی تا حدی است که باب تردید و انکار در محاکم مسدود گردیده است. نه مدعی انکار، اجازه انکار دارد و نه محکمه اذن استماع انکار. باب تردید و انکار، در همه علوم **یاز است، اما سند رسمی در علم** ۱. سیدجلال مدنی، ادله اثبات دعوا، چاپ دهم، تهران، نشر پایدار، ص ۱۷۵.

حقوق ثبت کارایی و یقین زایی را از خود به نمایش گذاشته، که اعتماد قانون گذار را جلب نموده است. قانون گذار نیز به واسطه اعتقاد به حرمت و منزلت سند رسمی امتیاز ویژه و انحصاری را به سند رسمی اعطا نموده است. چنانچه در ماده ۲۹۱ قانون اصول محاکمات مدنی آمده است که هر شخصی که شصت، مهر و یا نشان انگشت اش در سند غیر رسمی در یک خصومت ارایه گردد، می تواند سند را انکار و یا تصدیق کند. چنانچه سند منتسب به دیگری باشد می تواند نسبت به متن و مندرجات آن تردید کند. در

بند ۱ ماده ۹۹۵ قانون مدنی آمده است که صدور ورق عرفی از طرف امضاکننده اعتبار داده می شود، مگر اینکه شخص از امضای مهر و یا اثر انگشت خود را صراحتاً انکار کند. در حالی که برابر ماده ۲۸۶ قانون اصول محاکمات مدنی هرگاه سند انتسابی به او سند رسمی باشد، حق تردید و انکار برایش وجود ندارد و تنها می تواند دعوای خودش را با ارایه سند مبطل کننده و یا برعکس اقرار مدعی علیه و یا دعوای جعل اقامه کند.

انواع سند

از آنجایی که محور بحث ما را حقوق افغانستان شکل می دهد، خوب است که به قانون مدنی و قانون اصول محاکمات مدنی مراجعه کنیم، تا دریابیم که حقوق افغانستان چند نوع سند را به رسمیت می شناسد. با مراجعه به قوانین کشور درمی یابیم که دو نوع سند پذیرفته شده است:

۱. در قانون مدنی در ماده ۹۹۱ از سند رسمی یاد شده است و در

ماده ۹۹۵ این قانون از سند عرفی سخن گفته شده است.

۲. در قانون اصول محاکمات مدنی در ماده ۲۸۲ سند را به رسمی و عرفی تقسیم کرده است.

الف) اسناد رسمی

تعریف

ماده ۲۸۳ قانون اصول محاکمات مدنی تعریف اسناد رسمی را به قانون مدنی ارجاع داده است. ماده ۹۹۱ قانون مدنی در مورد تعریف سند رسمی بیان داشته است: «سند رسمی ورقی است که موظف عمومی یا کارکنان خدمات عامه بر اساس احکام قانون در حدود صلاحیت اختصاصی خویش آنچه را به حضورشان گزارش می یابد، یا از اشخاص مورد اعتماد خود کسب می کند، در آن درج و ثبت نموده باشند».

شرایط اسناد رسمی

محتوای سند رسمی که به واسطه موظف عمومی (کارکنان خدمات عمومی) تنظیم می گردد، دونوع است، یکی اینکه اصل عمل در نزد

دروغگویی و تزویر و اشتباه به مامور رسمی نخواهد بود تا ضرورتی به ادعای جعل باشد. مدعی منکر اظهار اعلام کننده به مامور نیست، مدعی اشتباه یا تزویر اعلام کننده و نادرستی اظهار اوست و کافی است بتوانند آن را اثبات کنند.^۲

ب) اسناد عرفی

نوع دیگری از اسناد، به نام اسناد عرفی یا عادی معروف است که بیشتر جنبه غیر رسمی را دارد، حال به تعریف، شرایط و انواع آن می پردازیم.

تعریف

برابر بند ۲ ماده ۹۹۱ قانون مدنی (در صورتی که ورق مذکور صفت سند رسمی را کسب ننموده، مگر اشخاص ذی علاقه به آن مهر، امضاء یا نشان انگشت نموده باشد، حیثیت سند عرفی را دارد).

پس، به غیر از اسناد مذکور در ماده ۹۹۱ قانون مدنی که بحث شد، سایر اسناد عادی می باشند.^۳ به تعبیر دیگر سندی که رسمی نباشد، ولی دارای مهر، امضاء یا اثر انگشت اشخاص ذینفع باشد، به عنوان سند عرفی شناخته می شود.^۴

عده ای از حقوق دانان سند عرفی را به طور مفصل این طور تعریف نموده اند: سند عرفی (عادی) نوع دلیل

کتبی با کاربرد عملی متداول و معمول در جامعه است و آن عبارت از نوشته تنظیمی و امضا شده

۲. ناصر، کاتوزیان، اثبات و دلیل اثبات، همان، ص ۳۰۵.

۳. ایرج، گلدوزیان، ادله اثبات دعوا، همان، ص ۴۳.

۴. اسماعیل، حکیمی، ادله اثبات دعوا با متن قانون اجرائات جزایی، همان، ص ۸۲.

در سند رسمی ثبت می کند. این دو نوع، هر دو سند رسمی و معتبر است، اما از لحاظ اعتبار باهم تفاوت دارند.

برخی از حقوق دانان در این مورد بیان کرده اند که از نگاه منطقی نیز اعتبار اعلام مامور رسمی با آنچه اشخاص گفته اند و درسند درج شده، پدیهی است که یکسان باشد، چون آنچه مامور احراز می کند و در سند می نویسد، رویدادی است که نزد او واقع شده و مامور، یافته ها و مشاهده های خود را به عنوان شاهد ممتاز،

بدون واسطه و گزیده شده قانونی در سند می نگارد، ولی آنچه از سوی اشخاص به مامور اظهار می شود و او ناظر بر وقوع و صحت و وسقم آن نیست، فقط از این جهت رسمیت دارد که به همان گونه که اعلام شده است، مامور رسمی انعکاس دهند مواردی است که امضاکننده اظهار کرده و به همین اعتبار در سند آمده است. پس، اگر ادعای مخالف آن واقع شود، این ادعا، به معنای منتسب

موظف عمومی یا کارکنان خدمات عمومی انجام می گردد. یعنی در سند رسمی تمام آنچه که در حضور و پیش چشم موظف عمومی رخ می دهد، به ثبت می رسد، به بیان دقیق تر، اصل تصرف حقوقی در محضر موظف عمومی رخ می دهد: مثل اینکه زن و مردی که قرار است با هم ازدواج کنند، همراه شاهدان و ملا امام که عقد نکاح آنها را می خواند همه با هم در محکمه وثایق حاضر می گردند، همه شرایط ازدواج در محضر موظف عمومی اظهار می شود و عقد نکاح نیز در همانجا، خوانده می شود و موظف عمومی تمام آنها

را در سند رسمی ثبت می نماید.^۱ و دیگری اصل یا تصرف حقوقی در مکان دیگر انجام شده است، ولی اشخاص ذینفع آنچه را انجام داده اند به موظف عمومی خبر می دهند و موظف عمومی هم آنچه برایش گزارش

شده را در سند رسمی ثبت می کند. مانند اینکه خریدار و فروشنده عقد را در جای دیگر منعقد کرده اند، اما در محکمه وثایق حاضر شده اند و در نزد موظف عمومی اظهار و اقرار می دارند که من فلان جنس را فروختم و قیمت آن را اخذ نمودم، همین طور طرف مقابل اقرار می دارد که فلان جنس را خریدم و مبیع را تحویل گرفتم.

موظف عمومی اظهارات دوطرف را

۱. عباس زراعت و حمیدرضا حاجی زاده، ادله اثبات دعوا، چ: دوم، تهران، ناشر قانون مدار، ۱۳۹۰، ص ۲۵۱.

توسط طرفین امضاکننده، بدون اینکه یک مقام صلاحیت‌دار، در تنظیم آن دخالت داشته باشد.^۱ به نظر می‌رسد که جامع‌ترین تعریف باشد.

شرایط اسناد عرفی ۱. نوشته بودن

آنچه که مهم است در تعریف اسناد، واژه (ورق) است پس، شرط اساسی سند عادی کتابت و نوشته بودن است، یعنی آنچه از تصرف یا واقعه حقوقی را که تعهد می‌کند باید در سند نگارش شود. سند ممکن است توسط خود طرفین یا به وسیله شخص سوم تنظیم شود، نکته قابل توجه این است که استفاده از کلیه شیوه‌های نگارشی سند، از قبیل دست‌نویسی، ماشین‌کردن نوشته و یا چاپ نوشته و عکس‌برداری از آن برای تنظیم یک سند کافی است و می‌توان از آن استفاده کرد.^۲

۲. امضاء، مهر و اثر انگشت

حقوق دانان علاوه بر اینکه نوشته بودن اسناد عرفی با هر شیوه نگارش را شرط می‌دانند، وجود امضاء، مهر و نشان انگشت متعهد را نیز لازم و ضروری می‌پندارند. حقوق دانان بر این باورند که فقط الزام شکلی که برای شکل‌گیری و اعتبار یک سند عادی وجود دارد، امضای آن سند است. با این شرح که لزوم وجود امضای طرفین قرارداد در سند به سند عادی اعتبار می‌بخشد. چون، مهم این است که هویت شخص و تأیید مفاد سند توسط امضاکننده حتمی و یقین آور است.^۳

ماده ۹۹۵ قانون مدنی در این مورد بیان کرده است: «صدور ورق عرفی از طرف امضاکننده اعتبار داده می‌شود، مگر اینکه شخص امضاء، مهر و نشان انگشت خود را صراحتاً انکار نماید، مگر اینکه قانون خاص طور دیگری حکم نموده باشد».

و همچنان در ماده ۲۸۹ قانون اصول محاکمات مدنی آمده است: «اسناد عرفی که بین طرفین تحریر و به امضاء، مهر و یا شصت‌شان رسیده باشد، در صورتی که طرفین مهر و امضاء و شصت‌شان را تصدیق کنند مانند اسناد رسمی، قابل اعتبار است».

نتیجه به دست آمده این است که سندی که امضاء، مهر و یا اثر انگشت در آن وجود نداشته باشد، باطل است و هیچ‌گونه اعتباری ندارد، حتی به عنوان مبداء ثبوت سند تحریری که در بند ۲ ماده ۱۰۲۹ قانون مدنی آمده است نمی‌تواند به شمار آید، مگر اینکه با دست‌نوشته مدیون باشد.^۴

۳. درج تاریخ در اسناد عرفی (عادی)

هر چند که اعتبار سند عادی منوط به درج تاریخ در آن نیست، ولی در عمل، تاریخ تنظیم قرارداد ممکن است شرط اعتبار تلقی شود. بنابراین طرفین قرارداد تنظیمی در ذکر تاریخ ذینفع هستند؛ زیرا ذکر تاریخ بین طرفین قرارداد مذکور، تا آرایه دلیل مخالف دارای قدرت اثباتی است، همان طوری که ذکر محل انعقاد قرارداد نیز واجد اهمیت است.^۵ البته در موارد خاص که قانون به

آن تصریح کرده باشد، مانند چک، سفته و پشت‌نویسی.

این موضوع را نباید فراموش کنیم که اگر سند عرفی باطل باشد، بطلان سند عادی سبب بطلان تصرف حقوقی که برای اثبات آن تهیه شده، نمی‌گردد، بلکه تصرف حقوقی به حال خودش می‌ماند و با دلایل دیگر قابل اثبات خواهد بود.^۶

نتیجه‌گیری

در این تحقیق دریافتیم که سند در لغت به معنای تکیه‌گاه و چیزی که بدان اعتماد کنند به کار می‌رود. حقوق دانان سند را به نوشته‌ای اطلاق می‌کنند که در مقام دعوا در نزد محاکم مورد استناد قرار بگیرد. با این وصف، سند باید دارای شرایطی از قبیل نوشته بودن، قابلیت استناد داشتن، دارنده مهر، امضاء و اثر انگشت باشد.

فهرست منابع و مآخذ

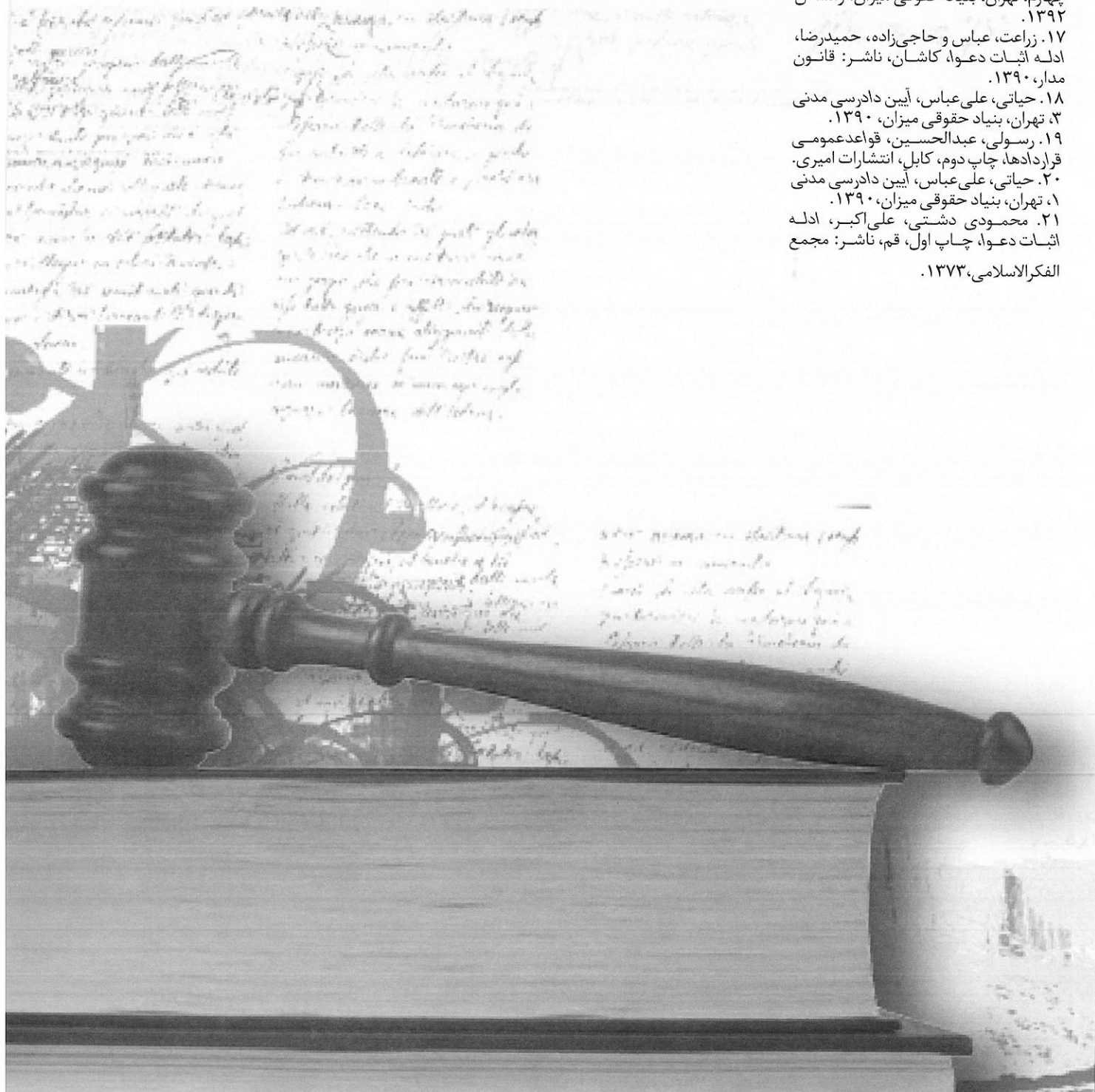
۱. قرآن کریم
۲. حکیمی، اسماعیل، ادله اثبات دعوا با متن قانون اجرائات جزایی ۱۳۹۳، چاپ اول، کابل، انتشارات مقصودی، ۱۳۹۳.
۳. شیخ‌نیا، امیرحسین، ادله اثبات دعوا، چاپ سوم، بی‌جا، ناشر شرکت سهامی، ۱۳۷۵.
۴. گلدوزیان، ایرج، ادله اثبات دعوا، چاپ پنجم، تهران، نشر میزان.
۵. قمی‌گیلانی، ابوالقاسم بن محمدحسن میرزای، جامع‌الشنات فی الجوابه‌السوالات، چاپ اول، موسسه کیهان، جلد ۴، ۱۴۱۳ ق.
۶. انوری، حسن، فرهنگ فشرده سخن، چاپ دوم، تهران، انتشارات سخن، ج اول، ۱۳۸۵.
۷. عمید، حسن، فرهنگ فارسی عمید، تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۱.
۸. سبزواری، سید عبد‌الاعلی، مهذب الاحکام فی بیان الحلال و الحرام، چاپ چهارم، قم، بی‌نا، ج ۲۷، ۱۳۸۸.
۹. دانش، سرور، حقوق اداری افغانستان، چاپ اول، کابل، موسسه تحصیلات عالی ابن‌سینا، ۱۳۹۰.
۱۰. دینانی، عبدالرسول، ادله اثبات دعوا در امور مدنی و کیفری، چاپ اول، تهران، نشر میزان، ۱۳۸۹.
۱۱. رسولی، عبدالحسین، ادله اثبات دعوا در حقوق افغانستان، چاپ اول، کابل، ۶. عبدالحسین، رسولی، ادله اثبات دعوا در حقوق افغانستان، همان، ص ۱۱۶.

۱. ایرج، گلدوزیان، ادله اثبات دعوا، همان، ص ۴۳.
 ۲. همان
 ۳. ایرج، گلدوزیان، ادله اثبات دعوا، همان، ص ۴۴.

۴. ایرج، گلدوزیان، ادله اثبات دعوا، همان، ص ۴۴.
 ۵. ایرج، گلدوزیان، ادله اثبات دعوا، همان، ص ۴۴.

- انتشارات فرهنگ، پاییز ۱۳۹۳.
۱۲. کریمی، عباس، ادله اثبات دعوا، چاپ سوم، تهران، نشر میزان، ۱۳۹۱.
 ۱۳. شمس، عبدالله، ادله اثبات دعوا حقوق ماهوی، چاپ پانزدهم، تهران، انتشارات دراک، ۱۳۹۱.
 ۱۴. رؤفی، عتیق الله، اسناد و وثایق، چاپ اول، کابل، ناشر: یوساید.
 ۱۵. السنهوری، عبدالرزاق احمد، الوسیط فی شرح القانون المدنی الجدید، چاپ سوم، بیروت، منشورات الخبی الحقوقیه جدید، ج ۲، ۲۰۰۰ م.
 ۱۶. کریمی، عباس، ادله اثبات دعوا، چاپ چهارم، تهران، بنیاد حقوقی میزان، زمستان ۱۳۹۲.
 ۱۷. زراعت، عباس و حاجی زاده، حمیدرضا، ادله اثبات دعوا، کاشان، ناشر: قانون مدار، ۱۳۹۰.
 ۱۸. حیاتی، علی عباس، آیین دادرسی مدنی ۳، تهران، بنیاد حقوقی میزان، ۱۳۹۰.
 ۱۹. رسولی، عبدالحسین، قواعد عمومی قراردادها، چاپ دوم، کابل، انتشارات امیری.
 ۲۰. حیاتی، علی عباس، آیین دادرسی مدنی ۱، تهران، بنیاد حقوقی میزان، ۱۳۹۰.
 ۲۱. محمودی دشتی، علی اکبر، ادله اثبات دعوا، چاپ اول، قم، ناشر: مجمع الفکر الاسلامی، ۱۳۷۳.

محورهای مهم اندیشه سیاسی آیت الله محسنی

علی رحم حسنی
فارغ التحصیل دانشکده علوم سیاسی
پوهنتون خاتم النبیین (ص)

مردم با انتخاب یک اقلیت نخبه بر جامعه خویش نظارت و حکومت دارند که از آنها به ترتیب پادشاهی، آریستوکراسی و دموکراسی نام می‌برند.

آیت الله محسنی نیز از حکومت دینی و حکومت دین‌گریز نام می‌برد و اظهار می‌دارند که نظام‌های سیاسی یا دینی است و یا غیر دینی. سپس تلاش می‌نماید تا احکام حکومت دینی و غیر دینی را بیان کند. حکومت دینی حکومتی است که مسؤولان آن متدین به دین اسلام بوده و قوانین متنوع و قانون اساسی آن مطابق احکام و جهان بینی دینی به رسمیت شناخته شود و به آن عمل نمایند.^۱

۲. خاستگاه حکومت (مشروعیت)
در اندیشه سیاسی اسلام و شیعه، حکومت مبنای مشروعیت و حقانیت خود را از سوی خداوند دریافت می‌نماید و تعیین رهبر نیز از جانب خداوند انجام می‌شود، همانطور که در فقه شیعه پیامبران الهی و امامان معصوم و جانشینان بر حق آنها از سوی خداوند تعیین شده‌اند و برای هدایت و رهبری انسان‌ها فرستاده شده‌اند.

۱. محسنی، توضیح المسائل سیاسی، همان، ص ۱۵.

حکومت از بنیادی‌ترین موضوعات در اندیشه سیاسی به شمار می‌رود، تا حدی که مسایل دیگر اندیشه سیاسی و حتی ماهیت یک اندیشه از نظر سیاسی و غیر سیاسی بودن به نحوی به همین مسأله ارتباط پیدا می‌کند. از این رو، در رهیافت فقهی، طرح مسئله حکومت یا ولایت در فقه بسیار مهم تلقی می‌شود. در آثار آیت الله محسنی چشم انداز روشن و شفاف از بحث حکومت وجود دارد که بر اساس یافته‌های این تحقیق برای محققان، مفید و برای جوامع اسلامی یک الگو می‌باشد، که آن را در محورهای زیر مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.

انواع و خاستگاه حکومت

۱. انواع حکومت
شیوه کشورداری و نظام حکومتی در طول تاریخ بشری به اشکال مختلف ظاهر شده و هر کدام از حاکمان مطابق باورها و اصول فکری خویش، حاکمیت خاصی اعمال کرده‌اند. در دورانی، حکومت از آن یک فرد بوده و نیروی واحدی به شکل دیکتاتوری بر یک اجتماع فرمانروایی می‌کرد، روزگاری جمعی از توانگران در یک مرکز، به عنوان بهترین حاکمان بر جامعه حاکمیت داشتند. و در نوع دیگر، اکثریت

چکیده

آیت الله محسنی یکی از فقیهان و اندیشمندان برجسته دوره معاصر است که در میان عالمان و فقه‌شناسان امروزی جایگاه علمی خاص خود را دارد. بنابراین، ضروری است تا اندیشه‌ها و افکار سیاسی این فقیه آگاه به زمان از میان آثار فقهی و علمی ایشان استخراج و سپس به صورت منظم و منسجم در اختیار پژوهشگران علاقه‌مند به این بخش از دانش اسلامی قرار بگیرد. بدون تردید افکار و اندیشه‌های سیاسی - فقهی این عالم وارسته در عرصه‌های مختلف زندگی سیاسی می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای را برای جوامع اسلامی و همچنین برای دانش پژوهان ایفا کند.

واژگان کلیدی: آیت الله محسنی، اندیشه‌های سیاسی، حکومت اسلامی، مشروعیت، دین و سیاست.

مقدمه

این تحقیق بر آن است که اندیشه سیاسی آیت الله محسنی را تبیین نماید. از این رو، مهم‌ترین محورهای اندیشه سیاسی ایشان را ذیل مفهوم حکومت دینی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد؛ زیرا موضوع

حکومتی، پایگاه مردمی نداشته باشد، به زودی در دام بیگانگان گرفتار خواهد شد؛ همان گونه که انسان‌های ضعیف النفس در دام شیطان قرار می‌گیرد. اما اگر حکومت دینی پایگاه مردمی قوی داشته باشد در این صورت، اعتماد به نفس پیدا می‌کند و در مقابل سلطه جویان بین المللی مقاومت می‌نماید. از نظر آیت الله محسنی، قوی بودن پایگاه مردمی دولت اسلامی معلول عوامل زیر است:

۱. دادن آزادی‌های معقول به مردم؛
۲. دوری شدید از روابط قومی، نژادی، زبانی و مذهبی؛ و نیز عمل به شایسته سالاری؛
۳. روی کار آمدن به وسیله انتخابات واقعی و به دور از تقلب، خیانت و کودتا؛
۴. احترام به باورهای دینی و شعایر اسلامی؛
۵. احساس مسؤولیت شدید در مورد رفاه اقتصادی مردم مسلمان؛
۶. اشتغال زایی برای طبقه متوسط جامعه؛
۷. دوری از ظلم، زورگویی، خودخواهی، تکبر و متواضع بودن در برابر مردم؛
۸. قطع ریشه رشوه خواری، اختلاس بیت المال و راندن خائنان از صحنه قدرت؛
۱. زندگی ساده و بی تکلف حاکمان؛
۲. حفظ هیبت و صلابت دولت در مجازات متخلفان؛
۳. مجال ندادن به مزدوران خارجی که زمینه مداخلات آنها را در کشور اسلامی فراهم می‌سازند.^۵

در تفکر آیت الله محسنی، موارد یازده گانه می‌تواند زمینه اعتماد مردم به دولت اسلامی را محکم

۵. محسنی، توضیح المسائل سیاسی، همان، صص ۲۰۱-۲۰۲.

کوچک و بزرگ با آماده بودن شرایط اقتصادی؛

۷. تهیه مسکن برای همه مردم در قریه‌ها، شهرها و در مرکز؛
۸. ایجاد امکانات رفاهی در روستاها تا مردم به شهرها کوچ نکنند، تا زراعت نابود نشود؛
۹. رساندن برق در همه جای کشور که ستون فقرات اقتصاد در عصر ماست؛
۱۰. استخراج معادن بدون استثمار خارجی‌ها؛
۱۱. تسهیل در امر تجارت معقول و صادرات کشور؛
۱۲. توسعه سیاست خارجی و بهبود آن تا بتواند مصالح ملی و منافع ملی را حفظ نماید؛
۱۳. مراقبت از سران قوای سه گانه از کم کاری و رشوه و اختلاس در بیت المال؛
۱۴. ترویج فرهنگ شایسته سالاری در تئوری و عمل؛ و نیز ترویج مکارم اخلاق در رسانه و عمل؛
۱۵. تشویق علمای دینی در بالابردن سطح علوم دینی در مدارس دینی.^۳

بدین ترتیب، آیت الله محسنی وظایف مهم و کاربردی را برای دولت‌ها مشخص می‌کند و به دلیل اهمیت نظام آموزش و تربیت تلاش می‌کند تا راه‌های مختلف عملی شدن سواد آموزی را مطرح نماید.^۴

جایگاه مردم در حکومت دینی

یکی از بحث‌های مهم آیت الله محسنی در خصوص جایگاه مردم در حکومت اسلامی است. از نظر ایشان، مردم در حکومت دینی از جایگاه منحصر به فردی برخوردار هستند؛ به طوری که اگر

۳. محسنی، توضیح المسائل سیاسی، همان، صص ۱۱۹-۱۲۱.

۴. ر.ک: محسنی، توضیح المسائل سیاسی، همان، ص ۱۲۲.

از این رو، آنان علاوه بر زعامت دینی، رهبری سیاسی و اجتماعی را نیز برعهده دارند. بنابراین، به حکم «النبی اولی بالمومنین من انفسهم» آیت الله محسنی نیز سرچشمه اصلی حکومت و مشروعیت آن را از سوی خداوند دانسته و می‌فرماید: فرق حکومت دینی و حکومت‌های غیر دینی آن است که حاکم در حکومت دینی هم در زمان حضور و هم در زمان غیبت از جانب خداوند معین می‌گردد. و حقانیت خود را از پروردگار کسب می‌کند. به همین دلیل، قانون‌گذاری را فقط در چارچوب قانون خدا مجاز می‌داند و هرگونه قانون مخالف قانون خدا را حرام موکد می‌داند.^۲

وظایف مهم دولت در برابر مردم

از نظر آیت الله محسنی مهم‌ترین وظایف دولت‌ها در مقابل رأیی که از مردم می‌گیرند و در مقابل حقوقی که برای خود از بیت‌المال بر می‌دارند، عبارتند از مواردی که در ذیل به آن اشاره شده است:

۱. حفظ امنیت؛
۲. تطبیق احکام شرعی و عدم تقنین بر خلاف شرع؛
۳. توجه به اقتصاد ملی و بهتر شدن حال مردم و عدم دست به دست شدن سرمایه توسط عده‌ای خاص؛
۴. توسعه علوم در مکاتب، دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور و بالابردن سطح علمی و تعویض مواد درسی تا حد توان مطابق پیشرفت و توسعه علوم به مرور زمان؛
۵. حفظ بهداشت عمومی و محیط زیست و توسعه کمی و کیفی دانشگاه‌های طب؛
۶. فعال سازی کارخانه‌های

۱. احزاب (۳۲)، آیه ۴.

۲. محسنی، توضیح المسائل سیاسی، همان، ص ۳۳.

ساخته و پایگاه مردمی حکومت را بیش از پیش استوار و عمیق سازد. اگر در افغانستان فاصله عمیق میان مردم و حکومت وجود دارد، همگی از این امر ناشی می‌شود که عوامل یاد شده وجود ندارد و همگی برای مردم به مثابه کالای لوکس تلقی می‌شود.

نتیجه‌گیری

به رغم برداشت‌های متفاوتی که نسبت به اندیشه سیاسی آیت الله محسنی ابراز شده است، یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که اندیشه سیاسی آیت الله محسنی مجموعه منسجمی از مبانی، قواعد و تأملات فقهی - سیاسی ایشان در حوزه مدیریت کلان اجتماعی در عصر غیبت می‌باشد. در فرایند تحقیق به این جمع بندی رسیدیم که همان گونه که مبانی و قواعد فقهی در تکوین اندیشه سیاسی آیت الله محسنی نقش داشته؛ زمینه‌ها و بسترهای ایدئولوژیک و عملی نیز نقش در خور تأمل ایفا نموده است.

ایشان با توجه به آن مبانی، قواعد و زمینه‌ها، دیدگاه‌ها و نگرش‌های سیاسی خویش را در قالب الگوی حکومت دینی و مسایل مربوط به حکومت عرضه نمودند که در ذیل به برخی از مهم‌ترین محورهای تأملات سیاسی ایشان اشاره می‌شود:

۱. اندیشه سیاسی شیعه را باید در فقه جستجو کرد و فقه متصدی تدوین اندیشه سیاسی شیعه در عصر غیبت است.

۲. سیاست و پرداختن به آن در عصر غیبت نه تنها برای فقیه نابهنجار نیست، بلکه عنصر لازم در جهت اجرای احکام اسلامی نیز محسوب می‌شود.

۳. سیاست با دین مغایرت ندارد. بلکه از مجموع عبارات ایشان به دست می‌آید که سیاست نمی‌تواند از دین جدا تصور شود.

۴. خرد ورزی و عقلانیت و مصلحت اندیشی از عناصر اصلی فقه در حیات سیاسی شیعه در عصر غیبت محسوب می‌شود.

۵. عنصر زمان، مکان، شرایط و نیازهای زمانه نقش اساسی در فرایند اجتهاد و پویایی آن دارد.

۶. خاستگاه مشروعیت حاکم اسلامی در نصب از جانب خداوند و امام معصوم است و مقبولیت و عدم مقبولیت از سوی مردم هیچ نقشی در مشروعیت ایشان ندارد.

فهرست منابع و مآخذ

۱. قرآن کریم.
۲. نهج البلاغه.
۳. امام خمینی، روح الله، صحیفه نور، تهران، سروش، ۱۳۶۹.
۴. جوادی آملی، عبدالله، شریعت در آینه معرفت، قم، اسراء، ۱۳۷۷.
۵. دانش، سرور، قرائت‌های معاصر از اندیشه سیاسی اسلام، قم، موسسه فرهنگی ثقلین، ۱۳۷۶.
۶. سبحانی، جعفر، مبانی حکومت اسلامی، قم، موسسه علمی و فرهنگی سیدالشهداء، ۱۳۷۰.
۷. غزالی، ابوحامد، الاقتصاد فی الاعتقاد، بغداد، مکتبه الشرق الجدید، بی تا.
۸. فرهنگ، میرصدیق، افغانستان در پنج قرن اخیر، قم، دارالتفسیر، ۱۳۸۰.
۹. محسنی، آصف، توضیح المسایل سیاسی، کابل، کمیسیون فرهنگی شورای علمای افغانستان، ۱۳۹۱.
۱۰. محسنی، آصف، مباحث علمی و دینی، کابل، حوزه علمیه خاتم النبیین، ۱۳۸۸.
۱۱. محسنی، آصف، شیعه کیست و سنی کیست، کابل، حوزه علمیه خاتم النبیین، ۱۳۸۹.
۱۲. مطهری، مرتضی، امامت و رهبری، قم، موسسه چاپ فجر، چ چهارم، ۱۳۷۲.

اقسام کودک و مجازات آن در حقوق افغانستان

منیر احمد بختيار

فارغ التحصیل دانشکده فقه و حقوق پوهنتون خاتم النبیین (ص)

چکیده

مفهوم کودک از منظر حقوق افغانستان و به دنبال آن مجازات و یا عدم مجازات کودکان در این مقاله مورد پژوهش قرار گرفته است. از نظر قانون گذار قانون تخلفات اطفال، طفلی که سن ۱۲ سالگی را تکمیل نکرده باشد، فاقد مسؤولیت کیفری می باشد، اما کودک نوجوان، طفلی که سن ۱۲ سالگی را تکمیل نموده باشد، مجازات از نوع تادیبی داشته و از تخفیف مجازات برخوردار می باشد، اما طفل به هیچ وجه به حبس ابد و اعدام محکوم نمی گردد.

واژگان کلیدی: کودک، تخلفات اطفال، مجازات کودکان، افغانستان.

مقدمه

در اکثر نظام های حقوقی مسؤولیت جزایی کودک بر حسب دوره های زندگی طفل، بنا نهاده شده است. و عمدتاً قانون گذاران در جرایم ارتكابی کودک سن را معیار مسؤولیت می دانند، که قانون گذار کشور نیز از این اصل پیروی نموده است.^۱ دیدگاه برتر قوانین آن است که رخدادهای بر حسب سن طفل تقسیم شوند و آنها بر سه دوره

مشخص که از یکدیگر قابل تمیز می باشند، هر چند دقیقاً تفکیک ناپذیرند، با این وجود، به دوره های مختلف تقسیم می شوند. که در دوره نخست یا «غیر ممیز» چون کودک از فهم ماهیت جنایت ارتكابی و پی آمدهای آن ناتوان است، از این رو،

هیچ مسؤولیتی ندارد. در مرحله دوم، بر آن اند که کودک بزهکار باید مجازات هایی که با حال او مناسب

باشد، کیفر ببیند. این

مجازات ها، یا مجازاتی هستند

که با وقایع ارتكابی مناسباند یا

همان مجازات های معمولی خفیف

هستند. در مرحله سوم، کودک به

مرحله ای از عمر خود می رسد که

می تواند جایگاه خود را در مقابل

قانون بفهمد و لذا در مقابل اعمال

ارتكابی مسؤولیت کامل دارد و با

مجازات های معمولی و متعارف

کیفر می بیند. با این حال، برخی

از کشورها مثل مصر، بزهکار

جوان را مستحق اعدام و حبس با

اعمال شاقه نمی دانند و کودکانی

که هنوز به سن هفده سال تمام

نرسیده اند، از این امتیاز بهره مند

هستند و اگر کسی به این سن

پای بگذارد ممکن است با هریک

از مجازات های پیش بینی شده

قانونی کیفر ببیند.^۲ اما قانون

جزای افغانستان سن «کودکی»

را تحت عنوان عوارض ادراک

مانع مسؤولیت جزایی دانسته

است. احکام مربوط به محاکمه

خردسالان را در قانون رسیدگی به

تخلفات اطفال مصوب ۱۳۸۳ ه ش

شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان، مورد تصریح قرار داده است. ماده (۴) قانون رسیدگی به تخلفات اطفال از لحاظ سن اطفال را به سه مرحله تقسیم نموده است، که در ذیل به آن پرداخته می شود.

اقسام کودک

قانون گذار قانون جزا سه نوع تعبیر

در مورد طفل دارد؛ «صغیر»^۳

«مراهق»^۴ و «طفلی که سن هفت

سالگی را تکمیل نکرده باشد»^۵

در ماده (۴) قانون تخلفات

اطفال، قانون گذار، طفل را به

«طفل غیر ممیز»، «طفل ممیز»

و «طفل نوجوان» تقسیم نموده

است:

۱) طفل غیر ممیز: شخصی است

که سن هفت سالگی را تکمیل

نکرده باشد.

۲) طفل ممیز: شخصی است که

۳. ق ج ماده ۷۰ «صغیر: به طفلی اطلاق

می گردد که بین سن هفت و سیزده سالگی

کامل قرار داشته باشد».

۴. ق ج ماده ۷۱ «مراهق: به شخصی اطلاق

می گردد که سن سیزده سالگی را تکمیل و سن

هجده سالگی را تکمیل نکرده باشد».

۵. ق ج ماده ۷۲ «طفل که سن هفت سالگی

را تکمیل نکرده باشد: دعوی جزائی نمی تواند

علیه او اقامه شود».

۲. عبدالقادر عوده، پیشین، ص ۵۵۱ «باتلخیص».

۱. قانون تخلفات اطفال ماده چهارم بند اول، طفل: شخصی است که سن هجده سالگی را تکمیل نکرده باشد.

سن هفت سالگی را تکمیل و دوازده سالگی را تکمیل نکرده باشد.

۳) طفل نوجوان: شخصی است که سن دوازده سالگی را تکمیل و هجده سالگی را تکمیل نکرده باشد.^۱

با دقت در قانون تخلفات اطفال، مواد ۷۰ تا ۹۳ قانون جزا نسخ شده است. به دلیل آن که برخی از مواد مذکور با قانون جدید مغایرت دارند و مفاد برخی دیگر با عبارتی بهتر در قانون جدید «قانون تخلفات اطفال» آمده است، لذا نیازی به آنها احساس نمی‌شود. افزون بر این که قوانین لاحق، معمولاً، ناسخ قانون سابق می‌باشند. قانون مذکور در برخورد با اطفال، به پیروی از اسناد بین‌المللی که به آنها اشاره شد، یک «سیاست جنایی افتراقی» را پیشه نموده است. نام این قانون، خود بیانگر رویکرد افتراقی و حمایتی دولت افغانستان نسبت به اطفال است. قانون‌گذار، در این قانون از تخلفات اطفال نام برده است و به عبارت دیگر، به خاطر جلوگیری از برچسب خوردن اطفال، از به کار بردن عبارت جرایم یا بزهکاری اطفال، خودداری کرده است. در این قانون هم بر سیاست جنایی پیش‌گیری تأکید شده است و هم بر واکنش‌های مناسب نسبت به تخلفات اطفال. طبق بند (۱) ماده (۴) این قانون، طفل کسی است که سن ۱۸ سالگی را تکمیل نکرده باشد. در بند ۵ همین ماده، راجع به نگهداری اطفال متخلف در مراکز اصلاح و تربیت، قانون‌گذار به جای «حبس» کلمه «حجز» را به کار برده است و این، نشانگر رویکرد متفاوت قانون‌گذار افغانستان راجع

به عدالت جزایی صغار نسبت به بزرگسالان است. در بند (۶) همین ماده، حجز در منزل هم به عنوان یکی از واکنش‌های نسبت به تخلفات اطفال پیش‌بینی شده است. در مورد مجازات طفل، تأکید شده است که «مجازات طفل حتی به منظور اصلاح و تربیت به طور شدید و حقارت آمیز جواز ندارد».^۲

مجازات کودک در حقوق افغانستان

قانون یاد شده، از نظر مسؤولیت جزایی اطفال متخلف را به دو دسته کلی تقسیم می‌نماید:

۱) اطفال زیر دوازده سال

شخصی که سن دوازده سالگی را تکمیل نکرده باشد، در صورت ارتکاب جرم مسؤولیت جزایی به او ارجاع نمی‌شود. هرگاه جرم ارتکاب یافته ناشی از غفلت والدین بوده و موجب ضرر مادی شود، والدین به جبران آن مکلف می‌گردند.^۳ بنابراین، اطفال در این دسته، از نظر قانون مذکور مسؤولیت جزایی ندارند.

۲) اطفال بالای دوازده سال

این دسته از اطفال، از «مسؤولیت تخفیف یافته» برخوردار شده‌اند. بدین معنی که در صورت ارتکاب جرم، مسؤولیت جزایی دارند، اما در مجازات آنها تخفیف داده می‌شود. این دسته اطفال، خود به دو دسته ذیل تقسیم می‌شوند:

یک) اطفال دوازده تا شانزده سال مجازات طفلی که سن دوازده سالگی را تکمیل و شانزده سالگی را تکمیل نکرده باشد، از یک سوم حداکثر مجازات که برای عین جرم ارتکاب شده توسط اشخاص بزرگ‌تر از سن هجده سالگی در قانون جزا

پیش‌بینی گردیده است، نمی‌تواند بیش‌تر باشد.

دو) اطفال شانزده تا هجده سال مجازات طفلی که سن شانزده سالگی را تکمیل و هجده سالگی را تکمیل نکرده باشد، از نصف حداکثر مجازاتی که برای عین جرم توسط اشخاص بزرگ‌تر از سن هجده سالگی در قانون جزا پیش‌بینی گردیده است، نمی‌تواند بیش‌تر باشد. و طفل به جزای حبس ابد یا اعدام نمی‌تواند محکوم شود.^۴ علاوه بر تخفیف مجازات اطفال در جرایم جنحه و جنایت به خاطر اصلاح و تربیت مجدد اطفال متخلف از قانون و مراقبت و حفاظت و تامین حقوق آن‌ها در جریان تحقیق و محاکمه، از امتیازات ذیل نیز برخوردار می‌باشند که کم‌تر در قسمت بزرگان اعمال می‌شود:

۱) قاضی می‌تواند در جرایم ارتكابی قباحت، مدیران مراکز اصلاح و تربیت اطفال و موسسات اختصاصی خدمات اجتماعی را دعوت نماید تا بین طفل و متضرر مصالحه که خلاف قانون نباشد، توصیه و تشویق نماید.^۵

۲) طفل نوجوان در صورت ارتکاب جرم جنحه، جهت تکمیل تحقیق به پیشنهاد قاضی و دادیار محکمه به وکیل قانونی یا

۴. همان قانون، ماده ۳۹، بند ۱، ۲، ۳.
 ۵. قانون تخلفات اطفال، ماده ۲۱ بند اول.

۲. قانون تخلفات اطفال، ماده ۷.
 ۳. همان قانون، ماده ۵، بند ۱ و ۲.

۱. قانون تخلفات اطفال، ماده چهارم، بند ۲، ۴، ۳.

افغانستان در تعیین سن مسؤولیت
جزایی از اسناد بین المللی پیروی
نموده است.

منابع

۱. قرآن کریم
۲. هوشنگ، شامبیاتی، حقوق جزای عمومی، تهران، مجد، چ ۱۶، ۱۳۸۹.
۳. صالح محمد ولیدی، بایسته های حقوق جزای عمومی، تهران، جاودانه، چ اول، ۱۳۸۸.
۴. رضا نوربها، زمینه حقوق جزای عمومی، تهران، گنج دانش، چ هفتم، سال ۱۳۸۵.
۵. عبدالقادر عوده، بررسی حقوق جزای اسلامی وقوانین عرفی؛ جرم و ارکان آن.
۶. ناصر کاتوزیان، وقایع حقوقی، مسؤولیت مدنی، تهران، انتشار، چ ۱۲، سال ۱۳۹۳.
۷. سید منصور سعیدی، مسؤولیت کیفری، قلمرو و ارکان، تهران، میزان، چ ۲، سال ۱۳۸۶.
۸. مرتضی محسنی، دوره حقوق جزای عمومی، تهران، گنج دانش، چ اول، ۱۳۷۶.
۹. پرویز صانعی، حقوق جزای عمومی، تهران، طرح نو، چ اول، ۱۳۸۲.
۱۰. غلام حیدر علامه، حقوق جزای عمومی افغانستان، کابل، دانشگاه ابن سینا، چ اول، ۱۳۹۳.
۱۱. مهدی سلطانی، حقوق جزای عمومی، «مجرم و مسؤولیت کیفری»، تهران، دادگستر، چ اول، ۱۳۹۱.

کشورها به پیروی از اسناد بین المللی ۱۸ سال پیش بینی گردیده است. و اطفال کم تر از ۱۸ سال مسؤولیت جزایی ندارند هر چند احکام تادیبی درباره آنها اعمال می شود. قانون گذار افغانستان سن قانونی را برای احراز مسؤولیت کیفری برای دختر و پسر ۱۸ سال تکمیل هجری تعیین نموده است، و شخصی که سن دوازده سالگی را تکمیل نکرده باشد، فاقد مسؤولیت جزایی می باشد و نیز اشخاصی که سن دوازده سالگی را تکمیل و سن ۱۶ سالگی را تکمیل نکرده باشند، مجازات از یک سوم افراد بزرگ سال بیش تر نمی تواند باشد و بنابراین، اشخاصی که سن ۱۶ را تکمیل و سن ۱۸ سالگی را تکمیل نکرده باشند، از نصف حداکثر مجازاتی که برای عین جرم توسط اشخاص بزرگ تر از ۱۸ هجده سالگی در قانون جزا پیش بینی گردیده است، بیش تر نمی تواند باشد. به این ترتیب، قانون گذار

نزدیکان وی بعد از اخذ ضمانت، سپرده می شود.^۱
 ۳) محکمه می تواند، طفل را به والدین یا شخصی که قانوناً حق سرپرستی وی را دارد، تسلیم نماید، در صورتی که مدت حجز طفل از دو سال بیش تر نباشد.
 ۴) در صورتی ارتکاب عمل جرمی که مجازات آن از دو سال حجز بیش تر و از سه سال کم تر باشد، مجازات طفل تعلیق می شود.^۲

نتیجه گیری

بر مبنای مستندات فقهی و حقوقی، دوران کودکی از جمله عوامل رافع مسؤولیت کیفری بوده و اطفال تا زمان سن بلوغ و قانونی فاقد مسؤولیت کیفری می باشند، اما سن بلوغ در فقه و حقوق مفهوم واحد و مشترک نداشته و اختلاف دارد، و سن بلوغ، با توجه به وضعیت فرهنگی، اجتماعی، اقلیمی، از یک کشور به کشور و از محیطی به محیطی دیگر و از قانونی به قانونی دیگر با یکدیگر تفاوت دارند. هر چند فقهای اسلامی اغلب به استثنای فقه حنفی سن بلوغ پسر را ۱۵ سال تمام قمری و سن بلوغ برای دختر ۹ یا بعضاً ۱۵ سال تمام قمری دانسته اند. اما امروزه سن بلوغ، در قوانین اکثر

۱. همان، ماده ۲۰، بند ۲.
 ۲. همان، ماده ۴۰، بند ۱ و ۲.

شيعه او سنی یو وجود دی

آیت الله محسنی
خبرنه او ژباړه: صادق اثر (د علوم
سیاسی پوهنځي د خاتم
النبیین پوهنتون فارغ)

د سرخبري
الحمد لله و كفى و الصلاة على
عباده الذين اصطفى لاسيما على
خاتمهم المصطفى وعلى آله
النجباء و اصحابه الاصفياء
ټول واقعى او پاک نفس مومنان د
نړۍ د مسلمانانو ترمنځ د هر ډول
تعصب او اختلافاتو څخه کرکه کوي
او مسلمانان د وحدت او يووالی
غوښتونکی دی. ډېرو ددې موخې
د لاسته راوړلو لپاره زیار ایستلی
او دا یې باور دی چې د مسلمانانو
د لوی او له عظمت څخه ډک
تاریخ او حیثیت د بیا را ژوندی
کولو یواځینی لار د اسلامی امت
یووالی او وحدت دی. د وحدت
او یووالی مفهوم همدا دی چې د
افرادو ترمنځ باید هیڅ ډول فکری
اختلاف موجود نه وي، د اسلامی
نړۍ او د مختلفو مذاهبو د پیروان
رابل د اتحاد یووالی او وحدت لور
ته ډیر آسانه کار دی، مونږ هیڅکله
باید دا تشویش ونکړو، چې گواکې
یاد کار سخت او له توان بهر دی نه
بلکې هیڅکله نه دی ددی هدف
د لاس ته راوړلو لپاره به زموږ ټولې
هڅې مثبت پایلې ولري.

د وحدت مفهوم دادی چې

په لومړی ځل دی د اختلاف ټکی
معلوم او څرگند شی او هغه مواد
چې ورباندې اتفاق او یووالی دی
معرفی کړای شی د دواړو لورو
ترمنځ دی سهوی او خطاء د امکان
تر حد لیری شی او د نور اختلاف د
مخنیوی لپاره دی گړندی گامونه او
چت کړای شی.
ثانیاً: - د دواړو لورو اعتقاداتو ته باید

۱۹- په قرآن کریم، ملایکو پیغمبرانو او ټولو آسمانی کتابونو ایمان لرو.
۲۰- په انبیاء باندې د وحی راتلل حق و او وروسته د حضرت محمد صلی الله علیه وسلم له رحلت څخه وحی قطع شوی ده.
۲۱- قرآن کریم د خدای (ج) کلام او عمل ورباندې لازم دی او نبوی سنت په ټولو مسلمانانو په هره زمانه کې حجت او معتبر دی.
۲۲- اسلام یو نړیوال دین دی او د دنیا تر ورستیو پورې به د یوه الهی دین په صفت پېژندل کېږي، بی له اسلام ټول نور ادیان منسوخ او د عمل وړ نه دي. ((ان الدین عندالله الاسلام))
۲۳- الله تعالی په خپلو بندگانو ظلم نه کوي.
۲۴- الله تعالی د انسانانو د لارښوونې لپاره د دوی له ډله پاک خلک غوره کړي او هغوی ته یې د نبوت منصب ورکړي، د خلکو لپاره یې انبیاء او رسولان (علیهم السلام) مبعوث کړي او آسمانی شرایع یې ورته را استولي دي.
۲۵- ټول انبیاء د مقام له حیثه یو شان نه و، ځیني له نورو څخه غوره وو. ((تلك الرسل فضلنا بعضهم على بعض))
۲۶- ((لا نفرق بین احد من رسله)) ټول رسولان د تصدیق او احترام وړ دي.
۲۷- ځیني له انبیاء څخه اولی العزم دي.
۲۸- د زمانې بدلون په اسلامی شریعت کې کوم تغیر نشي راوستلی او هغه څه چې اسلام ویلی باید تل تر تل ورباندې پابند یو.
۲۹- د قیامت ورځ سوال او ځواب د اعمالو میزان حق دی او انسانان به په هغې ورځې را ټولېږي.
۳۰- پس له مرگ ژوند یواځي

د شیعه او سنی ترمنځ اتفاقی

مسایل

الف) په عقایدو کې

۱- د دې نړۍ تدبیر نیونکی او پیدا کونکی الله تعالی دی.
۲- الله تعالی د عبادت لایق دی، بې له خدای (ج) بل څه ته عبادت شریک او له سمې لارې څخه انحراف دی.
۳- الله تعالی شریک او سیال نلري.
۴- د خدای (ج) ستر ذات د درک وړ نه دی.
۵- الله تعالی ازلی او ابدی ذات دی.
۶- الله تعالی عالم، قادر، مختار، اورېدونکی، لیدونکی او په هر څه باندې خبر دی.
۷- ټول موجودات د خدای (ج) مخلوقات دي.
۸- الله تعالی ژوندي دی.
۹- الله تعالی خبرې کوونکی او صادق دی.
۱۰- خدای (ج) له اجزاو څخه مرکب نه دی.
۱۱- الله تعالی جسم او جسماني نه دی.
۱۲- الله تعالی د پېښو محل نه دی.
۱۳- الله تعالی له مخلوقاتو سره یو موتي نه دی، بلکې د خدای (ج) وجود د نورو موجوداتو له وجود څخه بېل دی.
۱۴- الله تعالی په څه شې کې نه داخلېږي.
۱۵- الله تعالی چاته اړتیا نلري او غنی ذات دی.
۱۶- ټول مخلوقات الله تعالی ته احتیاج او اړ دي.
۱۷- هغه څه چې په قرآن او سنت کې دي او خدای (ج) ورباندې وصف شوی صحیح دی.
۱۸- عرش کرسی او لوح محفوظ حق دی.

کامل احترام وشي د متفقو او گډو موادو لپاره دې یو له بل سره مرسته وشي او طرفین دې مقابل لوری ته د هر ډول توهین کولو څخه ډډه وکړي.

دا امکان لري چې یو پوه په مطلب باور ونلري، حتی باطل یې وگڼي ولی دا باید وکړي چې په نوموړي مطلب باور کونکی معذور وگڼي او د هغوی د عقیدې له تحقیر څخه ډډه وکړي.

د بخاری شریف حدیث دی "هر څوک چې په دین کې اجتهاد کوي، که چیرته یې نظر واقیعت ته ورسیدل، نو دوه ثواب لري او که خطا ته ولاړ شي بیا هم یوه اجوره هغه ته ورکول کېږي"

پورته موضوعاتو ته په کتو کولای شوه هغه موخه لاس ته راوړو چې د اسلامی امت وحدت او یووالی دی. ددې کتاب د تالیف هدف هم ددې ستونزو د علاج لپاره شوی، تر څو د سنی او شیعه ترمنځ اتفاقی مسایل په دقیق ډول بیان کړي او په دوهمه مرحله کې اختلافی مسایل یې له کومې کمی او زیاتونې څخه روښانه کړي.

مسلمانان به په دې پوهېږي چې ترمنځ یې عداوت، بدبینی او نفرت یوه لویه اشتباه او تېروتنه ده او ددې تېروتنې لاملونه یې ناپوهي او د مغرضانو کار دی.

لیکوال له لوی خدای (ج) څخه ددې هدف د لاس ته راوړلو لپاره مرسته غواړي او همدارنگه دې لوی خدای (ج) افراطی فکر کونکو ته هدایت وکړي، پاک څښتن دې دا کتاب د اسلامی امت د یووالی او وحدت وسیله وگرځوي.

انه دائم الفضل قدیم الاحسان

روحانی نه دی، بلکه روحانی او جسمی دی.

۳۱ - جنت د مومنانو لپاره او دوزخ د کفارو لپاره پیدا شوی او دواړه طایفې به همپشه پکښې وی.

۳۲ - هغه چې په قرآن او سنت کې د دوزخ له عذابونو او د جنت له نعمتونو ویل شوی حق دی.

۳۳ - عالم برزخ حق دی.

۳۴ - شفاعت سهې دی.

۳۵ - د عالم قیامت او برزخ په اړه چې څه په قرآن او سنت کې ویلی شوی د قبول وړ دی.

۳۶ - له قیامت څخه منکر کوونکی مسلمان نه گنبل کېږي.

۳۷ - د مسلمان ځان مال محترم او تیری ورباندې ناروا دی.

۳۸ - کلمه د شهادتین توحید او رسالت او په هر هغه څه چې محمد صلی الله علیه وسلم راوړی اقرار او عقیده لازمه ده.

۳۹ - هر څوک اجل لری، مړه کول او ژوندی کول د خدای (ج) په واک کې دی.

۴۰ - د اولیاوو کرامت او د انبیاؤ معجزات حق دی.

ب) په فروع کې

۱ - په (۲۴) ساعت کې پنځه

لمونځونه چې (۱۷) رکعت کېږي فرض دی، دوه رکعت د سهار، څلور رکعت د ماسپین، څلور رکعت مازدیگر، درې رکعت ماښام او څلور رکعت ماخستن سره له اودس او ټولو شرایطو.

۲ - قبیلته ته مخامخ کېدل د لمانځه په محال د مروپه خښول کې او داسې نور...

۳ - په مری د جنازې د لمونځ اداء کول واجب دی.

۴ - په هر کال کې د روژې د میاشتی وجوب.

۵ - د فطر د صدقه او د زکات وجوب په ټولو مالونو کې.

۶ - د بیت الله شریف حج کول په هر هغه مسلمان چې وړتیا یې ولری.

۷ - خمس غنایم او ځینې نور موارد.

۸ - د اسلام د دین د رسولو او له هېواد څخه د دفاع په موخه د جهاد وجوب.

۹ - د امر بالمعروف او نهی عن المنکر وجوب.

۱۰ - د مری د تجهیزاتو وجوب ته غسل کفن او خښول.

۱۱ - سلام ځواب واجب دی او څوک چې ابتدا په سلام کوی مستحب دی.

۱۲ - توهین، ښکنځلې، غیبت او بدگمانی حرام دی.

۱۳ - قتل، ظلم، غصب او ریا حرام دی.

۱۴ - له نامحرمو خلکو څخه حجاب کول په ښځو واجب دی.

۱۶ - په معاملاتو کې بیع، اجاره، مضاربت او داسې نورو کې صحیح والی.

۱۷ - له ښځې سره د واده په محال نکاح عقد واجب دی او د نوموړی عقد له منځه تلل د طلاق په وسیله سرته رسېږي او همدارنگه په مطلقه ښځه د خپل عده ساتل لازم دی.

۱۸ - د حدود، دین او قصاص د احکامو تطبیق لازم دی.

۱۹ - د میراث وېشل د قرآن او سنت په اساس.

په لسه او دې ته ورته نور اتفاقی مسایل دی چې له واجبات محرمات او له وضعی احکامو څخه دی او دلته یې موضوع د اوږدېدو له امله له راوړلو ډډه کوو.

منابع

د حضرت آیت الله محسنی د کتاب ژباړه

سُیِّعَةٌ

۳

زند

نظ

ان

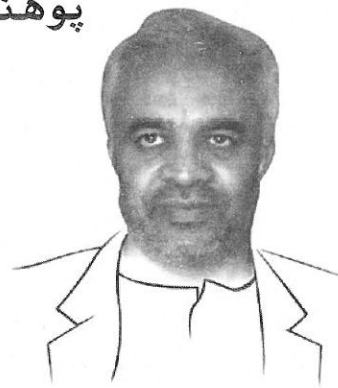
ک

نذر

۷.

پوهنتون خاتم النبیین نه تنها در کابل و غزنی، بلکه در تمام کشور شهرت نیک دارد

عبدالکریم متین
والی غزنی

یکی از اتفاقات خوب در کشور راه یافتن خدمات تحصیلی به مرحله خصوصی است. پوهنتون خاتم النبیین (ص) به عنوان یک مرکز علمی خصوصی نه تنها در ولایت غزنی و کابل، بلکه در سراسر افغانستان از شهرت نیکو برخوردار است و ما در ولایت غزنی از خدمات دکتر سجادی و همکاران شان خوشحال و راضی هستیم.

کشور ما تا ۱۵ سال پیش مجبور به خریداری ظرفیت‌های تحصیلی از دیگر کشورها بود، اما با گسترش دانشگاه‌های دولتی و خصوصی این نیاز تا حد زیادی برآورده شده و از رشد کمی خوبی برخوردار است. ویژگی نهادهای تحصیلی این است که علاوه بر این که خودشان یک ظرفیت برای کشور محسوب می‌شوند، ظرفیت ساز نیز هستند. خاتم النبیین از جمله همان ظرفیت‌هاست که خود مولد ظرفیت‌های دیگر برای جامعه می‌باشد.

به نظر اینجانب مهم‌ترین نیاز برای ما در این مقطع زمانی، تربیت نیروهای قوی می‌باشد که پوهنتون خاتم النبیین در زمینه تولید و پرورش نیروهای قوی شهرت دارد.

اینجانب به عنوان کسی که زمانی افتخار تدریس به جوانان وطن را داشته‌ام، بر این باورم که خاتم النبیین باید بر کیفیت تمرکز داشته باشد و همیشه آن را در اولویت کارهای خود قرار دهد. چون در کشور ما دانش آموزان زمانی که از مکتب فارغ التحصیل می‌شوند، از لحاظ کیفی آماده دریافت دروس دانشگاهی نیستند. این موضوع باعث شده که اساتید دانشگاه نیز مجبور شوند تا کیفیت تدریس خود را پایین بیاورند. لذا اگر خاتم النبیین و دیگر نهادهای تحصیلی بتوانند برنامه‌ای ترتیب دهند و محصلان را برای مشاغل متعدد آماده کنند.

مدیریت قوی و درایت خاص در پوهنتون خاتم النبیین (ص)

خالق‌داد اکبری

رئیس شورای ولایتی غزنی

پوهنتون خاتم النبیین با مدیریت قوی و درایت خاص که دارند توانسته است، خدمت‌گزار مردم باشد، اقبال مختلف مانند کارمندان دولتی توانستند وارد پوهنتون شوند و ادامه تحصیلات عالی خود را داشته باشند، اکنون همان مدیران با درجه بالای علمی از این پوهنتون فارغ می‌شوند، حالا ما از وزارت تحصیلات عالی می‌خواهیم که نسبت به جواز ماستری برای خاتم النبیین غزنی همکاری‌های لازم را داشته باشند. از جناب داکتر سجادی تشکر می‌شود که در کنار دو دوره کاری در پارلمان مسئولیت‌های فرهنگی خود را از همان زمان آغاز کردند و امروز افتخار داریم که حتی در ولسوالی جاغوری

نیز زمینه تحصیل فراهم شده است، از ایشان می‌خواهیم که در قسمت گرفتن جواز ماستری برای این شهرتاریخی اقدام نماید و همچنین از ایشان می‌خواهیم که محصلین فقیر را نیز به صورت ویژه تحت پوشش علمی قرار دهند و نسبت به آنها همکاری و مساعدت لازم را داشته باشند.

اما در مناسبت به جشن فراغت امروز خاطر نشان کنم که محصلین عزیز که از این پوهنتون با عظمت و مسمی به نام نامی خاتم النبیین (ص) فارغ می‌شوند می‌خواهیم که در برابر خدا، پیامبر و قوانین شریعت و قوانین کشور خود متعهد و پایبند باشد و تحصیلات خود را وسیله خدمت برای حفاظت از دین خدا و خدمت به مردم قرار دهد.

پوهنتون
خاتم النبیین

۵۱

د خاتم النبیین پوهنتون زموږ لپاره افتخار ده

الحاج مولوی محمد اسماعیل روحانی
رئیس شورای سرتاسری علمای غزنی

غزنی ولایت علما وو سرتاسری شورا د غزنی ولایت د خاتم النبیین (ص) پوهنتون له ولایتی خانگی څخه نهایت راضی او خوشحاله یو او د دغه پوهنتون خدمت او هڅی د علم او عرفان په حیصه کی زموږ لپاره افتخار ده خیرالناس من ینفع الناس. خیرکم من علم القرآن و علمه اصلی خیر او بهتر خیر همدا ده چی دولس اولادونه د علم او عرفان په لباس شایسته کری

نهاد علمی پر بار و مرکز تخصص و تعهد

حجت الاسلام والمسلمین الحاج معتمدی
امام جمعه ولایت غزنی

«رب زدنی علما»، گرچه علم را پایانی نیست، اما دوره فراغت از یک مقطع علمی و عروج به مدارج بالاتر و مقام منبع عالی برای هر فرد و محصل، بسیار مسرت بخش می باشد، گرچه مسؤولیت ها سنگین تر و مشغله ها بیش تر می شود، اما در کشوری که با هزاران نوع فقر دست و پنجه نرم می کنیم، فقر فرهنگی بیش تر از سایر محرومیت ها جوامع بشری را رنج می دهد. بنابراین، با گسترش مراکز متعدد علمی و نشریه های فراوان در کشور، امید است که با دست توانمند دانشمندان فرهیخته از این معضل رهایی یافته و مشکل فرهنگی ما نیز مرتفع گردد.

یکی از نهادهای علمی پر بار و مرکز تخصص و تعهد، دانشگاه پوهنتون خاتم النبیین و نشریه گران سنگ پیام خاتم است امید است که فارغ التحصیلان این مهد علمی بتوانند با علم و دانش خود، محافل تاریک مردم مارا به روشنی مبدل نمایند، در خاتمه توفیقات بیش تر همکاران را از خداوند متعال خواستارم.

رشد چشمگیر پوهنتون خاتم النبیین (ص) در جلب توجه جامعه به دانش آموزی و تحصیل!

محمد بشیر محمدی
 رئیس اطلاعات و فرهنگ ولایت غزنی

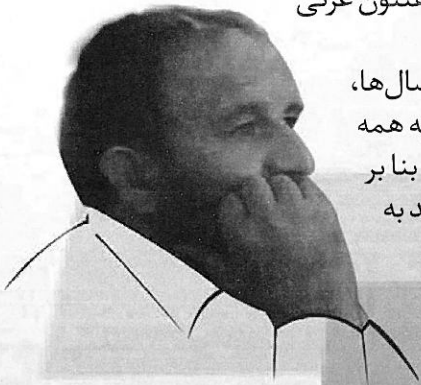

تعلیم و تعلم اساس یک جامعه مترقی و متمدن را بنا می‌نهد. ارج نهادن به علم و دانش در حقیقت ارزش نهادن به ثبات، آرامش و توسعه است. دانشگاه خاتم النبیین (ص) از آغاز فعالیت‌های خود در ولایت غزنی افتخارات خود را ثابت نمود و با شعار تعهد و تخصص با دو دوره فراغت در رشته‌های مختلف در مرکز ثقافت اسلامی، علم و دانش، سطح تحصیل، جلب توجه جامعه به دانش آموزی و تحصیل رشد چشم‌گیری داشته و خدمات قابل ملاحظه را انجام داده است. ریاست اطلاعات و فرهنگ ولایت غزنی از رهبری و اساتید با دانش پوهنتون خاتم النبیین در راستای خدمات علمی شان کمال سپاس و تشکر را نموده و فراغت دانش‌آموخته‌های عزیز را از دوره لیسانس از صمیم قلب برای خودشان، خانواده‌های محترم شان و عموم مردم ولایت غزنی و ولسوالی جاغوری تبریک و تهنیت عرض می‌نماید.

کیفیت، متضمن آینده نهادهای تحصیلی!

پوهندوی محمد باير درمل

رئیس پوهنتون غزنی

دانشجویان چهار تا هفت سال را در دانشگاه سپری می‌نمایند و این سال‌ها، پربارترین سال‌های زندگی شان است که ضرورت مادر پدر شان نسبت به همه آنها بیش‌تر است و آنها آن وقت گرانبها را در دانشگاه می‌گذرانند، آنها بنا بر اصول و عقیده به استادان خویش ادای احترام می‌نمایند، ما هم باید به آینده‌سازان کشور احترام بگذاریم.

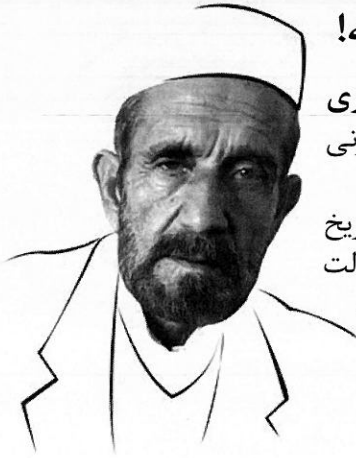
در جامعه ما به شکل سنتی افراد جامعه، در دور دست‌ترین اقصی نقاط کشور به استادان و محصلان احترام می‌گذارند. این احترام به پاس استادان و محصلانی است که در گذشته برای ما این نام را کسب نموده است، استادان و محصلان مکلف هستند تا از نام نیک خود حفاظت نمایند.

رقابت بین مؤسسات و پوهنتون‌های خصوصی بنا بر کیفیت می‌باشد، نه بر اساس کمیت، کیفیت متضمن آینده این نهادها می‌باشد.

پوهنتون خاتم النبیین (ص) قابل افتخار جامعه!

محمد رحیم نورزی

معاونت علمی-تدریسی پوهنتون غزنی

افغانستان از نقطه نظر اقتصادی، سیاسی، امنیتی و... در مرحله‌ای از تاریخ قرار دارد که قابل تشویش بوده و یگانه راه پیشرفت و توسعه کشور که رسالت همه هموطنان عزیزمان که به عزت و آینده کشور خویش می‌اندیشند، عبارت از ترویج علم، دانش و فرهنگ عالی اسلامی است، همه وظیفه داریم، برای روشن نگهداشتن چراغ علم و دانش در نقاط مختلف کشور تلاش خستگی ناپذیر نماییم، تا از این طریق بتوانیم بر مشکلات کشور غلبه نماییم.

در این میان، دانشجویان جوان و پر انرژی جامعه ما که رهبران آینده کشور هستند و بیش از هر زمان دیگر مسؤولیت حفظ پرچم علم و دانش را بدوش دارند، زیرا که مردم و به خصوص جوانان ما بیش تر از همه قربانی دیدگاه‌های متعصبانه افشار متعصب قرار داشته و متضرر شده‌اند، بنابراین، با درک همین موضوع، دانشگاه وزین خاتم النبیین (ص) در مجموع، یک مرکز علمی معتبر با کیفیت عالی همواره با درک رسالت عمیق و دانش اندوزی جوانان کشور واقعا قابل افتخار است و بستر مساعدی را برای مبارزه علیه جهل و تعصب‌ها فراهم نموده است، تا یک آینده پر افتخار را نصیب جامعه رنج کشیده ما نماید.

دانشگاه خاتم النبیین (ص) سر آمد همه دانشگاه‌ها

حمیدالله سروری

وکیل شورای ولایتی غزنی

آه غزنی آن حریم علم و فن

مرغزار ششیر مردان کهن

دانشگاه خاتم النبیین با شش دوره فراغت مقطع لیسانس در کابل، دو دوره فراغت مقطع فوق لیسانس و اولین دوره فراغت در جاغوری، اینک در آستانه دومین دوره فراغت مقطع لیسانس در مرکز غزنی قرار دارد، چنانچه پویندگان دانش در جریان قرار دارند، دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی با ارایه خدمات ارزنده علمی توانسته در کوتاه مدت سرآمد همه

دانشگاه‌ها قرار بگیرد، تلاش‌های خستگی ناپذیر استادان متخصص این دانشگاه، خود زمینه‌ساز پویایی و تحرک دانشجویان گردیده است و دانشجویان با کارهای علمی و تحقیقی عملی شان تجربه بیش تر به دست آورده و حتی پایان‌های آنها می‌تواند به عنوان یک اثر علمی و مورد ضرورت در جامعه علمی غزنی و افغانستان مورد استفاده قرار بگیرد.

انتظار می‌رود هیأت مدیره دانشگاه خاتم النبیین شعبه مرکزی و شعبه غزنی در تلاش باشند تا یکی از خواسته‌ها و نیازهای دانشجویان فارغ التحصیل مقطع لیسانس را بر آورده سازند، که در واقع ایجاد دوره ماستری می‌باشد در شعبه غزنی آغاز نمایند. در خاتمه فراغت دومین دوره دانشجویان دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی را از صمیم قلب تبریک عرض می‌نمایم.

درخشندگی پوهنتون خاتم النبیین در سطح دانشگاه‌های کشور!

لطیفه اکبری

عضو شورای ولایتی غزنی

همانطور که در جریان هستید دانشگاه خاتم النبیین (ص) با شش دوره فراغت در مقطع لیسانس در کابل، دو دوره فراغت در مقطع فوق لیسانس، و یک دوره فراغت در ولایت غزنی، اکنون در دومین دوره فراغت مقطع لیسانس در شهر غزنی قرار دارد. پوهنتون خاتم النبیین (ص) در طول چندین سال به خوبی درخشیده است، لذا در سطح دانشگاه‌های خصوصی آرزوی موفقیت‌های روز افزون آن را داریم. و تشکری خاص و ویژه دارم از همه اساتید که زحمات شایان را متحمل می‌شوند و در راه خدمت به اولاد این سرزمین تلاش دارند.

پوهنتون خاتم النبیین (ص)، پیشتاز توسعه علمی و انکشاف در کشور

یاسر محسنی

رئیس عمومی آکادمی مدیران، نویسنده و پژوهشگر

حمد و سپاس مخصوص خدای متعال است و سلام بر نبی اکرم و آل ایشان. اما بعد خیلی خرسندم که این بار نیز دانشگاه خاتم النبیین (ص) فراغت موفقیت آمیز دانشجویان خود را سپری می‌کند. دانشگاه خاتم النبیین (ص) بر اساس مصوبه دولت محترم، در رده دوم دانشگاه‌های کشور قرار دارد که این امتیاز معنوی و عالی، نشانه بارز تیم قدرتمند علمی و مدیریتی است که در رأس آن قرار دارد.

امیدوارم کدر علمی دانشگاه و دانشجویان خاتم النبیین (ص) چنانچه تا حال مایه

افتخار و مباحات جامعه علمی کشور بوده اند در آینده نیز به سهم خود در آبادانی جامعه فعال و

پویا باشند و محصلین پرتلاش، با کار و فعالیت در رده‌ها و لایه‌های مختلف مدیریتی، مسلکی، سیاسی و خدمات زیربنایی ابتدایی خود الگو باشند و مایه افتخار سرور کائنات باشند که نام دانشگاه خاتم النبیین (ص) به آن مزین و منور است و در قدم بعدی باعث و عامل تنظیم امورات جامعه شوند و کشور را به سوی خودکفایی، پیشرفت و توسعه در همه عرصه‌ها سوق دهند و توسط این امر مهم جزء مؤسسين و کار گزاران پروسه عظیم ملت سازی در افغانستان باشیم و این سهم ملی و تکلیف شرعی خود را به نحو احسن انجام دهیم. از خدای منان موفقیت روز افزون و مؤثر برای ریاست محترم دانشگاه خاتم النبیین (ص)، جناب داکتر صاحب سجادی اکادمسین کشورمان و تیم علمی همراه شان خواهانم تا با رهبری نخبه‌ی خویش در این دانشگاه، مایه سرافرازی بیش از پیش جامعه علمی و عموم مردم شریف مان باشد.

پوهنتون خاتم النبیین (ص) ستاره‌ای درخشان در کشور!

عبدالعلی فکوری

مدیر مسئول هفته نامه سنایی

بدون شک در دنیای کنونی ضریب سطح با لندگی کشورها را علم و دانش، تعهد و تخصص تشکیل می دهد.

میزان سنجی قدرت و توانایی کشورها بر اساس کارهای علمی، تخصصی و کادرهای فنی آن مقیاس قرار داده می شود، این خواسته زمانی بر آورده می شود. که مراکز آکادمیک و علمی بتوانند کادرهای مخصص و متعهد و شایسته را تحویل جامعه دهند.

دانشگاه خاتم النبیین (ص) در بین مراکز آکادمیک و دانشگاه های کشور در عرصه آموزش و پژوهش در کابل و غزنی هم چون ستاره درخشان می درخشد. تیم مدیریتی و اجرایی و رؤسای دلسوز آن در کابل و غزنی با رهبری مدیران در همسویی با کادرهای فنی و استادان مجرب این دانشگاه در عرصه آموزش، با درک درست از زمان و ایجاد فضای اخوت، همدلی و همسویی در بین جامعه توانسته رسالت و مسئولیت را که در آغاز فعالیت آکادمیک خود که تعهد و تخصص بود بخوبی اداء و با سربلندی و افتخار از صحنه آزمون شعار تا عمل کامیاب و سر بلند بر آید.

دانشگاه خاتم النبیین (ص) ششمین دور فراغت خود در مقطع لیسانس و دومین دور فراغت خود در مقطع ماستری در کابل و دومین دور فراغت خود در غزنی و اولین فراغت خود در جاغوری در مقطع لیسانس توانسته با تقدیم کادرهای متخصص و متعهد که بخش از ارزوی مردم ما است برآورده سازد.

بنابر آن فعالیت های دلسوزانه و مدیرانه مسئولین و استادان دانشگاه خاتم النبیین و خدمات شایانی که برای جامعه و کشور داشته است، توانسته جایگاه بلند و اعتبار خوب در بین اقشار گوناگون جامعه کسب و راه خود در قلب مردم باز کند.

بدین وسیله این موفقیت را برای رهبری و استادان دلسوز این دانشگاه تبریک عرض نموده، موفقیت مزید شان را در عرصه آموزش و پژوهش از خداوند منان خواهانم.

فہر ہماک

و ادب

اعتماد به نفس

نیلا آذر
 دانشجوی سال اول دپارتمنت قابلیت

۵۷

روزی خواهد رسید که به آرزوهایمان می‌رسیم و به خاطر رسیدن به آن روز بی‌صبرانه تلاش می‌کنم تا یک دکتر موفق، نویسنده بزرگ، حقوقدان حرفه‌ای، کارشناس اقتصادی و... شویم، من تلاش خواهم کرد و زمان آن خواهد رسید و من بی‌صبرانه منتظرش هستم. حتماً با این همه اعتماد به نفسی که دارم می‌توانم به آرزوهایم برسیم، رمز موفقیت شروع کردن است، موفقیت‌ها با تصمیم‌ها شروع می‌شوند، زیرا تا تصمیم اتخاذ نشود، تغییری در زندگی رخ نمی‌دهد، تصمیم بگیرد تا آینده را خلق کنید که دیگر هیچ شباهتی با گذشته شما نداشته باشد و بدانید که فاصله داشتن و نداشتن فقط یک خواستن است.

صرفه جویی برای زندگی بهتر!

حسن‌رضا شایانفر

دانشجوی سال دوم دانشکده فقه و حقوق

بعضی انسان‌ها فکر می‌کنند صرفه جویی، کم مصرف کردن است. آنها اشتباه می‌کنند و همان طور که هزار بار شنیده‌ایم؛ صرفه جویی درست مصرف کردن است. بعضی‌ها هم صرفه جویی را بهانه تنبلی شان می‌کنند؛ روزی مادری از فرزندش پرسید: چرا حمام نمی‌روی؟ فرزند جواب داد: برای صرفه جویی! در حالی که در دین ما آمده است: نظافت نشانه ایمان است. از سویی دیگر، کسانی که قدر نعمت‌ها را نمی‌دانند و آنها را هدر می‌دهند؛ هم در این دنیا ضرر خواهند دید و هم در جهان آخرت پیش خدا سرافکنده خواهند شد. در این باره خداوند می‌فرماید: «و کلووا و اشربوا ولا تسرفوا» بخورید و بیاشامید؛ ولی اسراف نکنید.

دختر با حجاب

شکوفه رضایی

دانشجوی سال چهارم دانشکده فقه و حقوق

آرام از کنارت می‌گذرد، بی‌صدا، بدون جلب توجه، سیاهی رنگ اوست، و بو نداشتن ویژگی او، صورتش نمی‌بینی، اما در مقابلش قرار داری، اوست که با سکوت، با متانت و با وقار با تو سخن می‌گوید.

در اوج احترام و تندیس و متانت قرار دارد

نزدیک اما دور از دسترس، بی‌عشو و ولی دلربا، معلم وقار در قله‌های بی‌نیازی

هر خار و خسی عاشقش نمی‌شود و زیباییش را هر دلی لمس نمی‌کند

پس خواهر دانشجو، دختر باحجاب باش

حجاب نشانگر زیبایی روح و اندیشه توست

حجاب تضمین کننده سلامت و پارسایی جامعه است

حجاب کلید بهشت است

پس اگر می‌خواهی بهشتی باشی کلیدش در دست توست

با حجاب خود می‌توانی در بهشت را باز نمایی.

زن کیست!

نازیه یاری

دانشجوی سمستر دوم دپارتمنت قابلیت

اولین کسی که با دیکتاتوری عظیم فرعون دلیرانه به پا خواست!

یک مرد نبود، بلکه یک زن بود، بانو آسیه

اولین کسی که از مبارک‌ترین آب روی زمین نوشید یک زن بود، هاجرہ خاتون

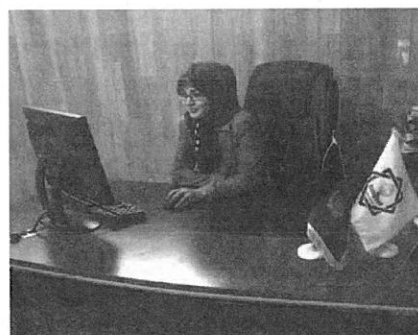
اولین کسی که به محمد(ص) ایمان آورد یک زن بود، بانو خدیجه

اولین کسی که خونش برای اسلام ریخته شد و شهید شد یک زن بود، بانو سمیه

اولین کسی که مالش را در راه اسلام داد، یک زن بود، بانو خدیجه

اولین کسی که سعی صفا و مروه را انجام داد یک زن بود، بانو هاجر

اکنون حاجی باید حرکات آن زن را انجام دهند وگرنه حج آنها قبول نمی‌شود.

داستان زندگی

رقیه عسکری، رئیس دانشکده قابلیت پوهنتون خاتم النبیین (ص)

این متن را به کسانی می‌نویسیم که نومیدند با مشکلات زندگی دست و پنجه نرم می‌کنند و گاهی هم این فکر به سرشان می‌زنند که تسلیم شوند.

داستان زندگی من خیلی بلند نیست. من یک دختری بودم که خیلی زود ازدواج کردم، من از صنف ۸ به بعد تازمانیکه دیپلوم بگیرم در حالی که درس می‌خواندم، که باید وظایفم به عنوان یک زن خانه دار و همچنین به عنوان یک مادر ایفا می‌کردم. شاید برای کسی که تجربه این مسئولیت‌ها را نداشته باشد ساده به نظر برسد، اما بارها و بارها زیر فشارهای جسمی و روحی دلم می‌خواست همه چیز را رها کنم.

اما من هم مثل همه آدم‌ها دیگر آرزوهایی داشتم با اینکه آدم خیلی شجاعی نبودم اما همه سعی خود را می‌کردم و برای آنچه می‌خواستم می‌جنگیدم.

پس از مدتی من وشوهرم تصمیم گرفتیم برای ورود به دانشگاه در امتحان کانکور شرکت کنیم، بالاخره با تلاش‌های بسیار توانستیم وارد دانشگاه شویم ما دو کودک خردسال داشتیم و هیچ پشتیبان اقتصادی و یا حتی حامی عاطفی مثل مادر یا پدر هم در کار نبود.

یکی از سخت‌ترین بخش‌های زندگی ام زمانی بود که دخترم تصادف کرد. به خودم گفتم دیگر همه چیز تمام شد حتی دیگر هیچ انگیزه‌ای برای زندگی نداشتم چه برسد به درس خواندن و آرزوهایم

شاید ادامه دادن زندگی ام دشوارترین تصمیم در آن شرایط بود. اما زندگی و حرکت در یک مسیر مستقیم است و هیچ حالتی پایدار نیست بالاخره علیرغم همه مشکلات توانستم فارغ التحصیل شوم. امروز اما من معلمی هستم که به شغلم عشق می‌ورزم، من برای گرفتن حق خودم از زندگی و برای تک تک نفس‌هایی که کشیده‌ام جنگیدم نمی‌خواهم بگویم این آخرین مسیری است که باید می‌پیمودم، اما حقیقت این است که وقتی خداوند دلت را به یک آرزو روشنی می‌بخشد به این معنی است که توانایی دست‌یابی به آن را به تو داده است، مهم نیست در کجای این کره خاکی ایستاده باشی یا چقدر زیر بار مشکلات کم‌تر خم شده باشی، اگر هنوز می‌توانی رویاپردازی کنی یعنی می‌توانی یک روز به رویاهایت رنگ حقیقت بزنی به قول نویسنده معروف پائولو کوئیلو زندگی پر از اجتناب‌پذیر هاست.

خداوند با قراردادن سختی‌ها و ناآرامی‌ها در مسیر سرنوشت‌مان می‌خواهد یک سوال مهم از ما بپرسد و آن این است که چرا تا این حد به هدف‌مان و آرمان‌هایمان می‌کوشیم؟ هر چقدر آرزوهای مان بزرگ‌تر باشد رسیدن به آن دشوارتر و پاسخ دادن به این سوال مشکل‌تر می‌شود، اما خوشبختی ما در این است که هرگز هیچ چیز برای هیچ کس ناممکن نیست تازمانیکه پاسخی برای این پرسش وجود داشته باشد

لطفا درک و فکرتان را نیز توسعه دهید!

نظیفه موسوی

دانشجوی سمستر دوم دپارتمنت مامایی

فکر نمی‌کنم پوهنتون رفتن، تنها خواندن درس‌ها و گرفتن نمرات بلند باشد، ادب، فرهنگ، طرز گپ زدن و نوع برخورد با اجتماع را که یاد نگرفتی، این نمرات ۱۰۰، ۹۰ و ۹۵ هیچ دردی را دوا نمی‌کنند! چه بسا اول نمره‌هایی که از لحاظ فرهنگ، آخر نمره هستند و آخر نمره‌هایی که اول نمره! برادر و خواهر عزیزم، دانشگاه رفتن تنها درس خواندن نیست، درک و فکرتان را نیز توسعه دهید، یک مثال واضح، روزی پدرتان از شما می‌خواهد که به دوستش یک نامه بنویسید!

آیا شما به پدرتان می‌گویید تنها می‌توانید نامه طبی یا انجینری یا حقوقی بنویسید، نمی‌توانید نامه بنویسید، چون ادبیات نخواندیدم، شما نمی‌توانید این جواب را به او بدهید، مجبور هستید که بنویسید، پس چرا دانشگاه را تنها و تنها به درس رشته‌تان خلاص کردید، لطفا درک و فکرتان را نیز توسعه دهید، شما دیگر بی‌سواد نیستید.

ارزش والای علم و معلم

حسین داد کامران

دانشجوی سال سوم دانشکده فقه و حقوق

در سپیده دم ازل آن زمان که سازندگی کاینات آغاز می‌گردید و کتاب تکوین گشوده می‌شد، نخستین کلمه که به قلم تقدیر بر دیباچه قاموس هستی نقش بست واژه «معلم» بود و سرفصل این کتاب کهن به تعلیم و تربیت اختصاص یافت. آنگاه که پروردگار بزرگ شاهکار خلقتش «آدم» را صورت وجود بخشید و خویشتن را به صفت احسن الخالقین ستود، کار تعلیم آغاز شد.

اوراق زرین تاریخ تربیت، سیمای درخشان مریبان نام آور و مجاهدان نستوهی چون نوح، ابراهیم، موسی، عیسی، محمد (ص) و علی (ع) ... را بر خودش نقش ابدی زده است. آنان که در پیکار مقدس خویش، حماسه‌های شکوهمند و جاوید را در سازندگی انسان متعهد به وجود آوردند، و با تزکیه و تعلیم راه ارتقاء جوامع بشری را هموار نمودند و کاخ بلند پایه فضایل را بنا نهادند و پرچم توحید را بر آن برافراشتند.

دانشمندان واقعی آموزگاران و مربیان جوامع بشری هستند که هم می‌دانند و هم دیگران را به آنچه می‌دانند، ارشاد می‌نمایند، مثل آنان بر روی زمین، مثل ستارگان در آسمان است که راه جویان را در تاریکی‌های صحراها و دریاها هدایت می‌نمایند. معلمان واقعی وارث انبیاء‌اند و وظیفه‌شان همانند پیغمبران تزکیه و تعلیم خلایق است و هم اینان‌اند که قافله معرفت را به منزل سلامت رهنمون‌اند و آفتاب وجودشان گمراهان وادی جهالت را روشنی بخشیده. معلم، ای وجودی که به مرتبت و منزلت کسی هم‌شان و هم سنگ نمی‌باشد.

منارهای تاریخی غزنی

بسم الله فهمی

فارغ التحصیل از دانشکده علوم سیاسی

شهر باستان غزنی با داشتن گذشته دیرینه و تاریخ پر افتخار افغانستان، کهن ترین تمدن با عظمت را در قلب خود جا داده است. از آنجایی که دوره غزنویان پیشاهنگ فرهنگ پر بار و تمدن اسلامی است، از نگاه تاریخی از ویژگی های خاص برخوردار است. از جمله سلطان محمود غزنوی، سلطان مسعود، سلطان ابراهیم غزنوی، بهرام شاه غزنوی هر کدام در احیای غنای فرهنگ و ادبیات آریانای کهن، خراسان اسلامی و افغانستان خدمات ارزنده ای داشته اند. که غزنه عروس البلاد، جایگاه خاص مرکز فرهنگ و تمدن اسلامی را در بین کشورهای اسلامی کسب نموده است. آثار و بناهای آن دوره تاکنون در این خطه باستانی به جا مانده که اهمیت تاریخی خود را حفظ نموده است.

در میان بناهای تاریخی غزنی از همه مهم تر در هنرهای اسلامی که دارای ارزش ارزنده و تاریخی است، منارهای غزنی است که قاعده آن به شکل ستاره بوده که آن را به نام منار فتح و پیروزی می گویند. این دو منار تاریخی از نگاه شکل مشابه بوده و از لحاظ تزئینات معماری تفاوت هایی در بین دو منار موجود است. که در قرن ۱۱ میلادی به امر سلاطین مقتدر دودمان آل ناصر اعمار گردیده است.

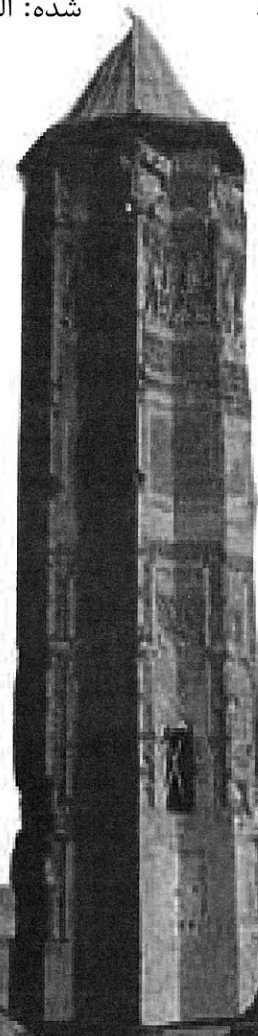
مناری که به طرف شهر غزنی نزدیک است توسط سلطان بهرام شاه غزنوی به یادگار لشکرکشی های خویش در هندوستان در سال های ۵۱۵-۵۲۰ هجری احداث گردیده و تزئینات آن نسبتاً ساده می باشد. در قسمت بالای این منار این متن به خط کوفی نوشته شده: السلطان المعظم مکن الاسلام یمین الدوله امین المله ابوالمظفر بهرام شاه.

مناری که طرف شرق شهر غزنی به فاصله نشانه فتح و پیروزی شاهان غزنوی بوده هجری در زمان سلطان مسعود سوم بن قرن یازده میلادی احداث گردیده. این غزنویان است.

منار دوره مسعود سوم یکی از بهترین است که دارای تزئینات زیبا و خارق العاده پایین تا بالای قاعده منار به طرز استادانه ارزنده اسلامی افغانستان است که غزنوی است.

۴۰۰ گز از منار به بهرام شاه موقعیت دارد، است که ارتفاع آن ۱۴۰ فت، در سال ۵۰۰ سلطان ابراهیم غزنوی بن مسعود اوایل منار یادگار فتوحات هند و نشانه عدالت

شاهکارهای هنر معماری دوره اسلامی بوده که دارای نقش برجسته بوده از احداث گردیده است که در زمره بناهای نماینده عظمت و شکوه بی بدیل شاهان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَالَّذِي جَعَلَ مِنَ
النَّارِ سَمُوكًا
وَالَّذِي جَعَلَ
لِلنَّجْمِ كُوْنًا
قَدِيرًا
الْحَمْدُ لِلَّهِ
الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَالَّذِي جَعَلَ مِنَ
النَّارِ سَمُوكًا
وَالَّذِي جَعَلَ
لِلنَّجْمِ كُوْنًا
قَدِيرًا
الْحَمْدُ لِلَّهِ
الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

**زندگی میدان مسابقه
و خاطره ای از خوف و
رجاء یک دانشجو**

**بصیره نوری
فارغ التحصیل از دانشکده
اقتصاد و مدیریت**

در طول ۸ سمستر که در این دانشگاه درس خواندم، یادها و خاطرات فراوانی در ذهن ام باقی مانده است که یکی از آن خاطره‌ها که برایم خیلی به یاد ماندنی است و هرگز فراموشم نخواهد شد، این است که در یکی از مضامین اصلی به عنوان اقتصاد بخش عمومی که محترمه خانم ابراهیمی تدریس می‌کرد، امید کامیابی و موفقیت برای همه خیلی کم بود، زیرا سخت‌ترین درس در طول چهار سال از نگاه من بود، ولی خوشبختانه من توانستم پس از زحمت فراوان و بایاری خداوند، نمره مکمل را از استاد اخذ کنم و بتوانم در ردیف شاگردان برتر دانشگاه قرار بگیرم.

خداوند، خالق خاطره‌ها!

**بختاور کریمی
فارغ التحصیل از دپارتمنت
قابلگی**

در حقیقت، سراسر زندگی خاطره است، اما دوران تحصیل دوره‌ای است که گنجینه‌ای از خاطرات را باقی می‌گذارد. به همین دلیل، تمام این چهارسال تحصیل پر از خاطره است، اما خاطره خوب و خوشی که از این رشته تحصیلی دارم این است که وقتی من وارد این رشته که هدفش کمک و همکاری به مادران و دواي درد آنهاست، شدم؛ واقعا فهمیدم که مادران چه رنج‌ها و دردها و زحمت‌ها را متقبل می‌شوند تا یک طفل به دنیا آید و در حقیقت من مادر عزیزم را درک کردم و همینطور همه مادران مهربان را! و بسیار تشکر و سپاس گزارم از پوهنتون خاتم النبیین (ص) و اساتید بزرگوارم در بخش تئوری و عملی که برای ما بسیار زحمت کشیده‌اند.

**ارج گذاری‌ها زمینه ثبات و
رشد علمی دانشجویان!**

**احمد رشاد حیدری
فارغ التحصیل از دانشکده
اقتصاد و مدیریت**

خوشحالم که دوره لیسانس خود را با موفقیت سپری کردم، اما ناراحت هستم، از این که دیگر اساتید خود را نمی‌بینم، فراغت به معنی خاتمه یافتن رابطه ما و مسؤولان و اساتید این مرکز علمی نخواهد بود. من قبل از ورود به این پوهنتون به این باور بودم که افغانستان یک کشور چند ملیتی است و در آن تعصبات قومی، زبانی و... زیاد می‌باشد، اما زمانی که وارد این مرکز علمی شدم، دیدم که اصلا رنگ و بوی ملیتی و تعصبات در این جا وجود ندارد، همه به هم احترام خاص قایل هستند، همین ارج‌گذاری‌ها زمینه ثبات و رشد علمی دانشجویان را فراهم کرده است. به امید روزی که افغانستان همانند این جامعه کوچک علمی در ثبات و امنیت قرار داشته باشد.

**پوهنتون خاتم النبیین (ص)
تقویت تفکر، یادگیری و
ارتقای علمی**

**ذاکر حسین صفدری
فارغ التحصیل از دانشکده
اقتصاد و مدیریت**

پوهنتون جایی است که در آن یک محصل به تقویت تفکر، یادگیری و ارتقای علمی می‌پردازد. من نیز در سال اول درسی که پا به تحصیل گذاشتم، سعی نمودم که محصل خوبی باشم تا بتوانم تحصیلم را ادامه دهم و فرد مفیدی برای جامعه خویش باشم. و این قصه به فضل خدای متعال و به کمک استادان گرامی و دلسوز محقق شد، اما باید گفت که خاتم النبیین را با اساتید مهربان و دانشمند تنها جایی یافتم که می‌توانست به نیازهای علمی ما پاسخ بگوید و بتوانیم از نعمت علمی آنها استفاده کنیم. به نظر اینجانب تمامی این دوران خاطره است. از شوخی‌های استاد گرفته تا نحوه درس دادن و حتی زمان تفریح و مباحثه با همکلاسی‌ها نیز همگی برای من به عنوان یک خاطره باقی و جاویدان خواهد ماند.

**تلاش موفقیت به همراه
دارد**

**خیال محمد زمانی
فارغ التحصیل از دانشکده
علوم سیاسی**

یکی از خاطره‌های فراموش نشدنی‌ام، در سال اول وقتی به دانشگاه آمدم و در آخر سمستر در روز اول امتحان به علت مشکلاتی به من اجازه ورود به حوزه امتحان داده نشد و من در بیرون منتظر بودم تا اینکه کسی یا استادی بیاید و به من اجازه ورود به سالن امتحان را بدهد. در همین جریان بود که یکی از هم‌صنفی‌های من که رقابت شدید با من داشت، گفت آقای خیال محمد زمانی چه مشکلی داری، بعد از برخورد با او خیلی مایوس شدم؛ تا این که استادی آمد و مرا داخل برد و امتحان دادم، چند وقت بعد نتایج امتحانات معلوم شد و نمره من به عنوان نمره اول انتخاب شد، و همین نکته باعث شد، تا خوب‌تر از گذشته درس بخوانم و بارها نمره اول بودن را تجربه کنم و این یکی از خاطره‌های جالب من در طول دوران تحصیل بود.

خاطره‌ای از یک موفقیت

**حلیمه فیاضی
فارغ التحصیل از دپارتمنت
قابلیگی**

وقتی سال اول برای اولین بار وارد پوهنتون شدم، محیط پوهنتون برایم خیلی ناآشنا بود. در اتاق زیرزمینی ثبت نام کردیم با کارمندان هم‌آشنایی نداشتیم، ولی برخورد کارمندان خیلی با متقاضیان خوب بود، به ما تذکر دادند که در ۱۵ حمل سال ۱۳۹۲ امتحان کانکور در روز جمعه برگزار می‌شود، امتحان کنکور هم برگزار شد و رسماً وارد پوهنتون شدم، روز اول پوهنتون در صنف درس آناتومی داشتیم و اساتید هم خیلی خوب بودند و با گذشت زمان امتحان ۲۰٪ شروع شد و پس از آن هم امتحان نهایی هم به خوبی گذشت در سال دوم به خاطر این که محیط پوهنتون برایم آشنا بود با شوق فراوان وارد پوهنتون شدم، بعد از گذشت چند روز از شروع درس‌ها نزدیک جشن سال تحصیلی ۱۳۹۳ بود که استاد در کلاس ما آمد و گفت که جشن سال تحصیلی نزدیک است و ما دانشجویان برتر را از بین شما انتخاب و معرفی می‌نمایم و من هیچ اطلاعی نداشتیم که چه کسانی هستند، که ناگهان استاد نام خودم را در بین همه دانشجویان کلاس برتر خواند که خیلی خوشحال شدم و واقعا اولین خاطره شیرین زندگی‌ام در پوهنتون بود.

زندگی هم‌هاش خاطره است

سارا رسولی
فارغ التحصیل از دپارتمنت
قابلگی

زندگی سراسر خاطره است، ولی برخی خاطره‌ها هیچ‌گاه از ذهن انسان خارج نمی‌شود. یکی از خاطره‌های خوش زندگی من در دوران تحصیل این بود که هیچ فکر نمی‌کردم که روزی به پوهنتون بیایم، ولی یکباره تمامی مشکلات رفع شد و به پوهنتون آمدم. من که درس‌های خود را به زبان پشتو خوانده بودم و اصلاً با زبان دری آشنا نبودم. روز اول که به کلاس درس وارد شدم و استاد درس را شروع کرد، به دلیل اینکه زبان بلد نبودم اصلاً متوجه نمی‌شدم که چه می‌گویند؟ این مشکل به قدری برایم سخت تمام شد که یک دفعه تصمیم گرفتم تحصیل را رها کنم. اما به دلیل علاقه‌ام به درس مقاومت کردم و کم‌کم درس‌ها را می‌فهمیدم و طولی نکشید که تمام دروس خود را می‌فهمیدم و از این پس خیلی خوشحالم که توانستم از اساتید توانمند بهره علمی ببرم. در این مدت تحصیل، هم از اساتید و هم از هم‌صنفی‌هایم و هم‌چنین از محیط علمی پوهنتون خاطره‌ها دارم. فقط می‌توانم بگویم که همه اساتید به سلامت باشند.

خاطره‌ای از تمام خوبی‌ها

زهره اسلامی
فارغ التحصیل از دانشکده
علوم سیاسی

بهترین اتفاق در زندگی من، انتخاب دانشگاه خاتم النبیین (ص) به عنوان محل تحصیل می‌باشد. و از آن بهتر آشنایی با همه استادان از ریاست دانشگاه تا استادانی که در مدت ۴ سال تحصیل با آنها آشنا شدم، می‌باشد. و آموختن بسیاری از نکات مهم زندگی که در زندگی شخصی خود پیاده کردم و الگو قرار دادن همه آنچه که آموختم در زندگی شخصی خودم و خاطرات زندگی و هشت سمستر که گذشت. با تشکر فراوان از دانشگاه و همه استادان بزرگواری که این فرصت را برایم مهیا کرد.

خاطره‌ای از یک توصیه اخلاقی

ریحانه فاطن
فارغ التحصیل از دانشکده
اقتصاد و مدیریت

من به عنوان یکی از دانشجویان دانشکده اقتصاد که مدت چهار سال در این دانشگاه درس خواندم. به این نتیجه رسیدم که در این مرکز علمی آموزش همراه با تربیت است و مسایل اسلامی خیلی مورد توجه اساتید و مدیریت آن قرار دارد. تأکیدات مکرر اساتید و ریاست به امر حجاب یکی از خاطره‌های خیلی خوبی است که به یاد دارم. زیرا این یک امر اسلامی و وظیفه دینی هر فرد مسلمان است و من به عنوان یک دختر مسلمان از این دانشگاه متشکرم که همیشه به این موضوع اهمیت می‌دادند.

پایان یافتن دوره تحصیلی به معنی جدایی ما نیست!

شیرالله سادات
 فارغ التحصیل از دانشکده
 اقتصاد و مدیریت

خوشحال و مسرور هستم که در آستانه جشن فارغ التحصیلی قرار داریم و اما از سوی دیگر، ناراحت هستم زیرا تا زمانی که در دانشگاه بودم هر روز کسانی را ملاقات می‌کردم که تمام وقت خود را در راستای خدمت به مردم این کشور رنجیده صرف می‌کردند و تا پاسی از شب به تلاش‌های خستگی‌ناپذیر خود در راستای خدمت به جامعه که مهم‌ترین قشر آن را جوانان (آینده‌سازان کشور) تشکیل می‌داد، صرف می‌کردند و همچون باغبانی بودند که گل‌های زیبایی را پرورش می‌دهند. چشمانمان را به نور علم روشن می‌نمودند و هم‌چنین با رفتارهای صحیح خود الگویی بودند برای نسل‌های آینده تا راه آنان را ادامه دهیم و همچنان قدردان زحمات بی‌دریغ آنان باشیم. جا دارد در اینجا از تمامی اساتید محترم خود سپاس‌گذاری نمایم که همچون شمع فروزانی به محفل خود روشنایی بخشیدند. این نکته را یادآور می‌شوم که پایان یافتن دوره تحصیلی به معنی جدایی ما نیست، بلکه ما هم باید با هدف خدمت به کشور و هم‌نوعان خود در هر جا که هستیم راه آنان را ادامه دهیم.

تمام دوران تحصیل در پوهنتون خوشنام خاطره است

شاه رضا شهزاد ناصری

فارغ التحصیل از دانشکده حقوق پوهنتون خاتم النبیین (ص) در میان تمامی پوهنتون‌های کشور در جایگاه خاص قرار دارد و در سطح کشور دومین پوهنتون برتر از لحاظ ظرفیت، کیفیت درسی و هم‌چنین دارای کتابخانه مجهز و کارمندان لایق و شایسته می‌باشد که واقعا مصدر خدمت در جامعه است. پوهنتون خاتم النبیین (ص) از هر لحاظ در سطح کشور از والاترین جایگاه برخوردار می‌باشد، چنانچه تأسیس پوهنتون خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی برای تشنه‌گان علم و دانش و مردم شریف غزنی زمینه ادامه تحصیل را فراهم نمود و خاطراتی که در مدت این چهار سال داشتیم، واقعا فراموش نشدنی است از جمله رفتار استادان با محصلان و هم‌چنین رفتار مسؤولان ادارات این پوهنتون با محصلان واقعا یک خاطره شیرین و خوب است که هرگز فراموش نخواهد شد. جا دارد که از رئیس این پوهنتون و همه اساتید مهربان و دلسوز کمال سپاس و قدردانی را نمایم.

امید پس از ناامیدی

سید ذکریا موسوی
 فارغ التحصیل از دانشکده
 اقتصاد و مدیریت

تا سال ۱۳۹۲ در پوهنتون هرات دانشکده اقتصاد محصل بودم، در پایان ترم چهارم بودم که بیمار شدم به عملیات منجر گردید و یک مضمون شانس داشتم و استاد در بین ۸۰ نفر که شانس دوم شده بود فقط سه نفر را در شانس سوم روان کرد که یکی از آنها من بودم که به دوستانم گفته بود که اگر این پسر به پای من نیفتد به این شخص نمره نمی‌دهم و من در پاسخش گفتم، اگر سند دکتری هم بدهید هرگز چنین کاری نخواهم کرد، این رویه استاد باعث شد که می‌خواستم تحصیل را به کلی ترک کنم، ولی باز هم به خاطر نصیحت‌های پدر و مادر که بی‌نهایت زحمت مرا متحمل شدند، مرا وادار کرد که در پوهنتون خاتم النبیین ثبت نام نمایم و در اینجا خیلی با سردی می‌آمدم با روح خسته و فکر پریشان. ولی وقتی محصل این پوهنتون شدم دیدم که خیلی فضای صمیمی و خوبی است و به محصل احترام می‌گذارند و تمام اساتید مرا تشویق می‌کردند و با سخنان بسیار منطقی و دلسوزانه توانستند به من انگیزه بدهند که دوباره تصمیم بگیرم که درس بخوانم و امروز این موفقیت را مدیون زحمات اساتید محترم می‌باشم که مرا تشویق نمودند که تحصیلات خویش را به پایان برسانم.

خاطره‌ای از یک درک

عزیزه حسین زاده

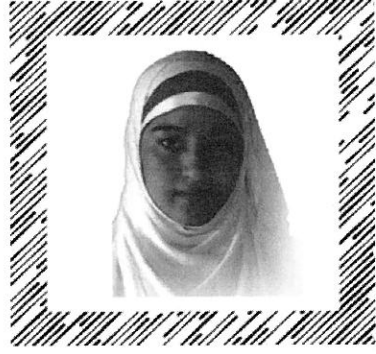
فارغ التحصیل از دیپارتمنت قابلیت‌های زمانی که من در کانکور دولتی موفق شدم، زیاد خوشحال نبودم، اما با اصرار پدر بزرگوارم راضی شدم تا به پوهنتون خاتم النبیین بیایم. وقتی در اینجا آمدم بهترین رشته مناسب برای یک زن همین رشته قابلیت‌های بود. تنها نگرانی‌ام این بود که پدرم با حقوق ناچیزی که از دولت می‌گیرد، اما نتواند هزینه تحصیل مرا بدهد؛ اما پدرم از من حمایت کرد و من را ثبت نام کرد و در طول این سال‌ها حامی دلسوز من بود تا بتوانم مادر مهربان و زحمت‌کش خود را درک کنم. زمانی که نعمت مادر بودن را فهمیدم و درک کردم که مادر چه نعمت بزرگی است. از این جهت، از پوهنتون خاتم النبیین، و پدر بزرگوارم که این زمینه را برایم فراهم ساخت بسیار سپاسگذارم. زیرا من درس را بسیار به سختی و مشکلات در دوران مکتب به پایان رسانیده بودم و از منطقه ما کسی حاضر نبود که دختر خود را برای تحصیل به دانشگاه دور دست بفرستد، اما پدر مهربانم مرا از این نعمت بزرگ بهره‌مند ساخت. و اکنون تمام مردم منطقه و خانواده‌ام به من افتخار می‌کنند.

خاطره‌ای از مهربانی‌های اساتید

عزیز الله احمدی

فارغ التحصیل از دانشکده فقه و حقوق همه خاطراتی که من از این دانشگاه دارم به یادماندنی هستند، اما به یادماندنی‌ترین خاطره‌ام این است که وقتی من وارد اینجا شدم با اساتیدی مواجه شدم که سراسر وجودشان اخلاص و صداقت بود، اساتیدی که علاوه بر تدریس خوب، رهنمودها و نوازش‌های فکری، علمی و اخلاقی‌شان مسیر زندگی‌ام را روشن ساخت و جا دارد که از همه اساتید این دانشگاه تشکر نمایم.

خاطره‌ای از سؤال استاد

شیلا یعقوبی

فارغ التحصیل از دیپارتمنت قابلیت‌های خاطرات شیرین در مدت چهار سال تحصیل در این پوهنتون زیاد می‌باشد. اما یکی از بهترین خاطراتم در مضمون روش تدریس این بود که قبلاً استادم تذکر داده بود که امتحان شفاهی از دانشجویان گرفته می‌شود که در آن روز به علت وجود مشکلات که برای من پیش آمد، متأسفانه نتوانستم درس‌هایم را همان روز مرور نمایم و اضطراب و نگرانی داشتم که استاد از من سؤال نکند. هنگامی که استاد وارد صنف شد، پیش از آغاز درس از دو هم‌صنفی‌ام سؤال کرد و من خوشحال شدم که از من سؤالی نپرسید، در همان حالت خوشی که به من رخ داده بود، یک باره چشمان استاد به من افتاد و گفت شما جواب بدهید؟

با وجودی که می‌دانستم درس‌هایم را درست مرور نکرده بودم، اما خوشبختانه به سؤال‌های استادم پاسخ صحیح دادم و نمره مثبت گرفتم و بسیار خوشحال شدم و این بود یکی از خاطرات شیرینم در دوران تحصیل.

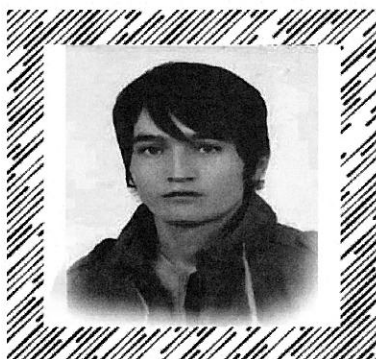
هر روز بهتر از دیروز
 فوزیه کاکر
 فارغ التحصیل از دانشکده علوم سیاسی
 در طول چهار سال که گذشت سال اول برایم بسیار مشکل بود، چون درس را نمی‌توانستم به آسانی بفهمم، اما سال دوم برایم بهتر از سال اول و سال سوم بهتر از سال دوم بود، اما سال چهارم درس‌ها برایم بسیار آسان و دلچسب شده و از تمامی استادان رضایت کامل دارم، از ایزد متعال برای همه استادان صحت و عافیت استدعا دارم که با ما همیشه رویه نیک و دوستانه داشتند. به راستی در این مرکز فهمیدم که آموزش در کنار تربیت حضور دارد و مطابق شعارش عمل می‌کند.

خاطره‌ای از تحصیل در مرکز علمی بدون تعصب
 فضل الرحمن مایل
 فارغ التحصیل از دانشکده اقتصاد و مدیریت
 زندگی انسان‌ها توأم با خاطرات شیرین و گاه خاطرات تلخ است، بنده طی چهار سال تحصیل در دانشگاه خاتم النبیین (ص) خاطرات زیادی دارم و در این قسمت می‌خواهم یکی از بهترین خاطرات خود را برای شما بنویسم. در سال ۱۳۹۲ زمانی که در آزمون کانکور شرکت کردم و در رشته دلبخواه خود (اقتصاد) موفق شدم، بسیار خوشحال بودم؛ ولی از کیفیت درس، امکانات تحصیلی و... دلهره داشتم. اما زمانی که وارد اولین سمسטר تحصیلی شدم با دیدن اساتید مهربان، مستعد و متخصص در همه رشته‌ها و امکانات بهتر تحصیلی (کتابخانه مجهز، فضای آکادمیک عالی و اینترنت) تمامی دلهره‌هایم رفع شده و مهم‌تر از همه چیزی که این نهاد تحصیلی را به بلندای موفقیت و کامیابی رسانیده بود، نبود تعصبات قومی، زبانی و... می‌باشد که این مسأله باعث شد تا یکی از بهترین خاطرات دوره تحصیلی‌ام باشد. به امید موفقیت‌های هر چه بیش‌تر این نهاد تحصیلی و سربلندی افغانستان عزیز!

خاطره‌ای از یک رفتار نیک
 غوث الدین صالحی
 فارغ التحصیل از دانشکده اقتصاد و مدیریت
 ضمن تشکر و قدردانی از مسؤولان این دانشگاه که فرصت علمی را برای ما به وجود آورده که در این راستا زحمات و تکالیف زیادی را متحمل شده‌اند. دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی یگانه مرکز علمی است که با درک مشکلات تحصیلی شهروندان ولایت غزنی توانسته است این مسؤولیت خطیر را به خوبی عهده‌دار بوده. بعد از گذشت چهار سال تحصیلی باید یادآور شد که ما با برخورد و رفتار نیک اساتید، کارمندان و مسؤولان این دانشگاه رویه رو شدیم و در پایان باید بگوییم که در این دانشگاه به جز خاطره خوش چیز دیگری نداریم.

خاطره‌ای از کیفیت درس اساتید

محمدعلی رحیمی
 فارغ التحصیل از دانشکده علوم سیاسی

در جریان چهار سال تحصیلی، خاطرات نسبتاً خوبی از پوهنتون، اساتید تمامی پرسنل اداری و محصلان دارم. به طور مثال روش و کیفیت درسی خوب و شیوه برخوردی مناسب با دانشجویان قابل ملاحظه بوده است.

یک خاطره از یک انضباط

محمدحسین یوسفی
 فارغ التحصیل از دانشکده علوم سیاسی

مدت چهار سال در پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی تحصیل می‌کنم که در این مدت همه روزه که در درس حاضر می‌شدم با یک نظم و انضباط که در این پوهنتون است روبه رو می‌شدم، برخورد سالم و دلسوزانه از طرف استادان دلسوز و توانای پوهنتون خاتم النبیین را شاهد بودم.

خاطره‌ای از نصیحت یک استاد

محمدحامد محسنی
 فارغ التحصیل از دانشکده اقتصاد و مدیریت

مدت چهار سال در پوهنتون خاتم النبیین (ص) که تحصیل نمودم، خاطرات زیادی از پوهنتون دارم به طور مثال: برخورد دوستانه و صمیمانه مسؤولان و استادان که در برابر آموزش محصلان اصلاحات زیادی در وجود محصلان ایجاد کردند. به خصوص در وجود خودم که من را به آرزویم رساند. یکی از خاطرات بسیار خوب و آموزنده این بود که یک روز استاد می‌گفت: این مهم نیست که از پوهنتون دکتر یا کارشناس اقتصادی و هر رشته دیگر فارغ التحصیل شوید؛ مهم این است که از پوهنتون انسان شایسته‌ای بیرون آید تا جامعه ما اصلاح شود. این یکی از خاطرات بسیار خوب و فراموش نشدنی برایم بود.

موفقیت انسان نهفته در تصمیم گیری اوست

میرزا حسین نیکزاد فارغ التحصیل از دانشکده اقتصاد و مدیریت

بعد از فراغت از کلاس دوازدهم آرزو هر شخص به خصوص طبقه جوان ادامه تحصیل است، بنده نیز چنین آرزویی را داشتم و این آرمان به گونه ای بود که باید در کنار پدر و مادرم ادامه تحصیل دهم. اما روزگار و وضعیت نامناسب اقتصادی، این آرمان و آرزو را نزدیک بود که از من بگیرد؛ اما با ایجاد دانشگاه خاتم النبیین (ص) در ولایت غزنی باستان، بارقه امید در من به وجود آمد، انگیزه های جدیدی برایم خلق گردید، و به این آرمان که غیرممکن و یا شبیه یک رؤیا بود، نایل گردیدم؛ و در واقع این رویایی که رسیدن به آن سخت بود، به خاطر زحمات شبانه روزی مسؤولان دانشگاه خاتم النبیین (ص) به واقعیت تبدیل شد. و از همین جا کمر همت بستم و تصمیم جدی و قاطع گرفتم که باید تحصیل در کنار پدر و مادرم را در همین جا آغاز نمایم، هر چند آسان نبود؛ ولی با تحمل مشکلات و سختی ها و با توکل بر خداوند متعال و تشویق والدین مهربان و دلسوزم، توانستم به این آرزو که شبیه یک رویا بود، برسم امسال سال آخر تحصیل من است و از این میدان موفق بدر آمدم.

و در خاتمه آنچه قابل یادآوری است، این است که برخورد مناسب و دلسوزانه اساتید بزرگوار، برایم جاویدانه خواهد بود و هیچ گاه فراموشم نخواهد شد؛ و به امید آن روز که بتوانم دینم را با ابراز قدردانی و تشکر از رهنمودهای دلسوزانه شان ادا نمایم.

است، ظواهر ایمان را مراعات کنید و باطن آن را از خدا بخواهید. به خدا عرض کنید که معرفت اش را نصیب شما کند، از بیست و چهار ساعت حداقل یک ساعت اش را برای خدا بگذارید با او به راز و نیاز بپردازید، ببینید چقدر لذت دارد، لذت ابدی! در دوران تحصیل تمسک به او کن تا دستت را رها نکنند، تا این مقطع تحصیلی را توأم با سعادت به پایان رسانید، مخصوصا در دل شب که دیگران خواب اند تو برخیز، با او راز و نیاز کن چون نگهدارنده رازهاست، آن گاه است که زندگی معنا می گیرد. روش سراسر خواب، خوردن، کار و تفریح در زندگی بی معناست، به استثنای شگرد توأم با معرفت و یاد الهی ...

خاطره ای از راهنمایی های استاد به سمت خدا

محمد کاظم سروری فارغ التحصیل دانشکده فقه و حقوق

قبل از آنکه خاطره خود را برای شما بازگو کنم، اغلب مواقع، از خود می پرسم که ارمغان الهی را که کلبه تاریک مرا با نور ایمان و علم منور گردانید، چگونه سپاس گویم؟ یادم می آید، زمانی که زلیخا بینایی چشم اش را به اذن پروردگار به دست آورد، از حضرت یوسف (ع) پرسید؛ چگونه شکر خدا را به جا آورد؟ حضرت فرمودند: با یک سجده!؟

خوب، خاطرات زیاد است، ولی تعریف من از دوست این است که او با من رابطه سببیت داشته باشد. با این توضیح که از وجود او، من به جوینار علم و دانایی، چشمه معرفت، دریایی عرفان و بوستان فرهیختگی برسم، یکی از دوستانم با این ویژگی ها، در دانشگاه خاتم النبیین است. من خاطره دانش و سعادت ابدی را از این کانون دارم. گذشته از خاطرات دیگر، یکی از خاطرات که خیلی با ذهنم عجین شده است، جملاتی است که یکی از اساتید ما در مقدمه درس، به ما دیکته می کرد. استاد ما می فرمود: سعی کنید با خدا ارتباط داشته باشید، بدون خدا زندگی بی معنا

**کمک به بیماران بهترین
خاطرات زندگی است**

**راحله رمزی
فارغ التحصیل دپارتمنت
قابلیگی**

از اساتید پوهنتون خاتم النبیین (ص) تشکر و قدردانی می‌نمایم، که پل ارتباطی شدند؛ بین من و مادران، تا بتوانم به شفاخانه‌ها و درمانگاه‌ها رفته و به مردم شهر خود به خصوص بانوان خدمت نمایم. از اینکه می‌توانم به مشکلات و دردهای آنان گوش داده و تا جایی که توان دارم به آنها کمک کرده و آنها را بهتر درک کنم. بسیار احساس آرامش می‌کنم و خوشحالم که می‌توانم به هموطنان خویش خدمت نمایم.

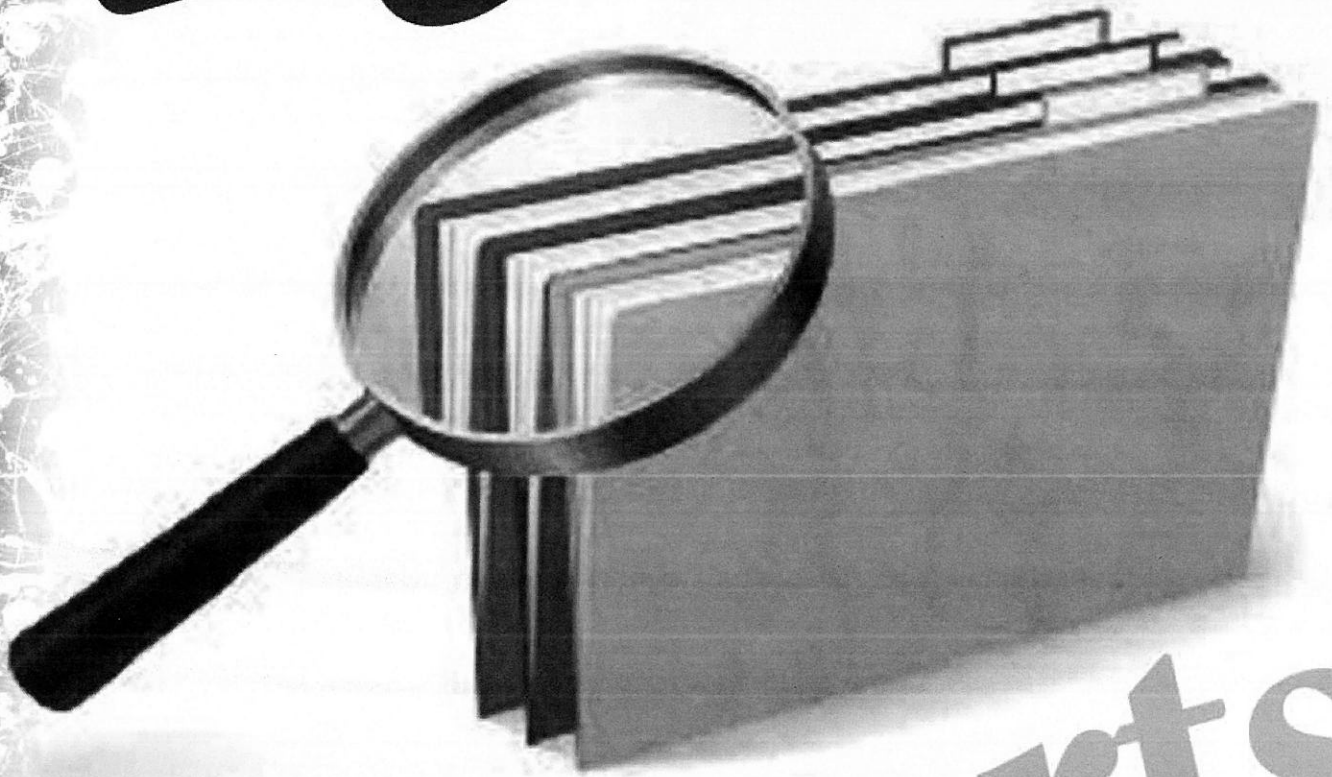
**خاطره‌ای از یک انفجار و
آرامش استاد**

**نیلوفر یعقوبی
فارغ التحصیل دپارتمنت
قابلیگی**

مثل هر شخصی آرزویم ورود به پوهنتون و فراگرفتن دروس بود و آرزوی یک فرد مؤثر در جامعه را در سر می‌پروراندم. بالاخره به فضل خداوند بزرگ به آرزویم رسیدم و با راه یافتن به پوهنتون، توانستم با اساتید بزرگ و مهربان و هم کلاسی‌های عزیزم و مادران غم‌دیده شهرم آشنا شوم و چیزهای زیادی را از آنها آموختم. در چند روزی که اوضاع شهر چندان خوب نبود با وجود آن همه دانشجویان با ترس در کلاس درس حاضر می‌شدند. استاد بسیار کوشش می‌کرد که فکر همه را جمع کند و زمانی که فکر همه دانشجویان به طرف درس بود، ناگهان صدای وحشتناکی شنیده شد و همه از جای خود پریدند. استاد مهربان برای اینکه به دانشجویان دل‌داری بدهد همواره می‌گفت نترسید شوخی است و با گفتن شوخی است، لبخندی بر لبان همه می‌شگفت و همه اندکی احساس آرامش می‌کردند. انسان باید همواره کوشش نماید و به هیچ چیزی اجازه ندهد تا وی را از کوشش باز دارد.

Memories

گزارش‌ها

Reports

همراه با کاروان علم برای ترقی کشور

امضای تفاهم نامه های همکاری میان دانشگاه خاتم النبیین و دانشگاه های علوم پزشکی گناباد و دانشگاه بیرجند گام دیگری است که با همت ریاست محترم دانشگاه خاتم النبیین جناب دکتر سجادی و همکاران این مرکز علمی انجام یافت. امضای این تفاهم نامه ها گام

ارزشمند و حرکت پرثمر و بنیادین در مسیر اعتلای علمی کشور و تثبیت جایگاه افغانستان در تولید علم جهانی است.

این تفاهم نامه ها با حضور جناب دکتر عبدالقیوم سجادی رئیس دانشگاه خاتم النبیین (ص) دکتر موسوی معاونت علمی - تدریسی، دکتر حبیبی رئیس شعبه غزنی، آمریت بورد ماستری جناب دکتر بینش و رئیس و مدیران ارشد این دانشگاه ها به منظور همکاری های علمی، تبادل اساتید، برگزاری دوره های آموزشی و برگزاری سمینارهای علمی به امضاء رسید.

ونیز در نشست هم اندیشی پژوهشگران افغانستان به میزبانی دانشگاه خاتم النبیین (ص)

و پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در قم، تفاهم نامه همکاری میان این دو نهاد علمی با هدف توسعه همکاری پژوهشی و بین المللی میان این دو نهاد، بهره مندی متقابل از ظرفیت و امکانات یک دیگر، توسعه ارتباط میان پژوهشگران اعضای هیئت علمی هر دو نهاد به امضاء رسید.

همچنین نشست هم اندیشی که با حضور مسئولین و دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس تهران برگزار گردید توافق صورت گرفت که دانشجویان را که دانشگاه خاتم النبیین (ص) افغانستان به این دانشگاه معرفی کنند می توانند در تمام رشته های تحصیلی با ۵۰٪ تخفیف ثبت نام و تحصیلات خود را ادامه دهند، این نشیت به منظور ایجاد انگیزه و نشاط علمی برای جوانان کشور برای ترویج ضرورت دانش اندوزی در کشور صورت گرفته است.

قابل یادآوری است که دانشگاه خاتم النبیین تا هنوز با دانشگاه های یونیورسیتاس اندونزی، علوم پزشکی (طبی) بیرجند، پردیس فارابی تهران، دانشگاه کاشان، دانشگاه اهل بیت، دانشگاه مذاهب، تفاهم نامه های همکاری علمی امضاء نموده است.

تربیت مدرس

بیرجند و خاتم

پژوهشگاه و خاتم

کتابداری و خاتم

علوم پزشکی بیرجند

ششمین جشنواره آغاز سال تحصیلی ۹۶ و تجلیل از دانشجویان برتر سال ۹۵ شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین

شورای ولایتی غزنی، مولوی محمد اسماعیل روحانی رئیس شورای سرتاسری علمای غزنی، آقای اصغری رئیس علمای شیعه، داکتر فایض مسئول BDN، مسئولین امنیتی، اساتید شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین، اصحاب رسانه های غزنی و دانشجویان و اولیای آنها در ساختمان شماره ۲ این پوهنتون و با برنامه های متنوع برگزار گردید.

بخش اول: با تلاوت آیات نوربخش وحی و پخش سرود ملی کشور، اولین سخنران محفل ریاست شعبه غزنی جناب دکتر حبیبی بود که ضمن خوش آمد گویی به حضار به نکات مهم زیر اشاره نمود:

۱. کشورهای مدرن و کشورهای در حال توسعه ی جهان امروز به شدت بدنبال پیشرفت در عرصه های مختلف در سطح ملی و بین المللی هستند؛ اطلاعاتی مفید و مهمی را در مورد رتبه بندی دانشگاههای جهان از نظر اعتبار علمی جهانی ارائه داد و گفت:

امروز بیش از ۲۵ روش متفاوت

رتبه بندی دانشگاه ها در سطح ملی و بین المللی ارایه شده است که از آن جمله می توان معیار رتبه بندی را نشریه آموزش عالی تایمز لندن، روش رتبه بندی دانشگاهی شانگهای چین، مرکز تحقیقات ملی اسپانیا، یو اس نیوز امریکا و نظام رتبه بندی سازمان کنفرانس اسلامی را نام برد که در رنکینگ رتبه بندی یو اس نیوز امریکا در سال ۲۰۱۷ هزار دانشگاه برتر دنیا مورد ارزیابی قرار گرفت که دانشگاه هاروارد امریکا در رتبه اول جهانی، دانشگاه استنفورد امریکا رتبه دوم، انستیتوت فناوری ماساچوست امریکا رتبه سوم، دانشگاه کامبریج انگلستان رتبه چهارم، دانشگاه آکسفورد انگلیستان رتبه پنجم، دانشگاه های برتر جهان قرار گرفتند.

در میان کشورهای آسیایی سه دانشگاه رتبه برتر را از آن خود کرده اند، دانشگاه توکیو رتبه ۴۴ جهانی ورتبه اول آسیا، دانشگاه ملی سنگاپور رتبه ۵۰ جهانی و دوم آسیا، دانشگاه پکنینگ چین

در بیست و هفتمین روز از بهار طبیعت، دانشگاه خاتم النبیین شعبه غزنی، ششمین جشنواره آغاز سال تحصیلی ۹۶ و تجلیل از دانشجویان برتر سال ۹۵ خود را برگزار نمود. این محفل، با شکوه هر چه تمامتر و با حضور ریاست شعبه غزنی جناب دکتر حبیبی، انجنیرعبدالکریم متین والی غزنی، پوهندوی محمدبایر درمل ریاست پوهنتون غزنی، آقای دانش ریاست پوهنتون تخنیکي انجینری غزنی، آقای عابد ریاست معارف، آقای سروری و فاطمه رحیمی وکلای

فاطمه رحیمی یکی از وکلای شوراى ولایتى نیز پوهنتون خاتم النبیین را در بخش منابع انسانی از برجسته ترین پوهنتون کشور گفت واز مسئولین این پوهنتون نسبت به راه اندازى این مرکز علمى سپاسگزارى نمود.

مولوى محمد اسماعیل روحانى رئیس شوراى سرتاسرى علمای غزنى نیز در این محفل به ارزش علم اشاره کرده و خاتم النبیین را یکی از مزاکر خوب علمى کشور در راستای خدمات تحصیلات عالی به جوانان و علم دوستان این ولایت دانست.

بخش دوم: اهدای لوح تقدیر و تجلیل از برترین ها بود. در این برنامه، لوح تحسین به دانشجویان برتر سال تحصیلى ۱۳۹۵، دانشجویان برتر کانکور ۱۳۹۶ و دبیلیم فراغت دانشجویان که در سال تحصیلى ۱۳۹۴ فارغ شده بودند با حضور مقام ولایت و بزرگان دولتی و غیر دولتی اهدا گردید.

برنامه با دعای مولوی قریشی یکی از استادان ثقافت اسلامى این شعبه پایان یافت.

معرفى نموده است.

۳. در بخش دیگر از سخنان خود به سطح کیفى اساتید کدرى مشغول در این مرکز علمى اشاره نمود و تاکید کرد که پوهنتون خاتم النبیین با بهترین کدرى علمى با درجه دکترى و ماسترى، کیفیت بالای آموزشى و پژوهشى در خدمت دانشجویان عزیز مى باشد که مهارت کافى در عرصه های آموزشى و پژوهشى دارند.

۴. دکتر حبیبى در بخش دیگر از سخنان خود به مزایا و امکانات این مرکز علمى اشاره نمود و گفت: تلاش شده که آموزش در این مرکز با صنوف مجزای دختر و پسر برگزار مى شود و گروههای نیمه روزى و مولوى صاحب ها و روحانیون با تخفیف قابل ملاحظه اى مشغول تحصیل هستند.

یکی از سخنرانان برنامه انجینر عبدالکریم متین بود که از مسئولین پوهنتون خاتم النبیین سپاس و قدردانى نمود که این فرصت را برای جوانان در این ولایت فراهم کرده است وى گفت دراین مرکز علمى از همه جای آن علم مى بارد.

رتبه ۵۳ جهانی و سوم آسیا را دارند. اما در جمع کشورهای منطقه، کشور ترکیه به لحاظ تعداد دانشگاه های برتر رتبه اول، ایران رتبه دوم و عربستان رتبه سوم را دارند، که از لحاظ مقاله ISI ترکیه رتبه اول، ایران رتبه دوم و مصر رتبه سوم می باشد.

در میان فهرست یک هزار دانشگاه جهان، نامى از دانشگاه های افغانستان وجود ندارد، در حال که دانشگاه کابل در کنار دانشگاه های توکیو ژاپن، پکینگ چین و تهران جزء چهار دانشگاه برتر آسیا بود که در سال ۱۳۱۱ تاسیس گردید.

۲. نکته مهم دیگر ریاست شعبه غزنى مربوط به بحث تضمین کیفیت وزارت تحصیلات بود. ایشان در بخشی از سخنانش اضافه نمود که وزارت تحصیلات عالی در برنامه اعتباردهی و تضمین کیفیت در سال گذشته میان دانشگاههای کشور را آغاز نموده که در سال ۹۵ از سوی این وزارت پوهنتون خاتم النبیین در میان دانشگاه های خصوصى به عنوان رتبه دوم بعد از دانشگاه امریکایی افغانستان

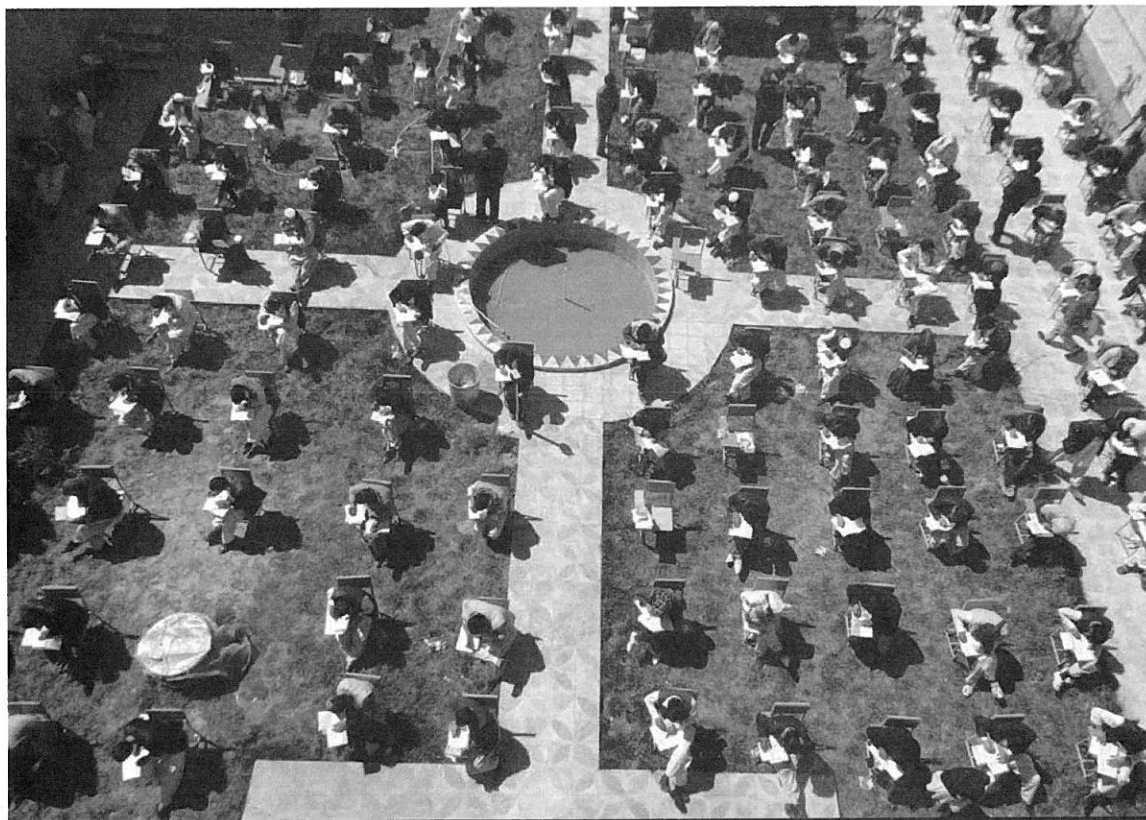
امتحان کانکور سال تحصیلی ۹۶ شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین (ص)

جمعه ۱۱ حمل ۱۳۹۶، امتحان کانکور ورودی سال تحصیلی ۱۳۹۶ پوهنتون خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی هم زمان با آغازین روزهای بهار طبیعت، در فضایی آکنده از شور و شوق جوانان جویای دانش و معرفت برگزار گردید. برنامه با تلاوت آیات نوربخش وحی آغاز و سپس همه به احترام پخش سرود ملی قیام نمودند، در ادامه دکتر حسین حبیبی ریاست شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین، ضمن خوش آمد گویی به میهمانان و داوطلبان کانکور، یادآور شد پوهنتون خاتم النبیین (ص) در سال ۱۳۹۵ از سوی وزارت تحصیلات عالی در میان پوهنتون ها و مؤسسات خصوصی، رتبه دوم را پس از پوهنتون آمریکایی کسب نمود که در واقع رتبه اول در میان مراکز علمی خصوصی کشور محسوب می گردد.

داکتر حبیبی در ادامه امتیازات مادی و معنوی این پوهنتون را برشمرد و گفت خاتم النبیین (ص) پرچمدار اخوت اسلامی میان مذاهب و اقوام کشور می باشد. وی هم چنین سویه بالای علمی اساتید در سطح دکتری و ماستری، وجود کتابخانه غنی، آزمایشگاه های مدرن، شفاخانه کدری، اعزام بورسیه به خارج، شبکه اینترنتی سیب (جهت سهولت در انتخاب مضامین درسی، امتحانات و...) و سیستم پیشرفته کریدتی را از جمله مزایای پوهنتون خاتم النبیین (ص) دانست که در راستای تحقق شعار تعهد و تخصص به دست آمده است.

سخنران بعدی این محفل جناب نورزی معاون علمی-تدریسی پوهنتون غزنی بود که خطاب به داوطلبان کانکور گفت شما بهترین پوهنتون را برای تحصیل انتخاب نموده اید؛ زیرا اخلاق و تعهد دینی را در کنار معیارهای عصری یکجا جمع نموده است.

در ادامه صندوق سؤالات کانکور در حضور ناظران وزارت تحصیلات عالی، معاون علمی-تدریسی و اساتید پوهنتون غزنی، اساتید پوهنتون خاتم النبیین (ص) و دو تن از دانشجویان ذکور و اناث به نمایندگی از داوطلبان کانکور، بازگشایی و در میان داوطلبان توزیع گردید.

سمینار علمی وحدت جهان اسلام فرصت ها و چالشها

چهارشنبه ۲۵ قوس ۱۳۹۵ دانشکده علوم سیاسی شعبه غزنی سمینار علمی وحدت جهان اسلام فرصت ها و چالشها را با حضور مسئولین، اساتید عبدالکریم متین والی غزنی، خیال محمد حسینی مشاور ریاست جمهوری، داکتر صبغت الله مشاور ارگانهای محلی، عبدالخالق اکبری رئیس شورای ولایتی غزنی وکلای شورای ولایتی غزنی، آقای اصغری رئیس شورای علمای غزنی و آقای معتمدی امام جمعه غزنی، تعدادی از علمای غزنی و دانشجویان در سالون اجتماعات کتابخانه برگزار گردید. محفل با تلاوت آیات قرآن آغاز، سپس همه به احترام سرود ملی قیام نمودند، اولین سخنران سمینار حاجی محمد رحیمی رئیس دانشکده علوم سیاسی بود؛ وی ضمن تقدیر و خوش آمدگویی از حضور مهمانان گفت؛ پوهنتون خاتم النبیین با محور قرار دادن آموزش در کنار پژوهش، این گونه سمینارها را برگزار می کند، یقیناً این گونه سمینارها سبب رشد و ترقی دانشجویان می شود.

یکی از سخنرانان سمینار عبدالکریم متین والی ولایت غزنی بود، وی گفت: آنچه در جهان اسلام می تواند کاربرد داشته باشد، اخلاق نیکو و رحمت پیامبر است. اخلاق نیک می تواند کل جهان اسلام و افغانستان را از مشکلات موجود نجات بدهد، پیامبر با همین اخلاق نیکو توانست اسلام را در جغرافیای وسیع توسعه بخشیده

هستند که جهان اسلام را پارچه پارچه ساخته است. جهان اسلام اگر می خواهد به پیشرفت، انکشاف و توسعه برسد، باید از سیره نبوی الگو بگیرد.

یکی از سخنان دیگر محفل، استاد اصغری رئیس شورای علمای غزنی بود، وی وظیفه علما را سنگین دانست و گفت: باید هوشیارانه عمل کرد و تفسیر درست از آیات و سنت پیامبر ارائه داد، عصر پیامبر عصر طلایی برای مسلمین بود، باید این عصر را الگو قرار دهیم.

آقای اکبری رئیس شورای ولایتی غزنی نیز سمینار علمی وحدت جهان اسلام را مهم دانست و گفت: علما، متخصصین، استادان دانشگاه ها روی این موضوع باید علمی بحث نمایند، وکلای شورای ولایتی غزنی به عنوان پل ارتباطی بین ملت و دولت از هر گونه همکاری دریغ نخواهد کرد. وی در پایان از مسئولین پوهنتون خاتم النبیین برای خدمات تحصیلات عالی در کشور و این گونه سمینارها تقدیر و تشکر کرد. در پایان محفل با دعائی مولوی قریشی استاد ثقافت اسلامی این شعبه غزنی خاتمه یافت.

و پیروان زیادی را تربیت نماید. اگر مسلمانان به خصوص مردم افغانستان صرفاً اخلاق پیامبر، رحم و مهربانی پیامبر را الگو قرار بدهد. بسیاری از چالشها حل می شود، زیرا اخلاق پیامبر و رحم حضرت توانست از انسانهای پراکنده امت واحد بسازد، اخلاق پیامبر می تواند اختلاف و تفرقه را از بین ببرد. لذا از پوهنتون خاتم النبیین و مدیریت این مرکز علمی تشکر می کنم که اقدام به برگزاری این گونه سمینارهای با شکوه نموده است.

یکی دیگر از سخنرانان سمینار مولوی فهم بود، وی گفت: دنیای اسلام می تواند از ارزشها، اندیشهها و سیره نبوی الگو بگیرد، به نظر من این که جهان اسلام با انبوهی از بحرانها، مشکلات و نابسامانی مواجه است به خاطر آن است که پیامبر را نشناخته، ارزشها و اندیشههای او را نشناخته است، اگر هم اندک شناخت پیدا کرده است عمل نمی کند.

یکی از نکات مهم که مورد توجه پیامبر بوده است وحدت، همدلی و کرامت انسانی است، لذا تقوی را معیار برتری قرار داده است. برتری نژادی، قومی، زبانی، مذهبی و مسایل از این دست، چیزهای

سمینار وضعیت صحت عمومی در ولایت غزنی با موضوع دیابت (دانشکده طب شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین)

این سمینار با حضور استاد حبیبی ریاست پوهنتون، ریاست دانشکده طب، اساتید و دانشجویان در سالن اجتماعات کتابخانه برگزار گردید. برنامه با تلاوت آیات روح بخش وحی آغاز شد، سپس دو تن از دانشجویان دانشکده طب هر یک و، حمیدالله مهدی زاده و آقای صاعد، مقالات شان را در باره دیابت ارائه نمودند.

سخنران اول محفل ریاست شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین استاد حسین حبیبی بود. که طی سخنان کوتاه در بخشی از برنامه تحقیق و پژوهش را از امور بنیادی و مهم هر مرکز علمی و اکادمیک دانستند. ایشان با اشاره به ویژگی های یک پوهنتون خوب؛ اهمیت دادن به کیفیت آموزش را از مهم ترین معیارهای یک مرکز اکادمیک دانسته و راه اندازی برنامه های

تحقیقاتی نظر آنچه که آمریت تحقیقات دانشکده طب انجام می دهد را برای تحقق این امر مؤثر دانستند.

سپس دکتر خانعلی محمدی، در باره دیابت گفت: تا پایان سال ۲۰۴۰ پیش بینی می شود ۶۰۰ میلیون نفر مبتلا به دیابت شناسایی شوند، در تحقیقات انجام شده در افغانستان توسط سازمان صحت جهانی تقریباً ۸٪ افراد بالای ۴۰ سال که نزدیک به دو ونیم میلیون نفر می شود در معرض خطر دیابت هستند.

سخنران پایانی سمینار داکتر عرفانی رئیس دانشکده طب بود که در باره دیابت معلومات ارائه نمود، وی بیشترین میزان شیوع دیابت را طبق آمار سازمان بهداشت جهانی در خاورمیانه به ترتیب مربوط به کشور سوریه، عربستان و اردون دانست. در کشور ایران میزان شیوع حدود ۱۰٪ در کشور پاکستان حدود ۱۱٪ در افغانستان ۸٪ در امریکا حدود ۱۰٪ اعلان شده است. در اکثر کشورها دیابت ششمین تا هشتمین عامل مرگ و میر به حساب می آید، ولی در افغانستان سومین عامل مرگ و میر در بین بیماری های صعب

العلاج دیابت می باشد. علت آن تشخیص دیر هنگام و عدم تداوی صحیح و مهم تر از همه عدم اطلاع عامه مردم از نحوه برخورد با بیماری شان است.

داکتر عرفانی رئیس دانشکده طب گفت؛ کنترل بیماری دیابت باید در سه سطح وقایوی صورت گیرد: ۱. شناسایی افراد پرخطر و انجام تست اسکرین برای همه افراد بالای ۴۵ سال و افراد پرخطر در سنین پایین تر که برای این کار بهتر است دولت مرکز صحتی در قریه جات و مراکز شهر را توظیف کند.

۲. مربوط به داکتران می شود که بیماران را شناسایی کند و برای آنان دوسیه تشکیل دهد و قند خون را براساس HbA1c کنترل کرد.

۳. وظیفه دولت و وزارت صحت عامه است که از مسافرت های درمانی جلوگیری کند تا از خروج بی معنی ارز جلوگیری شود. و برای این کار ساخت شفاخانه های تخصصی دیابت در زون های مختلف کشور و انجام کارهای فوق تخصصی برای بیماران می باشد.

قابل یاد آوری است این که آمریت تحقیقات دانشکده طب هر هفته سمینار های طبی با موضوعات مختلف مورد نیاز جامعه و مردم را به بررسی می گیرد.

عضو هیئت علمی پوهنتون خاتم النبیین ترتیب یافت.

آقای روحانی در این میزگرد تأکید نمود؛ که فعالیت‌های بانکی در کشور هنوز با بانکداری اسلامی فاصله زیادی دارد. وی گفت: گرچه تلاش‌هایی در جهت اسلامی نمودن امور بانکی صورت گرفته است، اما به این نکته اشاره نمود، که اوضاع نابسامان اقتصادی، اجتماعی و امنیتی کشور از بزرگ‌ترین چالش‌های پیش روی ایجاد و گسترش بانکداری اسلامی می‌باشد.

آقای شیرزاد نیز با ابراز تأسف از عدم آگاهی ارگان‌ها و سکتورها نسبت به عقود اسلامی، آن را موجب خسارتی بزرگ در فعالیت‌های اقتصادی کشور دانست. در ادامه، استاد فهیمی نیز دیدگاه خویش را در تفاوت جوهری میان بانکداری اسلامی و ربوی بیان نمود که در بانکداری ربوی وقتی پول از مشتری اخذ گردید، ارتباط مالکیت میان مشتری و پول وی قطع می‌شود اما در بانکداری اسلامی این ارتباط هم چنان برقرار است.

این محفل علمی با دعای استاد حاجی محمد رحیمی رئیس دانشکده علوم سیاسی پایان یافت.

بلکه ارزش پول و نقدینگی در کنار سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های اقتصادی و انکشافی معنا می‌یابد. این در حالی است که در بانکداری ربوی به خود پول به عنوان یک منبع مستقل درآمدی نگریسته می‌شود. بدین سبب، سود و بهره از پول از آن جهت که از مجرای فعالیت سالم اقتصادی به دست نمی‌آید، به عنوان ربا شناخته شده و به شدت از آن نهی می‌گردد. دکتر هاشمی سپس به ارائه راهکارهایی در باب توسعه بانکداری اسلامی پرداخت. وی عقود اسلامی مانند مضاربه، مشارکت، وکالت، مزارعه و مساقات را از جمله مواردی برشمرد که بانک‌های کشور می‌توانند فعالیت‌های سالم اقتصادی خود را در قالب این عقود پی ریزی نمایند. سپس دو تن از دانشجویان دانشکده اقتصاد پوهنتون خاتم النبیین به نام‌های آقای حسین زاده، خانم ظریفی مقالات خود را ارائه نمودند.

در ادامه میزگردی با حضور دکتر سیدمحمد تقی هاشمی آمر دپارتمنت اقتصاد پوهنتون خاتم النبیین شعبه غزنی، روحانی مسئول عزیزبانک غزنی، شیرزاد رئیس انکشاف دهات ولایت غزنی و استاد اسحاق علی فهیمی،

سمینار علمی- تخصصی ضرورت بانکداری اسلامی در افغانستان راهکارها و چالش‌ها دانشکده اقتصاد و مدیریت شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین(ص)

سه شنبه ۱۳۹۵/۸/۲۵ سمینار علمی-تخصصی ضرورت بانکداری اسلامی در افغانستان، راهکارها و چالش‌ها، از طرف دانشکده اقتصاد و مدیریت در سالن اجتماعات کتابخانه این پوهنتون با حضور اساتید، مسئولین سکتورهای خصوصی، رؤسای ادارات دولتی، مسئولین بانک‌های غزنی و دانشجویان برگزار گردید. سمینار با تلاوت آیات نوربخش کلام وحی آغاز و سپس به احترام سرود ملی حاضرین قیام نمودند، برنامه با سخنرانی ریاست دانشکده اقتصاد و مدیریت استاد نقوی آغاز شد. وی ضمن خوش آمدگویی از حضور مهمانان و دانشجویان به ضرورت برگزاری این سمینار در جهت حل مشکلات بانکداری افغانستان توضیحاتی ارائه نمود.

سخنران بعدی محفل جناب داکتر سیدمحمد تقی هاشمی بود، وی ابتدا به تفاوت‌های کلی و بنیادین بانکداری اسلامی و بانکداری ربوی اشاره نمود و گفت: تمایز اصلی بانکداری اسلامی این است که به پول نگاه استقلالی ندارد و آن را به طور مستقل، منبع درآمد نمی‌شناسد،

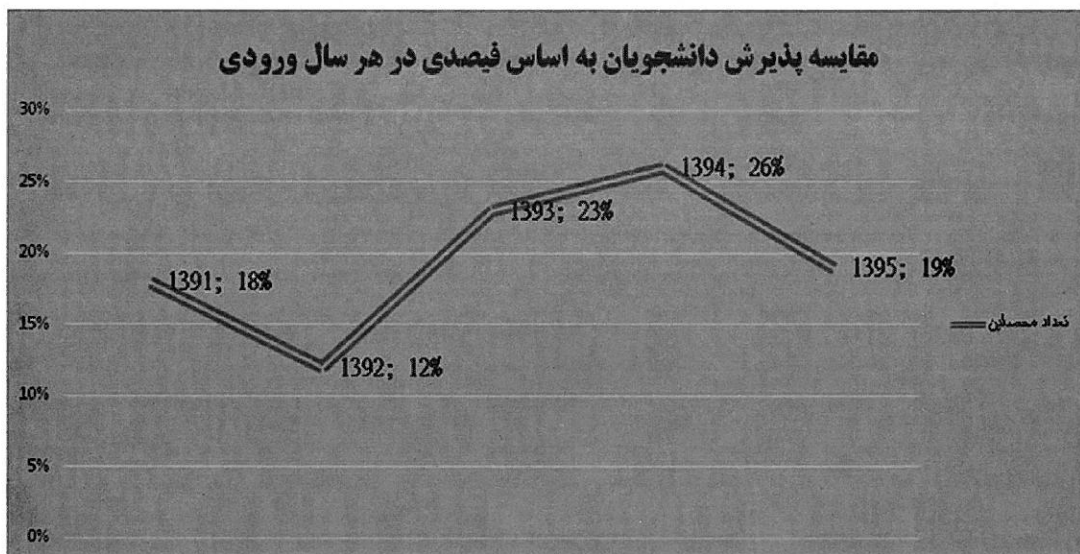
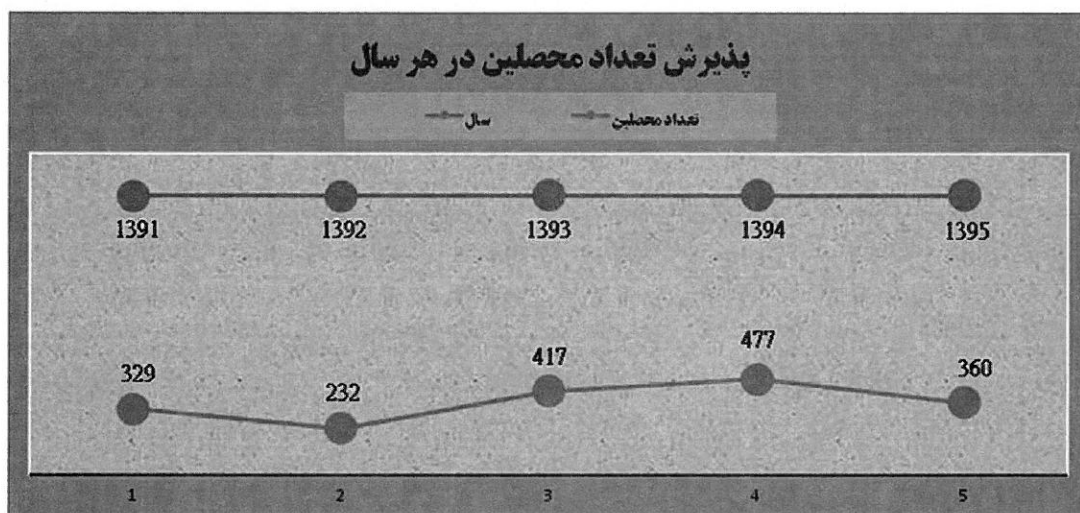
گزارش سالانه محصلین شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین

سید عقیل فاطمی آمریت عمومی امور محصلان

خداوند بزرگ را سپاس گزاریم که بار دیگر توفیق عنایت کرد تا دومین دور فراغت دانشجویان عزیز پوهنتون خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی را جشن بگیریم.

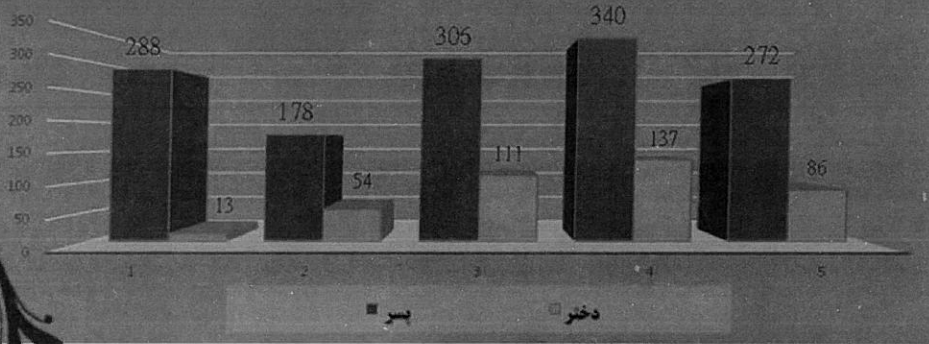
این جانب ضمن تبریک به تمامی فارغ التحصیلان عزیز و خانواده های گرامی شان و آرزوی سلامتی و توفیق برای یکایک آنان. بجا میدانم این دست آورد بزرگ را به ریاست محترم پوهنتون، اساتید و تمام دست اندرکاران این نهاد اکادمیک صمیمانه تبریک عرض مینمایم.

گزارش فعالیت آموزشی که به شکل آماری تهیه گردیده است، نشان دهنده ی تعداد محصلین در هر سال به اساس ارقام و فیصدی، پذیرش محصلین به تفکیک جنسیت در هر سال تحصیلی و همچنان تعداد از دانشجویان که بعد از سپری نمودن چهار سال تحصیلی از این مرکز بزرگ علمی فارغ گردیده است، می باشد.

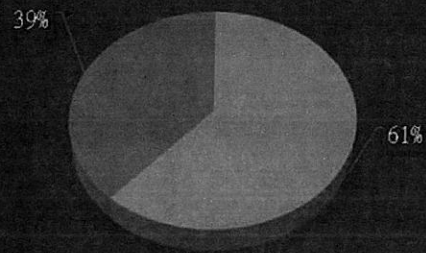

تعداد محصلین در هر سال ورودی به تفکیک جنسیت

دانشگاه خاتم النبیین (ص) شعبه غزنی با دو دور فراغت، تعداد ۴۳۵ محصل را فارغ، که ۶۱ درصد آن در سال ۱۳۹۴ و ۳۹ درصد آنرا در این دور شاهد فراغت شان می باشیم

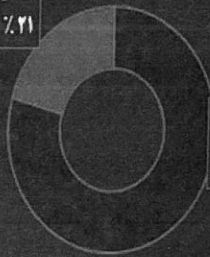
سال ۱۳۹۴ سال ۱۳۹۵

مجموع فارغین سال ۱۳۹۵ از چهار دانشکده ۱۶۷ نفر بوده که به تفکیک جنسیت ۷۹ درصد پسر و ۲۱ درصد دختر فارغین این سال را تشکیل

میدهند.

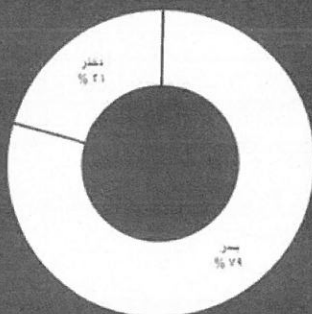
دختر
%۲۱

[CATEGORY NAME]

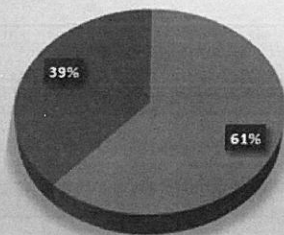
[PERCENTAGE]

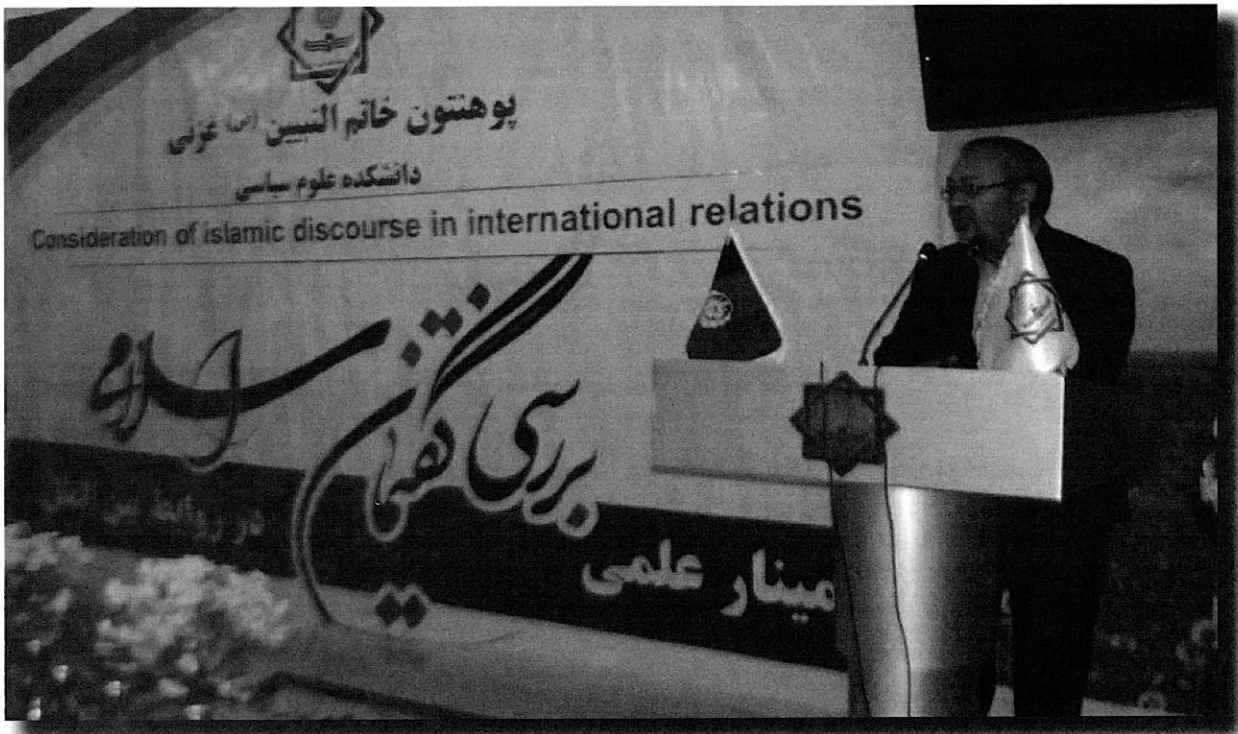
فیصدی فارغین ۱۳۹۵

مقایسه بین فارغین سال ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵

سال ۱۳۹۴ سال ۱۳۹۵

خانم شگوفه نوری در موضوع فوق قرائت شد. و هر کدام از یک زاویه موضوع فوق را مورد بحث و بررسی قرار دادند.

قابل یاد آوری است که این سمینار، سومین سمینار علمی است که از سوی دانشکده علوم سیاسی با اشتراک و توجه خاص محصلین این پوهنتون برگزار می گردید.

را به عنوان بررسی گفتمان اسلامی روابط بین الملل دایر می کند، زیرا امروزه روابط بین الملل بر اساس نظریات غربی استوار است در حال که اسلام دینی است که در عرصه های بین الملل حرف برای گفتن دارد.

پرسش اصلی سمینار این است که نظریه اسلامی در روابط بین الملل چیست؟ برای پاسخ به سوال مطرح شده مقالات زیادی از سوی دانشجویان ارائه شده است. در ادامه رئیس انجمن دانشجویان مالستان مقیم کابل از زاویه جامعه شناختی موضوع را مورد بحث قرار داد. و سپس داکتر عرفانی در سه محور؛ گفتمان، نظریات افراطی و تفریطی ایدالسیم و رئالیسم و نیز ضرورت و ظرفیت اسلام برای روابط بین الملل را مورد بحث قرار داد.

در ادامه، به ترتیب مقالاتی توسط دانشجویان هر یک شفق، عبدالقیوم فهام، علی سجاد نظری، سمندری، خانم ربابه رضایی و

بررسی گفتمان اسلامی در روابط بین الملل

روز یکشنبه تاریخ ۱۳۹۵/۷/۱۱ روز سمینار علمی تخصصی با عنوان بررسی گفتمان اسلامی در روابط بین الملل توسط دانشکده علوم سیاسی در سالن اجتماعات با حضور اساتید و دانشجویان این پوهنتون برگزار شد.

بعد از تلاوت قرآن کریم و پخش سرود ملی، طرح بحث توسط حاجی رحیمی رئیس دانشکده علوم سیاسی صورت گرفت. وی ضمن بیان اهمیت و ضرورت موضوع سمینار، اظهار داشت؛ که خاتم النبیین (ص) همواره روی سه اصل آموزش، تربیت اسلامی و پژوهش های علمی حساس بوده و این سه عنصر را سیاست های اصلی خود می داند، لذا دانشکده علوم سیاسی در راستای همین اهداف سومین دور از سمینار علمی خود

به پیشواز ولادت رسول گرامی

افتتاح انجمن دانشجویان دانشکده فقه و حقوق شعبه غزنی

به میمنت و مبارکی ایام ولادت با سعادت حضرت خاتم النبیین (ص) محمد مصطفی انجمن دانشجویان دانشکده فقه و حقوق شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین با حضور وکلاء شورای ولایتی، اساتید، دانشجویان، رسانه های غزنی و مهمانان آغاز به کار کرد.

محفل با تلاوت آیات کلام الله مجید، پخش سرود ملی آغاز گردید. سپس استاد نعمت الله محقق سرپرست دانشکده حقوق ضمن خوش آمد گویی از حضور حاضرین به بیان ابعاد شخصیتی وجود پیامبر گرامی پرداخت و افزود که تنها راه نجات ما از وضع موجود اقتدا به آن حضرت و تحقق اهداف والای آن رهبر یگانه است، ایشان در پایان سخنانش ضمن توصیه به دانشجویان درباره استفاده از ظرفیت های انجمن، پشت کار داشتن را لازمه موفقیت این تشکل دانست. در ادامه گروه سرود لیسه عالی نورزنده با خواندن مولودیه و سرود مورد تشویق حاضرین قرار گرفت، و پس از آن مولوی قریشی استاد ثقافت اسلامی این شعبه، گفت ما در مقابل پیامبر گرامی وظایف داریم محبت به پیامبر و خاندانش، اطاعت از آن حضرت و شناخت اهداف شان، ایشان افتتاح دفتر انجمن دانشکده حقوق را کار پسندیده دانست. واز دانشجویان خواست که با هم دلی و همکاری به فعالیت های خود ادامه دهند.

در بخش دیگر این مراسم خوانش، دکلمه و مقاله توسط دانشجویان عبدالمصور عمر و خانم علیار بود. سخنران پایانی این محفل استاد عالمی آمریت دانشکده فقه و حقوق این شعبه بود، وی گفت: دانشگاه خاتم النبیین (ص) که در راس آن اسلام شناس و بزرگ منادی وحدت حضرت آیت الله العظمی محسنی می باشد، افتخار دارد که این پوهنتون به نام زیبای پیامبرگرامی مزین است و بخود می بالد که اهداف پیامبرگرامی را دنبال می کند. استاد عالمی در بخش دیگر از سخنانش به فعالیت های دانشکده فقه و حقوق در این چند سال در غزنی اشاره کرد و گفت: برگزاری سه دوره محکمه تمثیلی، مسابقه کتاب خوانی، گفتمان دانشجویی، برگزاری سمینار و تشکیل انجمن دانشجویی برخی از کارهای این دانشکده می باشد. در پایان مراسم دفتر انجمن دانشکده فقه و حقوق با حضور اساتید و دانشجویان رسماً افتتاح و بازگشایی گردید.

دومین جشنواره فراغت دانشجویان شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین (ص)

شنبه ۲ ثور ۹۶، دومین جشنواره فراغت دانشجویان شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین (ص) با حضور ریاست شعبه غزنی جناب دکتر حبیبی، عبدالکریم متین والی غزنی، جنرال امرخیل قومندان امنیه غزنی، ریاست امنیت ملی غزنی، وکلای شورای ولایتی غزنی، روسای ادارات دولتی و خصوصی، اساتید شعبه غزنی، متنفذین، مسئولین دفاتر احزاب سیاسی غزنی، علما، ولسوالان برخی از ولسوالی ها، اصحاب رسانه ها، دانشجویان و خانواده های آنها در مرکز ثقافت اسلامی با شکوه تمام برگزار گردید.

محفل با تلاوت آیات وحی آغاز شد و اولین سخنران محفل دکتر حبیبی ریاست شعبه غزنی بود، وی در بخش از سخنانش گفت مشکل امروز جامعه ما در نبود نیروی مسلکی، همراه با تعهد و دلسوزی و خدمت به وطن می باشد و امروزه عرصه تعلیم و تحصیل بهترین و موثرترین سکنور ها برای انکشاف و منابع بشری و ترقی و پیشرفت اجتماعی و اقتصادی کشور می باشد.

راه نجات از این مشکلات تقویه تحصیلات عالی و معارف کشور است، چهار دهه جنگ تمام زیر بناهای کشور را ویران کرده و افغانستان دچار آسیب و چالشهای زیادی گردیده است. در شرایط کنونی نیز مراکز علمی کشور و از جمله معارف و تحصیلات عالی با

مشکلات فراوانی روبرو است.

۱. عدم ظرفیت تحصیلات عالی: یکی از مشکلات تحصیلات عالی کشور عدم ظرفیت نسبت به متقاضیان تحصیلات عالی می باشد. از این نظر، توانمندی و پاسخگویی وزارت تحصیلات عالی در برابر تقاضاهای روزافزون جوانان علاقه مند به تحصیلات در مدارج بالاتر بسیار محدود است.

امروزه تمام کسانی که در سطح کشور علاقمند به تحصیل هستند، به تحصیلات عالی دسترسی ندارد و هنوز هم در هر سال پیش از پنجا درصد اشتراک کننده کانکور، به دلیل نبود ظرفیت بیشتر در پوهنتون های دولتی از تحصیلات عالی بی بهره می مانند. و در پوهنتون های خصوصی به دلیل مشکلات اقتصادی نیز نمی توانند ادامه تحصیل دهند

۲. مشکل کیفیت در تحصیلات عالی: معارف و تحصیلات عالی هم از نظر مواد درسی استندرد و پاسخگو، داشتن کدر با تحصیلات عالی و از جهت اعتبار سنجی و تضمین کیفیت و همچنین دسترسی به وسائل و تجهیزات با چالشهای بسیاری روبرو است. به همین خاطر کسانی که از پوهنتون ها فارغ می شوند در بازار کار جذب

شده نمی توانند زیرا اکثریت آن ها مهارت و توانایی های لازم را کسب کرده نتوانسته اند.

ریاست شعبه غزنی در بخش دیگر سخنانش افزود: پوهنتون خاتم النبیین که در سال ۱۳۸۶ آغاز به کار نموده است، ده سال در کابل، پنج سال در غزنی و چهار سال در جاغوری با اهداف زیر فعالیت داشته است:

الف) تقریب مذاهب و اخوت اسلامی: پوهنتون خاتم النبیین خانه مشترک هم اقوام و مردم افغانستان است. در این خانه مشترک همگی وظیفه دارند که اخوت و انسجام را محقق و در تحکیم آن بکوشد. البته این مهم زمانی دستیافتنی است که میزانی از آگاهی در مردم به وجود آید. پوهنتون خاتم النبیین کوشیده یکی از اهداف عملی خود را در جهت ایجاد اخوت اسلامی قرار بدهد.

ب) تامین کدرهای مسلکی: فارغین خاتم النبیین یا در بسیاری از ادارات مشغول خدمات اجتماعی هستند، یا استاد در یکی از پوهنتون ها، در تمام این مراکز مایه مباحثات و افتخار برای مردم می باشد.

ج) تعهد و تخصص: پوهنتون خاتم النبیین با شش دور فراغت در کابل،

ولایتی غزنی، نیاز محمد نیکبند ریاست سارنوالی غزنی بود که هر کدام ضمن سپاس گزاری از پوهنتون خاتم النبیین، فراغت این دانشجویان را تبریک گفته آنان را به مراحل بالاتر از علم توصیه نمودند. بخش دوم برنامه اهدای لوح تحسین و تندیس فراغت برای دانشجویان دانشکده های اقتصاد و مدیریت، حقوق و علوم سیاسی و قابلگی بود که تعداد ۱۷۰ دانشجو سند فراغت شان را دریافت نمودند. جادارد از همکاران خوب ما در انجمن کارمندان شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین که مسئولیت برگزاری این مراسم را به عهده داشتند سپاس و قدر دانی نمایم.

صورت گیرد و خاتم النبیین یکی از اهداف بزرگش همین مساله است، بناء جشن فراغت تمام این دانشجویان را تبریک می گویم. رحیم نورزی معاون تدریسی پوهنتون نیز خطاب به فارغین گفت نباید فکر کنید که دوره تحصیلات شما تمام شده است باید آماده دوره های مقطع بالاتر نیز باشید. چرا که به هر اندازه معلومات انسان بالا برود کارایی او در جامعه افزایش میابد. امروز مشکل کشور مشکل جهل و نادانی و نبود اطلاعات لازم برای شیوه زندگی اجتماعی است. از دیگر سخنرانان این محفل غلام حسین چنگیز، حمیدالله سروری، حمیدالله نوروز از وکلای شورای

دو دور فراغت ماستری، دو دور فراغت در غزنی و یک دور فراغت در جاغوری، تلاش دارد تا ماستری در غزنی و دکتری در کابل را راه اندازی نماید.

تفکیک صنف های ذکور و اناث در این پوهنتون، شفاخانه کدري در کابل و غزنی، تفاهم نامه های همکاری با کشورهای ایران، هند و اندونزی با بخشی از فعالیت های دیگر این پوهنتون است، تبدیل شدن از موسسه به پوهنتون و معرفی رتبه دوم در میان پوهنتون های خصوصی در کشور از سوی بخش تضمین کیفیت وزارت تحصیلات عالی از افتخارات این پوهنتون می باشد.

سخنران دیگر محفل انجینر عبدالکریم متین بود وی در بخش از سخنانش گفت جوانان افغانستان نیاز به تعلیم و تحصیل دارد، اگر مردم بخواهد از جهل، قوم پرستی، نژادگرایی نجات یابند، راهش تعلیم و تحصیل فرزندان این کشور است، ویژگی های عصر غزنویان را اگر دقت کنیم، تمدن امروز غزنی بخاطر جنگ و فتح های سلطان محمود نبوده است، بلکه بخاطر وجود علم و دانش و عالمان، شعرا و عارفان آن عصر بوده است.

امر خیل قومندان امنیه غزنی نیز طی سخنان گفت خیلی از اطفال از تحصیل در این کشور محروم هستند، باید تلاش شود تا در بخش تعلیم و تحصیل جوانان کارهای اساسی

نماینده مردم در میان مردم

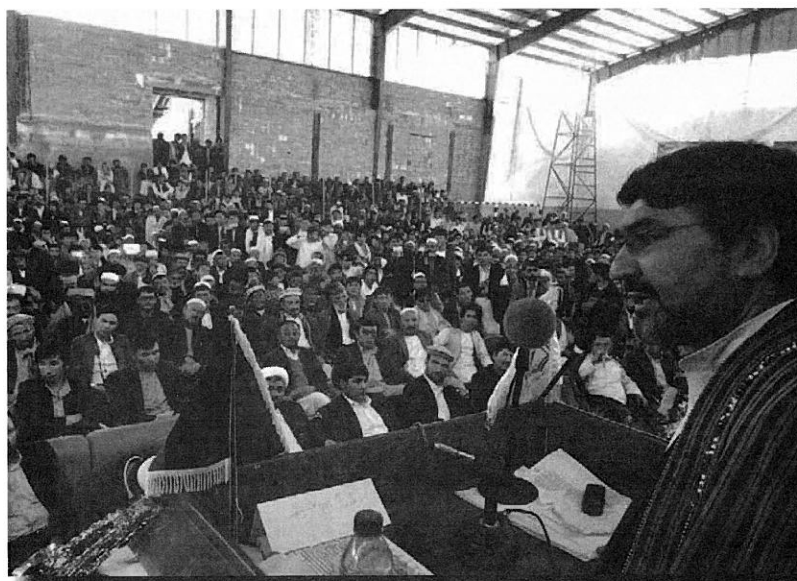
دکتر عبدالقیوم سجادی نماینده مردم در پارلمان به همراه تعدادی از اساتید دانشگاه خاتم النبیین (ص) در تاریخ ۹۶/۱/۳۰ به منظور دیدار با مردم شریف ولسوالی های جاغوری، مالستان و قره باغ به این مناطق سفر نمودند.

در آغاز این سفر، جناب دکتر سجادی و هیئت همراه در اولین جشنواره فراغت دانشجویان مؤسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین جاغوری حضور یافتند.

نهالی که چهار سال قبل بدست اندیشمند فرزانه کشور، جناب دکتر سجادی وکیل منتخب مردم، در سرزمین علم دوست جاغوری کاشته شد، امروز به بار نشست. حماسه حضور پرشور مردم، زن و مرد، پیر و جوان، کوچک و بزرگ، معلم و متعلم، استاد و شاگرد، روحانی و طلبه، بازاری و کاسب در این مراسم حضور یافتند، تا شاهد شکوه و جلال این دیار سرافراز باشند.

جناب دکتر سجادی در بخشی از سخنانش در این محفل گفت خدا را سپاسگزارم که توانستیم مرکز علمی عزتمند خاتم را در سرزمین علم و دانش، جاغوری ایجاد نماییم و با فراغت ۵۴ نفر در رشته حقوق و اقتصاد و قریب به ۵۰ نفر در رشته قابلیت، امروز شاهد شکوه و به بارنشستن درخت دانش و معرفت در این دیار باشیم.

دکتر سجادی و هیئت همراه در کنار دیدارهای مردمی از بسیاری مراکز علمی- فرهنگی، حوزه های علمیه و لیسه ها از ساحات مختلف جاغوری، مالستان و قره باغ نیز بازدید نمودند. که در ذیل به برخی

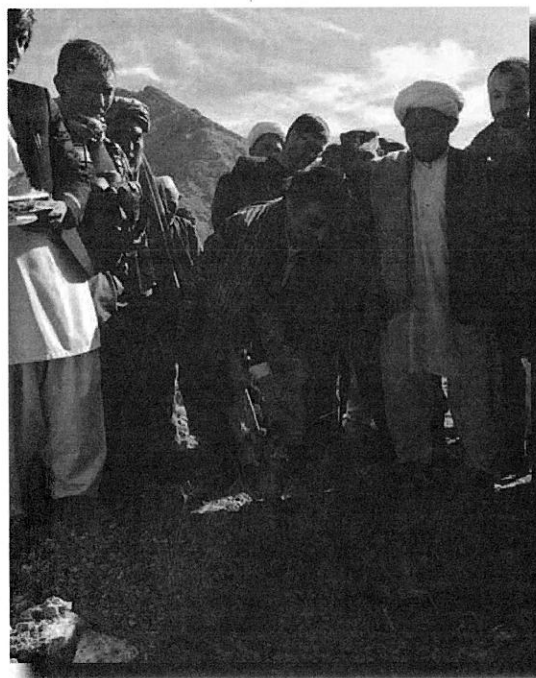
بود که بخشهای مختلف جامعه از حضورشان بهره مند گردیدند. این سفر که یک هفته به طول انجامید، دست آوردها و برکات بی شماری در پی داشت.

قابل یادآوری است که نماینده منتخب مردم شریف ولایت غزنی جناب دکتر سجادی هر ساله به ولسوالی ها و مناطق مختلف غزنی جهت رسیدگی به مشکلات و نیازمندی های مردم سفر می نماید.

از این ملاقات ها اشاره می گردد: دیدار با اساتید و محصلان دارالمعلمین فیض محمد کاتب، دیدار از مدرسه مدینه العلم غجور، دیدار با مرکز فرهنگی و دینی رسول اکرم در مرکز سنگماشه، دیدار با طلاب و اساتید مدرسه مهدیه در مرکز سنگماشه، دیدار با معلمین و شاگردان لیسه فیضیه در منطقه مسکه، دیدار با معلمین و شاگردان لیسه لومان، دیدار با مردم حیدر، دیدار با مقامات محلی و ولسوالی،

مردم شریف شاکي

نوکه و شهر زایده، دیدار از ناوه گری، زیرک، اشکه و حوتقول، بازدید از منطقه پشی، دیدار از مالستان و بازار شینه ده و افتتاح مرکز علوم صحنی خاتم النبیین در بخش مالستان، کلنگ زنی مدرسه دینی رضویه و دیدار با مکاتب ولیسه ها در ساحه تمکی قره باغ، از جمله برنامه های جناب دکتر سجادی و هیئت همراه در این سفر

اولین المپیاد ریاضی کانگورو با همکاری دانشگاه خاتم النبیین در کابل

اولین المپیاد ریاضی کانگورو با اشتراک شاگردان ۵۵ مکتب دولتی و خصوصی با همکاری دانشگاه خاتم النبیین (ص)، لیسه دین و دانش و تلویزیون تمدن در کابل برگزار شد.

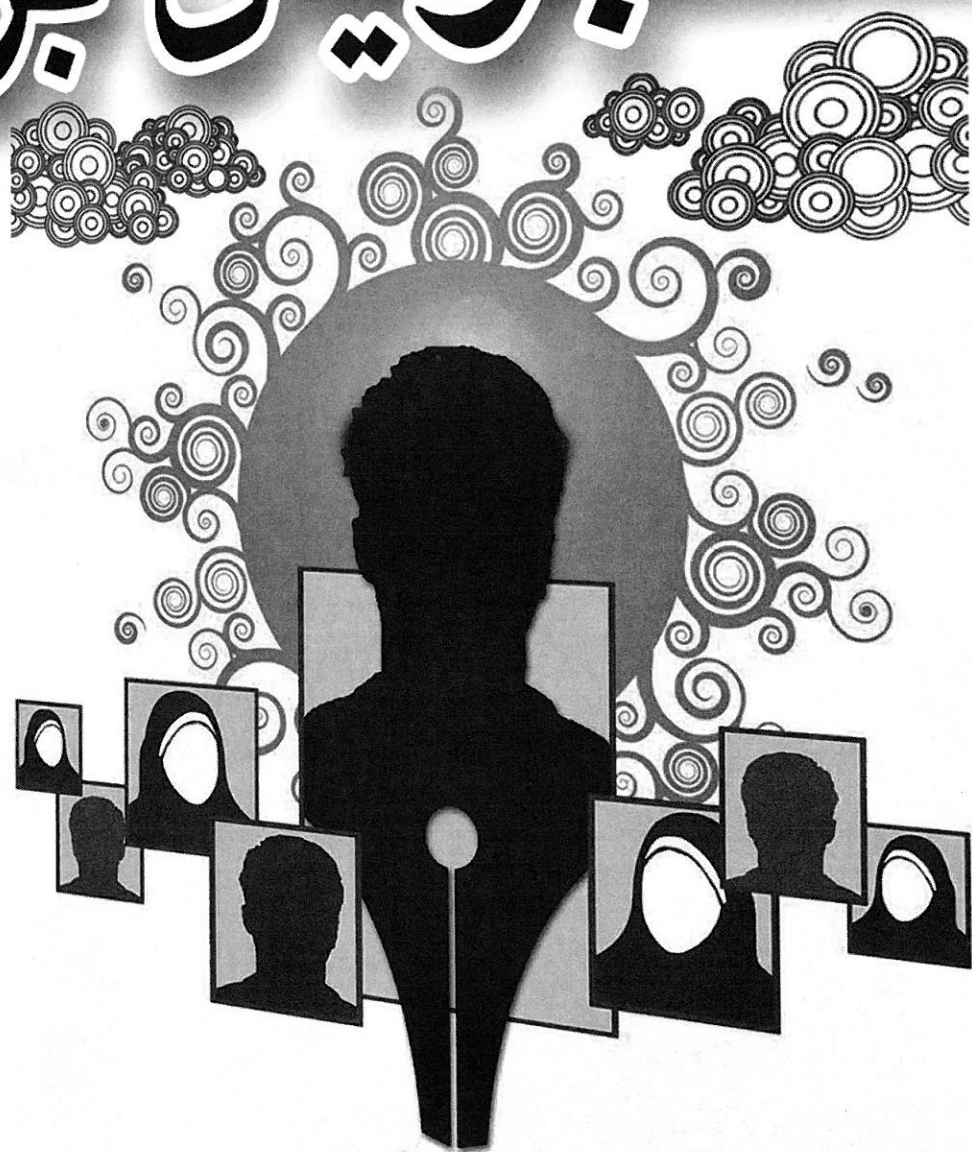
این المپیاد با حضور دکتر موسوی معاونت علمی-تدریسی دانشگاه خاتم النبیین (ص)، رئیس پلان های استراتژیک وزارت معارف، معاون سر محقق اکادمی علوم و جمعی از مهمانان دیگر برگزار گردید.

دکتر موسوی معاونت علمی-تدریسی دانشگاه خاتم النبیین (ص) در این المپیاد گفت: المپیاد ریاضی کانگورو یک مسابقه بین المللی ریاضی برای دانش آموزان صنف اول تا صنف دوازدهم است که با اهداف ارتقاء درک ریاضی دانش آموزان، رشد توانمندی دانش آموزان برای لذت بردن از فعالیتهای هوشمندانه، اهمیت دادن به آموزش ریاضی در تمام دنیا، کمک به دانش آموزان در درک کاربرد ریاضی در فعالیتهای روزانه و قوانین طبیعی، ایجاد علاقه ریاضی در دانش آموزان، ایجاد انگیزه و علاقه در دانش آموزان برای یادگیری بهتر و بیشتر ریاضی برگزار می گردد.

این المپیاد ریاضی اولین بار است که در کابل از سوی دانشگاه خاتم النبیین و لیسه دین و دانش با حضور بیش از ۵۵ لیسه دولتی و خصوصی برگزار می گردد.

دانشجویان برتر

تقدیر از دانشجویان برتر

چهار سال تلاش برای کسب رتبه عالی، دانشجویان که شب و روز تلاش کردند تا با درجه عالی از رشته دلخواه خود فارغ گردند، مستحق تحسین و سپاس‌گزاری می‌باشد.

در این بخش از ویژه نامه، خوانندگان محترم نشریه، با دانشجویان برتر علمی از شعبه مرکز، غزنی و جاغوری آشنا می‌شوند.

دانشجویان برتر غزنی

معرفی دانشکده ها و فارغین برتر سال تحصیلی ۱۳۹۵

شعبه غزنی پوهنتون خاتم النبیین^(ص) در بهار ۱۳۹۱ با همت دانشمند فرهیخته جناب دکتر سجادی نماینده مردم در پارلمان و رئیس پوهنتون خاتم النبیین^(ص) در شهر غزنی در شته های طب معالجوی، قابلگی، فقه و حقوق، علوم سیاسی و اقتصاد و مدیریت به فعالیت آغاز نموده است و ورشته های اقتصاد و مدیریت، فقه و حقوق، علوم سیاسی با دو دور فراغت و رشته قابلگی یک دور فراغت و طب معالجوی اولین دور فراغت اش را در سال تحصیلی ۱۳۹۶ برگزار خواهد کرد، ریاست این شعبه را جناب دکتر حسین حبیبی به عهده دارند.

دانشکده اقتصاد و مدیریت

دانشکده اقتصاد و مدیریت این شعبه، دو دور فراغت داده است درسال تحصیلی ۱۳۹۴ تعداد ۱۲۰ دانشجو و در سال ۱۳۹۵ تعداد ۵۸ دانشجو فارغ التحصیل شده است، وهم اکنون دارای ۳۱۴ دانشجو می باشد که در دو تایم صبح و عصر در خدمت دانشجویان محترم این رشته می باشد.

تشکیلات اداری این دانشکده متشکل از ریاست، آمریت و اساتید این دانشکده می باشد ریاست این دانشکده به عهده جناب استاد سید براتعلی نقوی دانشجوی دوره دکتری، آمریت این دانشکده به عهده دکتر سید محمدتقی هاشمی و چهار استاد دیگر با درجه علمی دکتری و ماستری عضو هیئت علمی این دانشکده می باشد.

دانشکده فقه و حقوق

دانشکده فقه و حقوق این شعبه، دو دور فراغت داده است درسال تحصیلی ۱۳۹۴ تعداد ۹۷ دانشجو و در سال ۱۳۹۵ تعداد ۴۵ دانشجو فارغ التحصیل شده است وهم اکنون ۳۰۹ دانشجو در حال فراگیری تحصیل می باشد این دانشکده در سه تایم صبح، عصر و نیمه روز در خدمت دانشجویان محترم این رشته می باشد.

تشکیلات اداری این دانشکده نیز متشکل از ریاست، آمریت و اساتید این دانشکده می باشد ریاست این دانشکده به عهده جناب استاد نعمت الله محقق، آمریت این دانشکده به عهده استاد محمدعلی حیدری و شش استاد دیگر با درجه علمی دکتری و ماستری عضو هیئت علمی این دانشکده می باشد.

دانشکده علوم سیاسی

دانشکده علوم سیاسی این شعبه، دو دور فراغت داده است درسال تحصیلی ۱۳۹۴ تعداد ۵۹ دانشجو و در سال ۱۳۹۵ تعداد ۳۷ دانشجو فارغ التحصیل شده است وهم اکنون ۱۵۰ دانشجو در حال فراگیری تحصیل می باشد این دانشکده در دو تایم صبح، عصر در خدمت دانشجویان محترم این رشته می باشد.

تشکیلات اداری این دانشکده نیز متشکل از ریاست، آمریت و اساتید این دانشکده می باشد ریاست این دانشکده به عهده جناب استاد حاجی محمد رحیمی، آمریت این دانشکده به عهده دکتر سید طاهر عرفانی و سه استاد دیگر با درجه علمی دکتری و ماستری مسئولیت تدریس این دانشکده را به عهده دارند.

دیپارتمنت قابلگی

دیپارتمنت قابلگی این پوهنتون دارای ۲۴۳ دانشجو در مقطع لیسانس می باشد و در سال تحصیلی ۱۳۹۵ در اولین دور فراغت این دیپارتمنت تعداد ۳۰ دانشجو سند فراغت شان را از این رشته دریافت می کنند، این رشته نیز در دو تایم صبح و نیمه روز در خدمت دانشجویان می باشد.

تشکیلات اداری این دیپارتمنت نیز متشکل از آمریت و اساتید این دیپارتمنت می باشد آمریت این دیپارتمنت به عهده خانم دکتر نجیبه شریفی و پنج استاد دیگر با درجه علمی دکتری و ماستری مسئولیت تدریس این دانشکده را به عهده دارند.

فارغین برتر علمی دوره چهارساله تحصیلی

در بخش برترین های علمی دوره چهارساله تحصیلی؛ از دانشجویان که در طول دوره تحصیل جزء برترین های علمی بوده اند، سپاس و قدردانی می شود. در این بخش از دانشجویان برتر علمی در چهارسال تحصیلی تقدیر و تحسین به عمل آمده است.

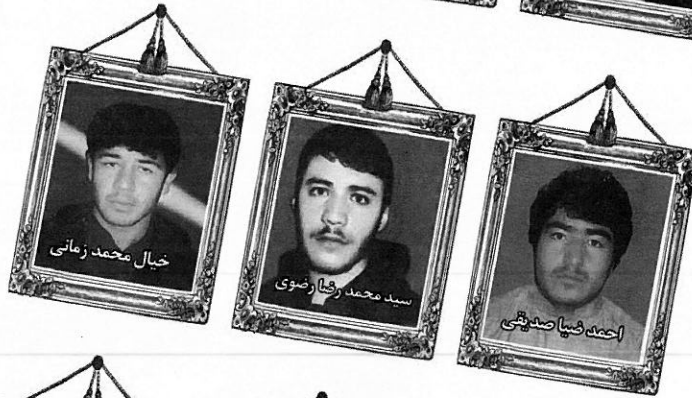
دانشجویان برتر شعبه غزنی

اقتصاد

حقوق

علوم
سیاسی

قابلیگی

معرفی دانشگاه خاتم النبیین (ص) کابل و فارغین برتر سال تحصیلی ۱۳۹۵

دانشگاه خاتم النبیین (ص) در سال ۱۳۸۶ به همت حضرت آیت الله العظمی محسنی و تلاش دانشمند فره
جناب دکتر عبدالقیوم سجادی و جمعی از اندیشمندان، پس از کسب مجوز رسمی از وزارت تحصیلات عا
عنوان "موسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین" تاسیس شد.
این مرکز علمی، در بهار ۱۳۸۷ هـ ش، با رشته فقه و حقوق، عملا فعالیت های علمی و آموزشی خود را آغاز نمود.
سالهای بعد اقدام به اخذ مجوز و راه اندازی رشته های دیگری در حوزه علوم انسانی، علوم فنی و طبی نمود.
دانشگاه خاتم النبیین (ص) تا هنوز شش دور فراغت در مقطع لیسانس، دو دور فراغت در مقطع ماستری تقدیم جاه
نموده است و دومین دانشگاه برتر در میان دانشگاه های خصوصی از سوی وزارت تحصیلات عالی معرفی شده اس
که از افتخارات این مرکز علمی و اکادمیک می باشد.
دانشگاه خاتم النبیین (ص) در حال حاضر با بیش از پنج هزار محصل پسر و دختر از ملیت های مختلف در دانشکد
های فقه و حقوق با ریاست سید عبداللطیف سجادی دکتری فقه و حقوق قضائی؛ طب با ریاست علی احمد مکار
ماستری طب از دانشگاه فردوسی؛ انجینیری با ریاست انجنیر نعمت الله اللندری، ماستری ساختمان های صنعتی
و مدنی از پولی تخنیک کابل؛ علوم سیاسی با ریاست محمد شریف شاکر ماستر ریاضی دانشگاه پونه کشور
و پژوهشی امام خمینی؛ کامپیوتر ساینس با سرپرستی سید محمد شریف شاکر ماستر ریاضی دانشگاه پونه کشور
هندوستان؛ اقتصاد و مدیریت با ریاست علی شاه حسنی ماستر مدیریت دولتی از موسسه آموزشی و پژوهشی امام
خمینی؛ علوم اجتماعی با ریاست سید محمد داود علوی دکتری فلسفه غرب در دانشگاه اصفهان؛ تکنالوژی طبی
باریاست سید میثم سجادی ماستر رشته بیوشیمی بالینی از دانشگاه علوم طبی قزوین، قابلیت با سرپرستی رقیه
عسکری لیسانس در رشته قابلیت از دانشگاه علوم پزشکی تهران، در خدمت جامعه و مردم می باشد.
در این شماره از ویژه نامه با تناسب به ظرفیت نشریه، اول نمره عمومی دانشگاه و اول نمره های هر دانشکده به
معرفی گرفته شده است.

پوهنتون پشاور
خاتم النبیین

۹۳

دانشجویان پرتو شعبه کابل

دانشجویان برتر جاغوری

معرفی موسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین (ص) جاغوری و فارغین برتر سال تحصیلی ۱۳۹۵
 موسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین (ص) جاغوری اولین گام استوار در راستای رشد و ترقی علم و دانایی برای
 ولسوالی های جاغوری، مالستان، قره باغ و ناهور غزنی می باشد که در سال ۱۳۹۲ با همت جناب دکتر سجادی
 نماینده مردم در پارلمان و رئیس دانشگاه خاتم النبیین راه اندازی شد.

ساختار تشکیلاتی موسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین (ص) جاغوری

۱. ریاست موسسه تحصیلات عالی را دکتر محمد رحیم اصغری دکتری جزا و جرم شناسی به عهده دارند.
۲. معاونت علمی_تدریسی این موسسه را دکتر سید لیاقت علی موسوی دانشجوی دکتری علوم سیاسی به عهده دارند.

دانشکده ها

- الف) دانشکده علوم سیاسی، این دانشکده با ریاست عبدالوهاب باهنر ماستری علوم سیاسی می باشد و تعداد ۵۰ نفر دانشجو در حال فراگیری تحصیل می باشد.
- ب) دانشکده حقوق، این دانشکده ریاست ابراهیم جلیلی، ماستری حقوق و جرم شناسی اداره می شود و تعداد ۸۲ نفر دانشجو در حال تحصیل می باشد.
- ج) دانشکده اقتصاد، این دانشکده با ریاست علی حکیمی دانشجوی دکتری اقتصاد و مدیریت اداره می شود و تعداد ۳۱ دانشجو در حال فراگیری علوم اقتصادی می باشد.
- موسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین جاغوری در سال ۹۵ برای اولین بار تعداد ۵۰ دانشجوی فارغ التحصیل در مقطع لیسانس را در رشته های حقوق و اقتصاد تقدیم جامعه و مردم نموده است.
- موسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین جاغوری علاوه بر عرضه خدمات تحصیلات عالی، دارای مرکز علوم صحی

نیمه عالی نیز می باشد که مدیریت را استاد محمد داوود عالمی و مدیریت داخلی آن را خانم دکتر عالیہ نجاتی به عهده دارند، مرکز علوم صحی تعداد ۶۴ دانشجو در رشته قابلگی؛ تعداد ۲۰ دانشجو رشته فارمسی؛ تعداد ۱۱ دانشجو در رشته نرسینگ مشغول فراگیری علوم صحی می باشد، این انستیتوت دومین دور فراغت دانشجویان خویش را تقدیم جامعه و مردم نموده است.

موسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین جاغوری و انستیتوت علوم صحی این موسسه در خدمت مردم علم دوست ولسوالی های جاغوری، مالستان، قره باغ و ناهور قرار دارد.

پهنتون
خاتم النبیین

۹۵

دانشجویان برتر شعبه جاغوری

ظرف

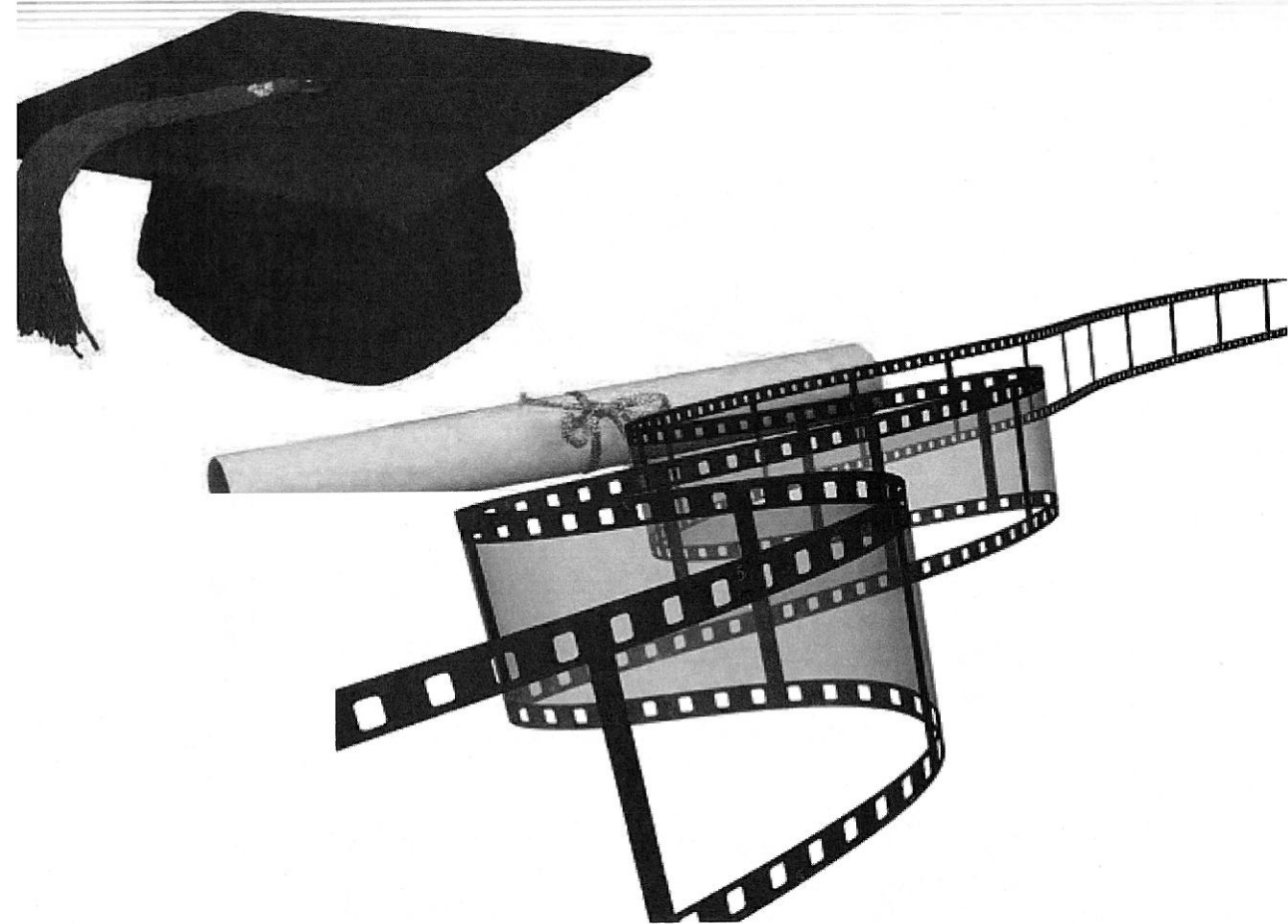
اقتصاد

فایده

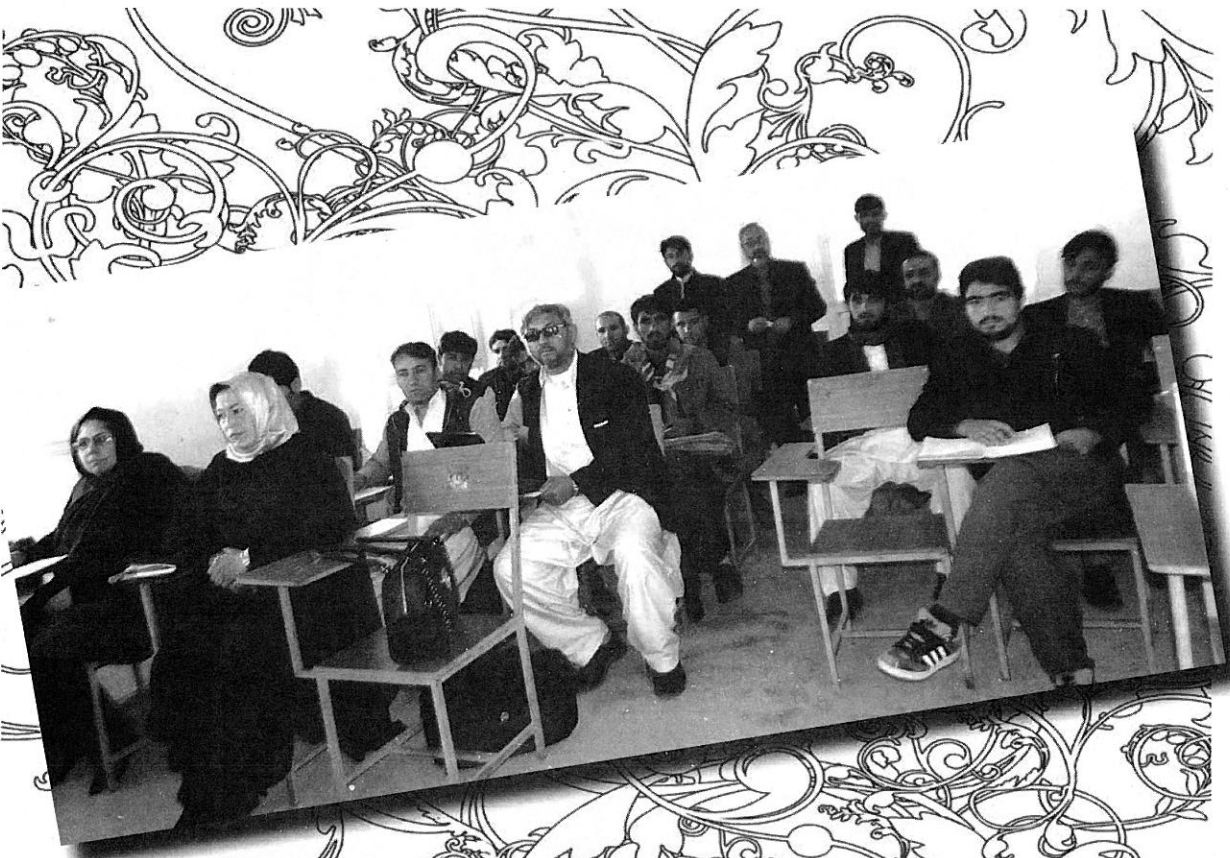
نزیبیت

فراغت به روایت تصویر

جدول معلو مات عمومي

عمودي

- ۱- در عصر امان الله..... تصويب شد.
- ۲- وحی حضرت موسی - کسی که بسیار درس خوانده است - خانه ی فشنګ در تفنگ.
- ۳- به هم رسیدن و تقاطع - محمود طرزی..... مطبوعات در افغانستان است- اتاؤ درس.
- ۴- آقا و سرور - مقابل برگشت - نوعی روایه در اصطلاح حدیث شناسی.
- ۵- ورودی دهان - اولین..... در افغانستان د عصر نادر خان تأسیس شد - نوعی شکل ارا دارو مانند کپسول و شربت.
- ۶- زن ها به ناخن هایشان می زنند- جوان بود اما حروف آن را جا به جا کردیم - راننده نباید مقابل بیمارستان بزنند- کوچکترین عا دورقمی.
- ۷- ارمغان و تحفه- چهار حرف از کلمه ی کاربوراتور- آیت الله محسنی موسس..... تلویزیون تمدن است.
- ۸- اولین دانشگاه خصوصی در پایتخت فرهنگی جهان اسلام، دانشگاه..... است.
- ۹- از صفت های زشت انسان - کنایه بدو حرف اول - عنوان تعدادی از سوره های قر
- ۱۰- جهت و طرف - خشک و بدون آب بند سرده در ولایت..... افغانستان است - "هنگامی که" به زبان عربی.
- ۱۱- اسم - پشت و دنبال - فلان شخص ناشناس - خاک کوزه گری.
- ۱۲- زین و برگ اسب- پول یا چیزی که کسی ام داده باشند - گریه و زاری.
- ۱۳- خواجه عبدالله انصاری در شهر..... است - پخته نیست - درمان کردن.
- ۱۴- کج و مورب - پیامبر اکرم : صدقه ه نوع..... را از انسان دور می کند - پدر مرد.
- ۱۵- سنایی نامی در ولایت غزنی افغانستان است.

افقی

- ۱- مؤسس حوزه ی علمیه خاتم النبیین(ص) - ستون پا
- ۲- حرکت کرم گونه - ابرها را جا به جا می کند - مخالف پیاده
- ۳- کلمه "شمال" بود که حروفش درهم ریخت - این هم «خاکی» بود که حروفش جا به جا شد- آهو و غزال.
- ۴- پدر حضرت یوسف "ع" - هدایت کننده و راهنما- قرائت کننده قرآن.
- ۵- پهلوانان - تحقیق و پژوهش- سوره نود و پنجم قرانکریم.
- ۶- برخیر به زبان عربی- اجرا کردن کاری - تلف شدن جنین در شکم مادر - ریشه و اساس.
- ۷- رشته کوه معروف در اروپا - جریان هوا - رابعه بلخی در این شهر است.
- ۸- دانشکده طبی کابل در عصر این حاکم تأسیس شد - رساندن پیام به کسی - باغ معروف در کابل.
- ۹- مدارا کردن با کسی - اهل بندر معروف ایتالیا - "بند امیر" نام پارک..... در بامیان است.
- ۱۰- یار سوزن - از سبزی ها - نام پسرانه - صدای ناله.
- ۱۱- آب چشم - واقعی و حقیقی نیست - "مروی" در هم ریخته.
- ۱۲- تندرست و غیر بیمار - از لقب های حضرت مهدی - دستگاهی برای نشان دادن فیلم که حالا دیگر کمتر کاربرد دارد.
- ۱۳- مباح کردن و حلال دانستن - هم خودرو دارد و هم انسان - ابر بسیار بارنده.
- ۱۴- نویسنده ی کتاب "افغانستان و جهانی شدن" دکتر..... است - آن چه شخص بر خود واجب می کند که بعد از روا شدن حاجتش در راه خدا بدهد - "با" انگلیسی.
- ۱۵- آب منجمد - نوع حکومت افغانستان.

پوهنتون غزني
خاتم النبیین

۱۵ ۱۴ ۱۳ ۱۲ ۱۱ ۱۰ ۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

۱۰۳

							۲۴						۱۹		۱
			۱۸									۶			۲
															۳
												۲۰			۴
۱۲						۳									۵
												۲		۱۷	۶
		۱				۱۴									۷
													۱۵		۸
						۷									۹
	۲۳								۸					۱۱	۱۰
					۹										۱۱
						۴						۲۱			۱۲
	۱۶													۲۵	۱۳
					۲۲										۱۴
		۵									۱۳				۱۵

باجایزه

۱ * این جدول دارای ۱۵ ستون افقی و ۱۵ ستون عمودی می باشد که طبق سوالات باید پاسخ داده شود.

۲ * بعد از حل جدول، حروف خانه های دارای عدد را به ترتیب پشت سرهم قرار دهید، رمز جدول به دست می آید.

۳ * جدول حل شده و رمز آن را به آدرس ذیل ارسال نمایید Infoghazni@khu.edu.af و یا به دفتر آمریت فرهنگی - تربیتی شعبه غزنی تحویل دهید.

طراح جدول: حسین کریمشاهی بیدگلی

پاسخ حضرت علی (ع) به سوال علم بهتر است یا ثروت؟

جمعیت زیادی دور حضرت علی (ع) حلقه زده بودند. مردی وارد مسجد شد و در فرصتی مناسب پرسید: یا علی! سؤالی دارم. علم بهتر است یا ثروت؟ علی (ع) در پاسخ گفت: علم بهتر است؛ زیرا علم میراث انبیاست و مال و ثروت میراث قارون و فرعون و هامان و شداد. مرد که پاسخ سؤال خود را گرفته بود، سکوت کرد.

در همین هنگام مرد دیگری وارد مسجد شد و همان طور که ایستاده بود بلافاصله پرسید: اباالحسن! سؤالی دارم، می‌توانم بپرسم؟ امام در پاسخ آن مرد گفت: بپرس! مرد که آخر جمعیت ایستاده بود پرسید: علم بهتر است یا ثروت؟ علی فرمود: علم بهتر است؛ زیرا علم تو را حفظ می‌کند، ولی مال و ثروت را تو مجبوری حفظ کنی. نفر دوم که از پاسخ سؤالش قانع شده بود، همان جا که ایستاده بود نشست.

در همین حال سومین نفر وارد شد، او نیز همان سؤال را تکرار کرد، و امام در پاسخش فرمود: علم بهتر است؛ زیرا برای شخص عالم دوستان بسیاری است، ولی برای ثروتمند دشمنان بسیار!

هنوز سخن امام به پایان نرسیده بود که چهارمین نفر وارد مسجد شد. او در حالی که کنار دوستانش می‌نشست، عصای خود را جلو گذاشت و پرسید: یا علی! علم بهتر است یا ثروت؟ حضرت علی در پاسخ به آن مرد فرمودند: علم بهتر است؛ زیرا اگر از مال انفاق کنی کم می‌شود؛ ولی اگر از علم انفاق کنی و آن را به دیگران بیاموزی بر آن افزوده می‌شود.

نوبت پنجمین نفر بود. او که مدتی قبل وارد مسجد شده بود و کنار ستون مسجد منتظر ایستاده بود، با تمام شدن سخن امام همان سؤال را تکرار کرد. حضرت علی در پاسخ به او فرمودند: علم بهتر است؛ زیرا مردم شخص پولدار و ثروتمند را بخیل می‌دانند، ولی از عالم و دانشمند به بزرگی و عظمت یاد می‌کنند.

با ورود ششمین نفر سرها به عقب برگشت، مردم با تعجب او را نگاه کردند. یکی از میان جمعیت گفت: حتماً این هم می‌خواهد بداند که علم بهتر است یا ثروت! کسانی که صدایش را شنیده بودند، بوز خندی زدند. مرد، آخر جمعیت کنار دوستانش نشست و با صدای بلندی شروع به سخن کرد: یا علی! علم بهتر است یا ثروت؟ امام نگاهی به جمعیت کرد و گفت: علم بهتر است؛ زیرا ممکن است مال را دزد ببرد، اما ترس و وحشتی از دستبرد به علم وجود ندارد. مرد ساکت شد. همه‌ای در میان مردم افتاد؛ چه خبر است امروز! چرا همه یک سؤال را می‌پرسند؟ نگاه متعجب مردم گاهی به حضرت علی و گاهی به تازه‌واردها دوخته می‌شد.

در همین هنگام هفتمین نفر که کمی پیش از تمام شدن سخنان حضرت علی وارد مسجد شده بود و در میان جمعیت نشسته بود، پرسید: یا اباالحسن! علم بهتر است یا ثروت؟ امام فرمودند: علم بهتر است؛ زیرا مال به مرور زمان کهنه می‌شود، اما علم هر چه زمان بر آن بگذرد، پوسیده نخواهد شد.

در همین هنگام هشتمین نفر وارد شد و سؤال دوستانش را پرسید که امام در پاسخش فرمود: علم بهتر است؛ برای اینکه مال و ثروت فقط هنگام مرگ با صاحبش می‌ماند، ولی علم، هم در این دنیا و هم پس از مرگ همراه انسان است. سکوت، مجلس را فرا گرفته بود، کسی چیزی نمی‌گفت. همه از پاسخ‌های امام شگفت‌زده شده بودند که... نهمین نفر هم وارد مسجد شد و در میان بهت و حیرت مردم پرسید: یا علی! علم بهتر است یا ثروت؟ امام در حالی که تبسمی بر لب داشت، فرمود: علم بهتر است؛ زیرا مال و ثروت انسان را سنگدل می‌کند، اما علم موجب نورانی شدن قلب انسان می‌شود.

نگاه‌های متعجب و سرگردان مردم به در دوخته شده بود، انگار که انتظار دهمین نفر را می‌کشیدند. در همین حال مردی که دست کودکی در دستش بود، وارد مسجد شد. او در آخر مجلس نشست و مشتت خرمای در دامن کودک ریخت و به روبه‌رو چشم دوخت. مردم که فکر نمی‌کردند دیگر کسی چیزی بپرسد، سرهایشان را برگرداندند، که در این هنگام مرد پرسید: یا اباالحسن! علم بهتر است یا ثروت؟ نگاه‌های متعجب مردم به عقب برگشت. با شنیدن صدای علی مردم به خود آمدند: علم بهتر است؛ زیرا ثروتمندان تکبر دارند، تا آنجا که گاه ادعای خدایی می‌کنند، اما صاحبان علم همواره فروتن و متواضع‌اند. فریاد هیاهو و شادی و تحسین مردم مجلس را پر کرده بود.

سؤال کنندگان، آرام و بی‌صدا از میان جمعیت برخاستند. هنگامی که آنان مسجد را ترک می‌کردند، صدای امام را شنیدند که می‌گفت: اگر تمام مردم دنیا همین یک سؤال را از من می‌پرسیدند، به هر کدام پاسخ متفاوتی می‌دادم.

شفابخانه كدرى

پوهنځون خانم البېبى (م)

در شهر غزني آغاز به فعاليت نموده و با داشتن داکتران متخصص و مجرب و امکانات مدرن طبي، در بخش های مختلف در خدمت هم شوريان عزيز مي باشد.

Khata Hospital

شفابخانه كدرى خانم البېبى (م)

- داخله و جراحی
- مغز و اعصاب
- نسايی و ولادی
- بخش تخصصی قلبی و صدري
- اورتوپدی و بیماری های استخوان

فیس داکتران متخصص هر بخش رایگان بوده و معاینات تلويزیونی، معاینات لایر اتوار، اکسری و دواخانه با بهترین کیفیت و با کمترین هزینه در خدمت مردم عزیز میباشد. آدرس: شهر غزني، اده قره باغ، ساختمان بانک سابقه. شماره تماس: ۰۷۹۲۵۹۰۹۹۹

شفابخانه كدرى مجهز
اساتید باتجربه و مسلکی
با سويه ماستری و دکتری.
صتوف جداگانه برای طبقه ذکور و اناث
لیلیه ذکور و اناث
ترانسپورت

زاتم البېبى (م)

پیام خانم

شپږم کال، دیار لسم شمیره، د ۱۳۹۶ لیسری
د خاتم النبیین (ص) پوهنتون د غزنی خانګه

د فراغت په ویاړ د خاتم النبیین د رئیس ډاکټر عبدالقیوم سجادی پیغام

د بنسټ ایښودونکي اولوی امتیاز د څښتن ټول واک الحاج جواد محسنی پیغام

د غزنی د شعبي له رئیس ډاکټر حسین حبیبی سره مرګه

کیفیت، د تحصیلي بنسټونو د راتلونکي ضامن

شيعه او سني یو وجود دی

په حجاب کی پیغله

د زما می مدیریت